Poštnina plačana v gotovini

Leto IX, št. 57

Ljubljana, sreda 7. marca 1928

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2408

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180, Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 6. marca.

S toliko napetostjo pričakovane volitve na Poljskem so končane in rezultati so, vsaj v glavnih obrisih znani.

Rezultati volitev so za vlado Pilsudskega gotovo zelo razveseljivi. Vladni blok je dobil 130 mandatov, kar je gotovo veliko; ne sme se prezreti, da so mu tudi najoptimističnejše prognoze pripisovale samo do 140 mandatov, toda s pristavkom, da je bila z vsako prognozo združena izrazita skepsa. Socijalistični listi so nedeljske volitve označevali kot loterijo, in vsi komentarji so se strinjali s tem, da so poljske volitve zares loterijske, to se pravi, nobena stranka ni mogla količkaj zanesljivo računati na določeno število mandatov. Vse so bile pripravljene na presenečenja; upale so na večje število, a računale so tudi z možnostjo mnogo manjšega števila mandatov. Tudi šanse za vladni blok so bile loterija; najrazličnejše prognoze so mu pripisovale do 140 mandatov, o čemer se pač dovolj točno označuje negotovost situacije pred volitvami. Slično velja za večino ostalih strank.

Označena negotovost je bila predvsem posledica fakta, da Poljska že dobrih pet let ni imela sejmskih volitev. Še večji vzrok pa je v nastopu Pilsudskega in pojavu vladnega bloka, ki je nastal iz disidentov najrazličnejših strank, bodisi posameznikov kot celih frakcij, ter iz uglednih osebnosti iz gospodarskih, strokovnjaških in kulturnih krogov, ki so odobravali nastop Pilsudskega, naperjen zoper izrodke političnega življenja. Blok sodelovanja z vlado (Blok Wspólpracy z Rzadem) kaže zelo nenavadno sestavo. Na njegovi «državni listi» so nastopili poleg kneza Jana Radziwila, vodje konservativcev, Jana Bojka, nekdanjega voditelja ljudske stranke, polkovnika Valerijana Slaweka, ožjega prijatelja maršala Pilsudskega. Jan Holinski, eden izmed onih predstaviteljev gospodarskih krogov, ki so izdali znameniti manifest za okrepitev eksekutivne oblasti in proti izrodkom parlamentarizma, potem Marjan Dombrovski, direktor največjega lista na Poljskem Kurijera Codziennega v Krakovu. Dalje so tu štirje ministri Bartel, Czechowicz, Kwiatkowski in Miedzinski. To so tedaj možje, ki so prej pripadali najrazličnejšim strankam, od skrajne desnice do levice. Socijalist Moraczewski, član vlade na kandidatni listi ni nastopil. V obmejnih pokrajinah so podpirale vlade razne poljske stranke, tako v vzhodni Galiciji krščanski socijalci, ljudska stranka v Polesju in vse poljske stranke v Gornji Šleziji.

Spričo tega so volilci v mnogih volilnih okrožjih prišli v zmedo, ker so imeli svoje tedanje strankarske voditelje bodisi v vladni kakor tudi v opozicijskih listah. Baš ta faktor je zelo otežaval prognozo. Pokazalo pa se je, da se je ta negotovost domala povsod iztekla v korist vladnemu bloku.

Naglasiti je, da ni nihče pričakoval, da bo morda vladni blok dobil absolutno večino. Zanj je tako močna relativna večina, kakor si jo je priboril, nedvomno ekstremni uspeh, saj razpolaga danes vlada s tretjino vseh sejmskih mandatov. Iz tega se razvidi, da je velik del volilcev odobril nastop Pilsudskega in da je odpor proti nedelavnosti parlamenta silno napredoval in da so se stare politične stranke zelo zelo diskreditirale.

V volitvah so bile najhuje poražene konservativne stranke desnice in centruma. Narodni demokrati, ki so nastopili skupno z delom krščanskih socijalcev, so padli od 120 na 40 mandatov, a Witoseva ljudska stranka s krščanskimi demokrati od 94 mandatov na 35. Stranke, ki so si mogle doslej lastiti vodstvo poljske politike, so tedaj prešle v malo pomembno opozicijo, ki je tem slabotnejša, ker ji stoje nasproti razen vladnega bloka levičarske opozicijonalne stranke ter manjšine, ki tudi v opoziciji ne morejo iti z njimi.

Tretja značilnost vodilnih izidov je v tem, da so napredovale radikalne stranke socijalnim, oziroma razrednim programom. Socijalisti so napredovali od 41 na 60 mandatov, komunisti in komunistom sorodni kmetje od 15 na 25 mandatov in radikalna stranka malih kmetov od 26 na 35 mandatov. Med temi radikalnimi strankami in vladnim blokom pa je obtičala kmetska stranka Dombskega z 20 namesto 33 mandatov, a ta stranka je naglašala, da je pripravljena podpirati vlado.

Četrta značilnost poljskih volitev je rezultat za manjšinski blok. V kolikor je mogoče primerjati izid volitev s prejšnjim številom mandatov, so manjšine napredovale od 80 na 85 mandatov. Njihov uspeh sicer ni velik, ali upoštevati je treba, da so kandidirali nekateri manjšinski kandidati na samostojnih listah, dočim se mora po drugi strani naglasiti, da so Ukrajinci v vzhodni Galiciji pred petimi leti volitve bojkotirali. V splošno so manjšine najbolj napredovale v zapadnih provincah, kjer so Nemci namesto dosedanjih osem dobili trinajst mandatov. V vzhodnih predelih pa so manjšine nazadovale, očividno ker se je mogel med tamkajšnjim malo prosvetljenim prebivalstvom vladni pritisk mnogo učinkoviteje uveljaviti. Tudi židje v centralnih in južnih provincah niso dobro uspeli, ker so šli v volitve preveč razcepljeno. Vsekakor pa bodo manjšine v poljskem sejmu predstavljale znatno politično skupino, ki bo mogla doseči marsikak uspeh, kamor se bo obrnila.

Pilsudski je lahko z izidom volitev popolnoma zadovoljen. Za seboj ima tretjino sejma in s tem dobi njegova izjemna pozicija tako rekoč parlamentarno legalizacijo. Dočim se je že doslej poljska diktatura skrbno ogibala vsega, kar bi jo formalno dovedlo v konflikt z ustavnimi določbami, bo mogla odslej postopati še svobodneje. Za parlamentarno večino ji manjka sicer še precej, ali težko si je misliti, da v ta namen ne bi dobila pomoči od ene ali druge skupine, ki so doslej v opoziciji. Saj je celo Witoseva stranka dala razumeti, da ni absolutno nasprotna sodelovanju z vlado. Ker so tudi socijalisti razmeroma ugodno razpoloženi napram Pilsudskemu, ni dvomiti, da bodo od slučaja do slučaja podpirali vlado. Vsekakor pa ima Pilsudski sedaj priliko, izrabiti sejmsko situacijo v ugodne konjunkture.

Izid volitev pomeni tedaj temeljito utrditev sedanjega režima, etabilizacijo obstoječega stanja, ki bo v korist notranjim razmeram in ugledu države v inozemstvu. Če si je Poljska pod režimom Pilsudskega pridobila velik kredit zunaj, se bo ta pridobitev samo še povečala. Bratski slovanski državi je tedaj na volilnem izidu samo čestitati.

Prihodnji teden zopet vladna kriza?

Vprašanje koncentracije zopet v ospredju

Po končani proračunski debati pride na dnevni red vprašanje inozemskega posojila, ki ga sedanja vlada ne bo mogla rešiti

Beograd, 6. marca l. Dočim nastopa KDK v Narodni skupščini vsak dan s predlogi, ki obravnavajo najnujnejše narodne zadeve, nadaljuje vladna večina v popoldanskih in večernih sejah ob strogi abstinenci KDK razpravo o proračunu, ki poteka brez zanimanja in v kateri se ne oglaša niti eden resnejših parlamentarcev večine. **Režimske stranke komaj vzdržujejo nekoliko prezence pri teh sejah in debata poteka pred praznimi klopmi,** dočim v dopoldanskih sejah nastopi KDK nudijo parlamentu po tehničnosti predlogov in govorov in po živahnosti razprave sliko resnega dela.

Danes so politični krogi zelo kritizirali včerajšnji ekspoze notranjega ministra dr. Korošca, ki v splošnem ni napravil ugodnega utisa, ker se je skoraj v vsem držal mej običajnih klišejev. Pričakovali so od g. Korošca nekaj več in je zato razočaranje nad njim tem večje pri vseh strankah.

Tudi današnja debata o proračunu ministrstva za narodno zdravje ni nudila nobenih novih momentov razen tega, pri tem pa znova dejansko pokazala popolno nesposobnost vladne večine. Šaljivo se je danes pripovedovalo da je ustrelil ptiča edinole minister ver, ki je označil v Narodni skupščini kot svoj največji uspeh to, da se je njegovemu ministrstvu posrečilo zgraditi celo vrsto modernih grobnic.

Vlada se očividno podviza, da bi spravila proračun čimprej pod streho in namerava, kakor se zatrjuje, končati špecijalno debato o posameznih resorih že do sobote. Nato pride na vrsto finančni zakon. Tu bo že posegla v debato Kmečkodemokratska koalicija v svojo kritiko in z raznimi že pripravljenimi izboljševalnimi predlogi. Računa se, da bo na ta način **proračunska razprava do prihodnje srede, najkasneje pa do konca prihodnjega tedna končana in proračun s finančnim zakonom definitivno sprejet.**

S tem pa bo stopila politična situacija zopet v novo fazo. Po splošnem prepričanju se bo morala **Narodna skupščina takoj po sprejemu proračuna pečati z vprašanjem velikega angleško-ameriškega posojila. Gotovo je, da je realizacija tega posojila pod sedanjim režimom nemogoča in da stojimo zato pred novim poizkusom, uvesti KDK v vlado. Vladni krogi današnjih režimskih strank sami priznavajo, da so dnevi drugega Vukičevićevega kabineta šteti in da bo takoj po sprejemu proračuna prišlo do novega preokreta in poskusa sestaviti vlado, ki bi v resnici mogla predstavljati stabilnejši režim in rešiti akutna vprašanja našega državnega življenja.**

Seveda je sestava take vlade brez sodelovanja KDK nemogoča. Zatrjuje se, da se stalno vztraja na tem, da bi moral **tako vlado sestaviti mož, ki ni vezan napram nobeni stranki** in bi predstavljal torej v sestavi vlade nevtralno vodstvo, nudeč tako garancijo za skladnost delovanja.

Tako nevtralno osebnost sedaj iščejo v **izvenparlamentarnih civilnih krogih in veruje se, da jo bo mogoče najti.** Za jutri ali pojutrišnjem se pričakuje povratek kralja iz Topole. Vladar se namerava podati v inozemstvo, da konzultira zdravnike. Zatrjuje pa se, da se bo **podal na pot šele potem, ko se definitivno uredi politična situacija in razmere ustalijo.**

Klerikalci proti siromašni duhovščini

V Narodni skupščini je danes KDK pokrenila vprašanje bire in s tem vprašanje duhovniških plač sploh. Govorniki koalicije so o tem problemu, ki je zlasti za našega kmeta največje gospodarske važnosti, razpravljali z vso objektivnostjo in je zlasti poslanec dr. Kramer povdarjal, **da koalicija iskreno želi rešitve vprašanja duhovniških dohodkov v sodelovanju z interesiranim duhovništvom in na pravičen način, tako da se osigura duhovništvu materijelni položaj, kakoršen mu gre po pomenu njegovega poklica in njegove moralne misije med narodom.** S tem stališčem je popolnoma združljivo, da se odpravi breme bire, ki je neznosno za našega kmeta, na drugi strani pa ponižujoče za duhovništvo, in se definitivno likvidira socijalna krivica, obstoječa v tem, da priviligirani duhovniki prejemajo ogromne dohodke, dočim velika večina duhovništva strada.

Vsi argumenti koalicije so bili pri večini bob ob steno. Klerikalci so se tudi topot izkazali kot podporniki bogatih škofov in župnikov in kot nasprotniki one ogromne večine župnikov in kaplanov, ki tvorijo pravi duhovniški proletarijat. Klerikalci so potegnili za seboj tudi radikale in demokrate in so složno z njimi pokopali predlog koalicije ter glasovali za biro in za neokrnjenost škofovskih milijonov.

Vladni predlog o ureditvi gledališč

Državna gledališča bodo smela obdržati vse svoje dohodke. — Vsak novi profesor bo moral službovati najmanj dve leti v Južni Srbiji!

Beograd, 6. marca, l. Vlada je pripravila za finančni zakon še celo vrsto novih amandmanov, ki pa večinoma zanašajo le novo zmedo v državno upravo. Le nekateri izmed njih obetajo vsaj nekoliko koristi. Tako se je minister prosvete na kritiko KDK v finančnem odboru odločil, da vendarle poskusi zasigurati državnim gledališčem, katerim je bila subvencija silno reducirana, nadaljnji obstoj. Tozadevni amandman se glasi:

«Tri državna Narodna gledališča v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, imajo uporabiti v proračunu določene državne subvencije za pokritje v državnem proračunu določenih rednih osebnih izdatkov in za zavarovanje poslopij. Ostale izdatke (honorarje in režijske stroške) pokrivajo ta tri gledališča iz celokupnih svojih dohodkov po posebnih proračunih, ki jih odobrita minister prosvete in minister financ.

Štiri oblastna gledališča (prvo v Skoplju, drugo skupno v Sarajevu in Splitu, tretje skupno v Novem Sadu in Osijeku, četrto v Mariboru) se vzdržujejo s svojimi dohodki in državnimi subvencijami, določenimi v budžetu.»

Važen je tudi amandma, ki **ukinja dosedanje disciplinarne predpise za učiteljsko osobje na osnovnih, meščanskih, strokovnih in nižjih trgovskih šolah** ter uvaja zanje splošne disciplinarne predpise 10. poglavja uradniškega zakona.

Nadvse nesmiselno pa je amandman, da morajo **vsi diplomirani gimnazijski učitelji-začetnik pri sprejemu v državno službo služiti najmanj dve leti v Južni Srbiji ali Črni gori.** To pomeni, da bodo v bodoče mogli **absolventi filozofije dobiti službo v naših krajih šele, če bodo prej služili v Južni Srbiji ali Črni gori.** Ker pa tam ni toliko mest, da bi mogli vse profesorske kandidate nastaviti, se s tem amandmajem na široko odpirajo nova vrata partizanstvu in protekcijonizmu.

Mednarodna preiskava monoštrske afere

Kompromisna rešitev z investigacijsko pravico

Glavni predmet ženevskega zasedanja je tajno oboroževanje Madžarske. — Danes se vrši tajna seja, na kateri bo izvoljen mednarodni odbor, ki bo preiskal monoštrski incident. — Tako so sklenili zunanji ministri Anglije, Francije, Nemčije, Italije in Japonske.

Ženeva, 6. marca, s. Danes ob 17. uri se je na sedežu francoske delegacije sestala konferenca zastopnikov petih stalnih članov sveta Društva narodov. Kakor se izjavlja z angleške strani, so se bavili z ameriškim predlogom Franciji, naj se pričnejo pogajanja za sklep splošnega protivojnega pakta. Splošno pa se domneva, da se je na tem sestanku dalje razpravljalo o investigacijski prošnji Male antante. Jutri ob 10.30 se svet setane k svojemu drugemu zasedanju, **da se na tajni seji posvetuje o investigacijskem vprašanju.** Za jutri popoldne je določena javna seja, ki bo, kakor se domneva, posvečena pritožbi Male antante. Medtem pa je madžarska vlada poslala članom sveta obširno spomenico, ki pravi na koncu, da je preiskava na licu mesta nepotrebna, ker vsebuje spomenica vse potrebne podatke.

Ženeva, 6. marca, (že.) Danes popoldne so se sestali zunanji ministri petih velesil na posvetovanje v hotelu Blugues, ki je trajalo več ur. Ministri so razpravljali ponovno o monoštrski aferi. Kakor se izve, je bila sprejeta v vprašanju monoštrske afere kompromisna rešitev, ki naj bi služila za smernico v vseh sličnih slučajih. Nocoj se je pod predsedstvom dr. Beneša sestal razsodiščni odbor Društva narodov, ki je odobril predloge redakcijskega odbora vzorca pogodbe, ki naj bi služil za rešitev mednarodnih sporov na podlagi poravnalnega postopanja.

Ženeva, 6. marca, (g-be.) Na konferenci zastopnikov velesil se je razpravljalo o investigacijskem vprašanju. Sporazumeli so se na ta način, **da bo monoštrski incident tvoril podlago zato, da se bo doseglo, da bo investigacijsko postopanje praktično izvedljivo.** Namesto poročevalca bo tričlanski odbor iz zastopnikov neudeleženih članov sveta proučil zadevo ter skupno z rumunskim zunanjim ministrom Titulescom z madžarskim generalom Tancoszem skušal najti rešitev. Ta tročlanski odbor se bo imenoval na jutrišnji dopoldanski tajni seji.

Madžarski zunanji minister Valko je obrazložil madžarsko stališče Chamberlainu, Briandu, von Schubertu in pozneje italijanskemu delegatu Scialoji, ki je kmalu nato dolgo časa konferiral z angleškim zunanjim ministom Chamberlainom. Proti večeru je imel doktor Stresemann z Briandom eno uro trajajočo konferenco.

Pariz, 6. marca, g. «Temps» se bavi z dogodki v Ženevi ter pravi, da monoštrska afera ni samo sporno vprašanje med državami Male antante in Madžarske, temveč načelno vprašanje razorožitvene kontrole sploh. To načelo pa je podlaga vsake politike zbližanja, kakor se vodi od Locarna naprej. Nemčija je bolj kot druge države interesirana, da se ne zruši zaupanje v to politiko. Nemčija mora stremeti za tem, da doprinese dokaz dobre volje s tem, da se ne bo upirala potrebni investigaciji. **Kar se tiče Anglije in Italije, morata priti do zaključka, da sploh ne bo nobenega jamstva več proti tajnemu oboroževanju, ako bo investigacijska pravica, kakor jo sme izvesti Društvo narodov, postala iluzorna.** Tudi o predčasni izpraznitvi Porenja, piše «Temps», se ne more govoriti, ako ni ugotovljena investigacijska pravica Društva narodov. Za vse narode je torej velikega pomena, da se uredi monoštrsko vprašanje.

Budimpešta, 6. marca, g. «Magyar Orszag» poroča iz Ženeve, da je bil nemški zunanji minister dr. Stresemann v monoštrski aferi najprej proti investigacijskemu postopanju, da se pa je kasneje iz zunanjepolitičnih vzrokov, ker vodi z Briandom važna pogajanja zaradi izpraznitve Porenja, pridružil Briandovemu stališču in da ne bo imel nič proti imenovanju carinsko politične komisije, ki bo po nalogu Društva narodov vršila glede monoštrske afere poizvedovanja. Postopanje in delokrog te komisije se bo določil kasneje, **vendar pa se bo morala komisija ravnati po investigacijskih predpisih Društva narodov.**

Društvo narodov ostane v Ženevi

Včerajšnje posvetovanje in sklepi sveta Društva narodov. — Posamezne države še vedno niso ratificirale sklenjenih konvencij. — Zgradba palače Društva narodov v Ženevi.

Ženeva, 6. marca. (s-je-lo.) Današnja seja sveta Društva narodov je pričela ob 10.30 ter je bila zaključena kmalu po 13. uri. Nejavna seja, ki je bila na dnevnem redu in na kateri bi se bila vršila prva razprava o monoštrski aferi, se ni vršila, ampak se bo vršila jutri. Prve tri točke današnje seje, ki se tičejo gospodarskih vprašanj, so bile rešene skoraj brez razprave. Pri tem sta bila med drugim sprejeti poročili doktor Stresemanna o delovanju gospodarskega odbora Društva narodov in o sklicanju decembra meseca prošlega leta ustanovljenega gospodarskega sveta k prvemu zasedanju za 14. maja v Ženevi.

Svet Društva narodov je v javni seji odobril poročilo gospodarskega odbora, kakor tudi poročilo o gospodarskih in finančnih sankcijah, ki naj bi se povzele proti državi, kršiteljici miru. To poročilo tvori v gotovem oziru precizacijo in dopolnilo določbe 16. statuta Društva narodov. Italijanski delegat Scialoja je poročal o ratifikaciji dogovorov in konvencij, ki so bile sklenjene pod avspicijami Društva narodov. V splošni debati je prišlo soglasno do izraza mnenje, naj države članice Društva narodov hitreje in v večji meri ratificirajo te dogovore.

Angleški zunanji minister Chamberlain je opozarjal na resno situacijo, ki je nastala vsled dejstva, da še vedno niso prizadete države ratificirale celo vrsto konvencij in zlasti ne konvencije glede opijuma, ki postane pravomočna pod pogojem, da jo ratificira sedem članov sveta Društva narodov. Chamberlain je nadalje priporočal, naj Društvo narodov v prvi vrsti sprejme tiste konvencije, ki imajo tudi izgleda, da bodo ratificirane. Končno je na predlog italijanskega delegata Scialoje sklenil svet, da se vprašanje konvencij, ki niso bile ratificirane, odloži na prihodnje zasedanje sveta Društva narodov.

Svet Društva narodov je razpravljal tudi o gradnji društvene palače. Posvetovanju je prisostvoval v imenu švicarske vlade zvezni svetnik Motta. Kubanski delegat Cespedes je podal poročilo, iz katerga izhaja, da je odbor petih pod predsedstvom japonskega poslanika Adatcia s sodelovanjem arhitektov izdelal načrte za zgradbo društvene palače. Stroški zgradbe so proračunjeni na 19.5 milijonov švicarskih frankov, pri čemer ni uračunjeno knjižnično poslopje, ki bo sezidano s pomočjo Rockefellerjevega darila. Francoski zunanji minister Briand je opozarjal na veliko važnost enotnega vodstva gradbenih del, ki jih bo vodil francoski arhitekt Nennot. Motta je izrazil svoje zadovoljstvo nad dejstvom, da so se pri gradnji te palače upoštevale švicarske oblasti. Končno je Motta izjavil, da bo tvorila palača ponos švicarske države in upa, da bo Društvo narodov trajno ostalo v Ženevi. V današnji seji se je končnoveljavno sklenilo, da se zgradi društvena palača v Ženevi. Predsednik sveta Urrutia je izrazil upanje, da bo postala društvena palača simbol svetovnega miru, mednarodne pravičnosti in človeške solidarnosti.

Definitivni rezultati poljskih volitev

Varšava, 6. marca. h. Definitivni rezultati volitev na Poljskem so naslednji: Blok Pilsudskega 128 mandatov, poljski socijalisti 63, manjšinski blok (Nemci, Ukrajinci, Rusi) 6, nacijonalni demokrati 37, radikalna ljudska stranka Wyzwolenie 36, katoliški volilni blok 34, kmečka stranka 25, ukrajinski socijalisti 11, narodna delavska stranka 9, sijonisti 6, ukrajinski Selrob 9, komunisti 5, narodni delavski blok (naklonjen vladi) 5, katoliška unija zapadnih pokrajin (naklonjena vladi) 2, radikalna kmečka stranka 1, rutenska ljudska stranka 1, ukrajinska delavska stranka 1, divjaki 12.

Ko se je včeraj v Lvovu zvedelo, da so sijonisti od štirih mandatov, ki jih voli Lvov, dobili dva mandata, se je meščanstva polastilo veliko razburjenje. Židov je namreč v Lvovu samo 30 odstotkov. Dijaki so takoj pričeli demonstrirati, vendar pa do večjih incidentov ni prišlo.

Hegemonisti tudi katoliški duhovščini ne privoščijo dostojne eksistence

SLS proti pravični ureditvi duhovniških prejemkov

Vladna večina je odklonila predlog KDK za spremembo bire v stalne dohodke. — Odličen nastop posl. dr. Kramerja za odpravo socijalnih krivic med duhovščino.

Beograd, 6. marca p. Današnja dopoldanska seja Narodne skupščine je pričela ob 10. Takoj po otvoritvi je protestiral zemljoradnik g. Voja Lazić proti postopanju skupščinskega predsednika, ki je včerai obljubil, da bo izvršitev kazni poslanca Čede Kokanovića odgodena do zaključka proračunske debate, sedaj pa je zahteval, da se takoj izvrši.

Pred prehodom na dnevni red je prišel v razpravo nujni predlog KDK glede ukinitve duhovniške bire. **Predlog zahteva, naj se duhovniška bira tam, kjer še obstoja, takoj ukine, na vsak način pa naj se ustavi žandarmerijska asistenca pri nasilnem izterjevanju tega cerkvenega davka.**

Prvi je utemeljeval predlog v daljšem govoru

Stepan Radić

ki je naglašal, da je dal povod za ta predlog brzojav iz Vrgorca v Dalmaciji, v katerem mu poročajo, da žandarmerija istočasno, ko deli Rdeči križ gladujočemu prebivalstvu podporo, nasilno izterjava duhovniško biro in onim, ki nimajo denarja, da se odkupijo, zapleni vse, kar se da na javni dražbi spraviti v denar. Govornik priznava duhovščini pravico do stalnih dohodkov, vendar pa je mnenja, da tako postopanje ni v skladu z vzvišeno nalogo duhovnika, pa tudi ne s socijalnim čutom. Kakšni občutki morajo navdajati siromašno ljudstvo, ko vidi, da mu duhovščina odvzema zadnjo betvico živeža, da nasiti sebe, dočim otroci siromašnih staršev umirajo od gladu.

Klerikalci so pričeli pri teh izvajanjih ostro protestirati, toda na Radićeve ugotovitve, da se vrše pri pobiranju bire tudi razne zlorabe, so kmalu umolknili. Radić se je odločno zavzel za odpravo tega okostenelega davka in zahteval, naj se to vprašanje uredi zakonitim potom, tako da bo duhovščina dobivala mesto bire bodisi od države, bodisi od pristojne občine nadomestilo v denarju.

V enakem smislu je govoril tudi poslanec Matica, ki je sam župnik in ki je tudi zahteval čimprejšnjo rešitev vprašanja duhovniških plač. Nato je povzel besedo

posl. dr. Albert Kramer

ki je med drugim izvajal:

Predlog, ki ga je stavila KDK, nikakor ni naperjen proti duhovščini, marveč je njegova tendenca ta, da se končno uredi vprašanje, ki silno teži našega kmeta, zlasti našega kmeta v Sloveniji. Naš predlog je le **pritisk, da se končno uredi materijalni odnošaj med narodom in duhovščino. Mi vsi vemo, da mora imeti duhovščina svojo plačo in materijalno osiguran položaj, da lahko vrši svojo službo.**

Bira ima svoj izvor v preiših stoletjih, ko so se kmetje v poedinih župnijah obvezali sami vzdrževati duhovnika. **Danes je ta zastareli sistem popolnoma nevzdržen. Nujno potrebno je, da se postavi na novo bazo, ki bo odgovarjala današnjemu času. Ni dvoma, da je sedanji sistem tudi za duhovščino nedostojen.** Duhovnik, je akademsko izobražen mož, ki naj predstavlja med narodom moralno avtoriteto, ki ga mora narod spoštovati in ki polaga ali bi moral polagati največjo pažnjo na to, da živi s svojimi farani v ljubezni in največji slogi. In ta mož gre vsako leto s cerkovnikom od kmeta do kmeta z vrečo na rami. In ko prinese darove, jajca, moko, zrno itd. v župnišče, se spremeni v trgovca, ki se prepira z interesenti za višjo ceno...

Razumljivo je, da pride pri takih prilikah do zelo neprijetnih prizorov. Zato je tudi iz moralnega ozira nujno potrebno, da se to vprašanje uredi. Že v bivši Avstriji je večina deželnih zborov sprejela zakon o odkupu duhovniške bire. **Tudi kranjski deželni zbor je že l. 1894. sprejel tozadevni zakon, toda do njega izvršitve ni prišlo, ker se je protivil del duhovščine.** Zakon je predvideval odkup bire na podlagi povprečnih cen zadnjega desetletja. Čim so se posamezni posestniki javili z zahtevo, da se bira preceni in odkupi, se je začela gonja po vseh župnijah. Tako so nastali »sovražniki vere in cerkve«, ker so vsakega kmeta, ki se je zavzemal za odkup bire, proglasili za sovražnika duhovščine in s tem tudi cerkve. To nerazumljivo postopanje duhovščine je povzročilo, da je ostal ta zakon le na papirju.

Tudi po ujedinjenju se je v Sloveniji znova pojavilo gibanje za odpravo bire. Toda duhovščina se je postavila na stališče, da se mora bira preceniti na podlagi zlate paritete. To stališče je seveda nesprejemljivo, ker mi vsi vemo, da se tudi dolgovi drugih vrst iz prejšnje dobe niso valorizirali. Vrhu tega pa je vlada z administrativno naredbo razveljavila pozitivni zakon kraniskega deželnega zbora, tako da je to vprašanje zaenkrat prišlo popolnoma na mrtvo točko.

Mi ne zahtevamo ničesar drugega, kakor **da se potom definitivnega zakona regulira vprašanje bire, dotlej pa pobiranje suspenjira.** Novi zakon mora vsebovati norme, tako naj se nadomesti to, kar bi duhovščina izgubila z odpravo bire. Nesporno je, **da živi velik del katoliške duhovščine v veliki bedi. Vsi vemo, da so zlasti v goratih krajih župniki in kaplani, ki ne morejo ne živeti ne umreti.** Mi napredni ljudje v Sloveniji nismo sovražniki duhovščine in ne zahtevamo, da se ji bira kratkomalo odvzame. Nasprotno, mi zahtevamo, da se jim da to, kar je potrebno, da lahko vrše svojo vzvišeno nalogo med narodom. Zato tudi nismo nasprotniki definitivne ureditve duhovniških plač. Vsekakor pa bo morala država urediti vprašanje kongrue ter odpraviti neenakost tudi med duhovščino. Imamo škofe, dekane in župnike, ki so milijonarji, poleg njih pa so v enaki in često še težavnejši službi župniki in kaplani, ki so pravi berači.

Ko se bo urejevalo vprašanje kongrue, bo treba preceniti vse cerkveno premoženje in utrditi cerkvene dohodke tako, da **ne bodo prišli v korist samo posameznikom in maloštevilnim privilegirancem, marveč da bo imela od tega korist celokupna duhovščina vsaj dotične šolije, če ne cele države.** Breme, ki ga nosi narod zaradi bire, je neznosno in je v nekaterih župnijah mnogo večje, nego vse ostale državne in javne dajatve. **Velika krivica je tudi to, da nosi breme samo kmečko ljudstvo, dočim so ostali sloji tega bremena oproščeni.** To vprašanje je zato tako važno, da ga nikakor ne kaže še nadalje odlagati. Če Narodna skupščina sprejme naš predlog, bo s tem storila korak pravičnosti in rešila tudi važno socijalno vprašanje.

Predlog odklonjen

Govor dr. Krameria je napravil na vso skupščino globok utis. Razblinil je intrige klerikalcev, ki so vedno predstavljali slovenske demokrate kot največje sovražnike duhovnikov in cerkve, in mnogi srbijanski poslanci so priznali, da bi bilo povsem umestno, če bi se predlog KDK osvojil in izvedel. Kljub temu pa je minister ver Milan Simonović v imenu vlade izjavil, da predloga ne more sprejeti. Vladna večina je seveda glasovala z vlado in predlog odklonila.

Nato je sledila izvolitev anketnega odbora v smislu predloga KDK glede preiskave o zlorabah pri sklepanju pogodb o eksploatacija državnih gozdov, nato pa je skupščina okrog poldneva prešla na nadaljevanje proračunske debate.

Madžarski odgovor na dr. Marinkovićeve izjave

Budimpešta, 6 marca s. Tukajšnji listi ponatiskujejo ženevska poročila o izjavah jugoslovenskega zun. ministra dr. Marinkovića, da monoštrski incident ni nobeno vprašanje med Malo antanto in Madžarsko, temveč principijelno vprašanje, dalje vest, da bo Poljska v tej zadevi nastopila pred Društvom narodov kot obtožiteljica, ter pišejo med drugim: Okolnost, da hoče Mala antanta ostati v ozadju ter da hoče pokazati, da ni bolj interesirana kot druge države, ne bo nikogar prevarila. Mala antanta je skozi dva meseca storila vse, da bi pritegnila vso pozornost na to vprašanje ter je zahtevala vzpostavitev baje predčasno ukinjene voj. kontrole in ona je bila, ki je delovala na to, da se otvori postopanje proti Madžarski. Tudi korak Čeng Loa se mora pripisati Mali antanti. Umik v zadnjem štadiju razvoja pač ne bo nikogar prevaril. Vsak pametno misleč človek vidi na eni strani pet vagonov uničenih strojnic, na drugi strani pa tri do zob oborožene nestranske države z agresivnostjo, ki gre do skrajnih mej.

Sporazum med gg. Vukičevićem in Trifkovićem?

Beograd, 6. marca, p. Iz vrst pašićevcev se doznava, da se bo tekom meseca aprila vršil kongres radikalske stranke. Zanimiva je verzija, da je prišlo med gg. Vukičevićem in Markom Trifkovićem do popolnega sporazuma in da bosta kongres pripravila oba skupno. Na kongresu bo izvoljen novi glavni odbor.

Ponesrečena intriga režimovcev

Beograd, 6. marca, p. Beograjski listi so danes objavili vest, da vlada v Dalmaciji veliko nezadovoljstvo s politiko gosp. Radića in da vodi akcijo teh nezadovoljnežev poslanec dr. Šutej. To vest so lansirali v javnost režimovci, da bi povzročili v vrstah KDK zmedo in nezaupanje. Poslanec dr. Šutej je nocoj prosil novinarje, naj te vesti najodločneje demantirajo, da je on najvnetejši pristaš in zagovornik politike KDK.

Srskićeva akcija proti sedanji vladi

Sarajevo, 6. marca, n. Bivši minister in radikalski poslanec dr. Milan Srskić je nocoj odpotoval v Beograd. Kakor se izve iz njegove okolice, bo kljub vsestranskemu pritisku v radikalskem klubu nadaljeval svojo proti Vukičevićevemu režimu naperjeno akcijo. Pred odhodom je izjavil novinarjem, da bodo morali oni radikalski poslanci iz Bosne in Hercegovine, ki se danes deklamirajo za zagovornike Vukičevićevega režima, takoj spremeniti svoje stališče, čim bodo prišli med svoje volilce. V Bosni in Hercegovini vlada nad režimom gosp. Vukičevića tako veliko ogorčenje, da noben zagovornik tega režima ne more dobiti zaupnice volilcev.

Italijanski delavci v Dalmaciji

Split, 6. marca n. Delavska zbornica in inspekcija dela v Splitu sta uvedli akcijo glede kontrole italijanskih delavcev, ki skoraj po vsej Dalmaciji odjedajo kruh domačinom. Z ozirom na bedo, ki vlada v teh krajih, bi bilo pričakovati, da bo vlada to akcijo podprla in izvedla enako strogo revizijo, kakor jo vrši n. pr. nad češkimi in drugimi inozemskimi delavci. Na največje ogorčenje celokupne javnosti pa je dobila i Delavska zbornica i inspekcija dela v Splitu od vlade nalog, naj to akcijo takoj ustavi in naj nikar ne preganja italijanskih delavcev, češ, da imajo popolnoma enake pravice kakor naši domači delavci.

Dr. Korošec v Južni Srbiji

Beograd, 6. marca p. Notranji minister dr. Korošec bo prihodnje dni odpotoval na inspekcijo v Južno Srbijo.

Poljska naročuje podmornice

Pariz, 6. marca (be.) Poljska je naročila v Franciji 3 podmornice.

Albanska prošnja v Ženevi

Tirana, 6. marca (ri.) Vlada zanika vest, da je preklicala svojo prošnjo Društvu narodov za podporo stradajočim gorskim prebivalcem. Vlada je izjavila, da je samo prosila, naj se to vprašanje reši že na sedanjem zasedanju sveta Društva narodov.

Dva proračuna odpravljena v par urah

Vladna večina nadaljuje proračunsko farso

Razpravi o narodnem zdravju prisostvuje celih 15 vladnih poslancev. — Umrljivost narašča, število porodov pada. — Divjanje jetike. — Finančni minister ne prisostvuje niti razpravi o svojem lastnem proračunu.

Beograd, 6. marva p. Vladna večina je tudi danes nadaljevala s svojo dosedanjo prakso in na hitro roko sprejela proračune dveh ministrstev, med tema tudi proračun fin. ministrstva, ki je eden najvažnejših. Debata ki je druga leta trajala po več dni, je bila danes zaključena v pičlih dveh urah in vladna večina je avtomatično glasovala ne da bi zahtevala od ministra vsaj pojasnila o smernicah njegove finančne politike in o stanju državnih financ. Finančni minister dr Bogdan Marković ni smatral niti za potrebno, da se osebno udeleži seje, na kateri se je razpravljalo o njegovem proračunu, marveč ga je zastopal dr Spaho. KDK se tudi danes ni udeležila proračunske debate.

Nadaljevanje proračunske razprave se je pričelo danes šele okrog poldneva, ko je bila končana razprava o predlogu KDK glede odprave bere. Prvi je prišel na dnevni red

proračun ministrstva za narodno zdravje

Razpravo je otvoril minister dr. Dobrivoj Ger-Popović s krajšim ekspozejem, v katerem je naglašal, da zdravstveno stanje v naši državi ni takšno, kakršnega bi si želeli. Glavni vzrok je iskati v gospodarski in socijalni bedi širokih mas, pa tudi v nepoučenosti ljudstva. Umrljivost stalno narašča, število porodov pa nazaduje. Osnova za izboljšanje zdravstvenega stanja širokih mas je narodna prosveta. Higijenska kultura se more uspešno izvajati le tam, kjer je narod dovolj izobražen. Pri nas pa imamo v nekaterih pokrajinah še 70 do 80 % analfabetov.

Med nalezljivimi boleznimi dominirata najbolj tuberkuloza in malarija. Dočim se je za pobijanje malarije ustanovilo že več moderno opremljenih zavodov in so bili na tem polju doseženi že lepi uspehi, je akcija za pobijanje tuberkuloze še vedno v prvih začetkih. Tuberkuloza zahteva pri nas vsako leto najmanj 50.000 žrtev, dočim presega število na tuberkulozi bolnih najmanj pol milijona. Nimamo skoraj nikakih zavodov za uspešno lečenje tuberkuloze. Predvsem pa bi bilo potrebno z vsemi sredstvi dvigniti odpornost zoper to bolezen. Odpornost vedno bolj gineva, kar najbolj dokazuje dejstvo, da je 30 % otrok nesposobnih za šolo, a tudi vojaški nabori pričajo, da nazadujemo.

V debati je prvi govoril demokratski poslanec dr. Stevčić, ki je v svojem govoru zelo ostro kritiziral zdravstveno politiko, zahtevajoč intenzivnejšega dela za povzdigo narodnega zdravja, zlasti na deželi, kjer zelo primanjkuje zdravnikov. Obširno je govoril o nazadovanju števila porodov in zahteval najostrejše zakonske odredbe proti umetnemu splavu.

Zemljoradnik Voja Lazić se je v svojem govoru bavil s slabimi higijenskimi razmerami na deželi. Vse zdravstvene ustanove se grade v mestih, dočim dežela nima niti zdrave pitne vode. Zdravila so predraga in podeželskemu prebivalstvu največkrat nedostopna.

Zemljoradnik Novica Šaulić je energično protestiral proti malomarnosti vladne večine, od katere je pri tako važni razpravi navzočih v skupščini komaj 15 poslancev. To je le dokaz, da smatra vladna večina proračunsko debato zgolj za komedijo in da so ji vitalni interesi naroda deseta briga.

V krajšem govoru je skušal radikal Milan Kostić braniti politiko ministrstva, nakar je vladna večina proračun v celoti sprejela.

Nato bi se imela pričeti razprava o proračunu ministrstva za zunanje zadeve. Podpredsednik dr. Hrasnica pa je sporočil, da je namestnik zun. ministra dr. Šumenković prosil, naj se debata še za nekaj dni odgodi, ker je šele pred par dnevi prevzel ta resor in še ni pripravljen, da stopi s svojim ekspozejem pred Narodno skupščino. Zemljoradnik Voja Lazić je proti temu protestiral, povdarjajoč, da se s tem onemogoča vsaka kritika, ker so se poedini govorniki pripravili za razpravo o tem resoru, ne pa za druge proračune. Vladna večina je šla seveda preko tega in takoj vzela v razpravo

proračun finančnega ministrstva

Na splošno presenečenje Narodne skupščine pa finančni minister sploh ni bil navzoč in je podal dr. Spaho mesto pričakovanega ekspozeja kratko izjavo, da ie finančni minister bolan in prosi, naj se proračun sprejme. Podrobnejšega ekspozeja ne bo dal, ker je vlada itak v tiskanem poročilu obrazložila svojo finančno politiko. V ostalem pa je mnenja, da bo imela Narodna skupščina še o priliki razprave o finančnem zakonu in naknadnih kreditih ter o reorganizaciji finančnega ministrstva dovolj prilike, da razpravlja o finančni politiki.

V debati, ki je bila zelo kratka, je govoril prvi socijalist Peteian, ki se je v svojem govoru bavil zlasti s sistemom monopolov, ki izkorišča producenta, kmeta, delavca in konzumenta, ki morajo vse monopolne predmete drago plačevati. Nato je obširno razpravljal o položaju monopolskih delavcev v Ljubljani in opisal bedo monopolskih upokojencev, ki ne morejo ne živeti ne umreti. Govornik zahteva končno regulacijo penzij. Obširno se je bavil tudi z znižanjem provizije prodajalcem monopolnih predmetov in zahteval ureditev položaja carinskega osobja v Sloveniji.

Nato sta govorila še federalist dr. Pavelić in radikal Vasilija Trbić, nakar je bila debata po kratkem zaključnem govoru dr Spaha končana in je vladna večina sprejela tudi ta proračun

Ob 8.30 je predsednik zaključil sejo in napovedal prihodnjo za jutri dopoldne ob pol 10. Jutri bo na dnevnem redu proračun ministrstva vojne in mornarice.

KDK je za jutrišnjo sejo vložila nujni predlog, v katerem poziva notranjega ministra, naj takoj poroča o rezultatih preiskave o grozodejstvih v Glavnjači v smislu izvajanj poslanca Kosanovića in o kaznovanju krivcev. Zato vlada za jutrišnjo sejo v vseh krogih veliko zanimanje, ker je pričakovati, da bo seja zopet zelo viharna, zlasti še, ker je KDK med tem zbrala zopet nov materijal o strahotah, ki se dogajajo v tem zloglasnem beograjskem zaporu.

Politika finančnega ministra

Baje se zavzema za koncentracijo

Beograd, 6. marca, p. Izjava doktorja Spaha na današnji seji Narodne skupščine, da je finančni minister obolel in da se zato ne more udeležiti seje Narodne skupščine, četudi je v razpravi proračun njegovega resora, je vzbudila v političnih krogih veliko pozornost. Ugotovilo se je namreč, da dr. Marković ni bolan, marveč da je ves dan razpravljal z upravnim svetom Narodne banke o inozemskem posojilu in o sestavi zakona, ki bo baje v kratkem predložen Narodni skupščini. Iz njegove okolice se zatrjuje, da hodi dr. Marković svoja pota in se zelo malo briga za delo ostale vlade. Baje je on osebno zagovornik koncentracijske vlade pod vodstvom nevtralne osebnosti ali generala. Njegovi ožji sotrudniki zagotavljajo da je dr. Marković prepričan, da bomo takoj po sprejetju proračuna dobili drugo vlado in da baš iz tega razloga ne vzdržuje z g. Vukičevićem tako tesnih zvez, kakor bi bilo sicer potrebno in v normalnih razmerah edino možno.

Obletnica rojstva predsednika Masaryka

Praga, 6. marca h. Ob priliki 78. rojstnega dne predsednika Masaryka objavljajo vsi listi prisrčne uvodne članke. »Prager Presse« objavlja članek predsednika mednarodnega delovnega urada Alberta Thomasa in bivšega jugoslovenskega ministra Miloša Trifunovića. Zadnji članek nosi naslov »Masaryk kot vzor«. (Glej tudi na 6. str.)

Praga, 6. marca h. Jutri bo predsednik republike Masaryk sklical zbornico in senat k pomladanskemu zasedanju, in sicer za 13. marec.

Madžari za Mussolinija

Budimpešta, 6. marca s. Madžarski listi dosedaj še niso zavzeli nobenega stališča k zadnjemu Mussolinijevemu govoru. Samo »Pesti Naplo« objavlja članek bivšega min. predsednika Štefana Friedricha, ki veli med drugim: Mussolini je odgovoril avstrijskemu zveznemu kancelarju. Govoril je energično in s takim povdarkom, kakor govorijo odgovorni državniki samo v usodepolnih odločilnih trenutkih. V brzojavnem stilu je opravil manjšinsko vprašanje ne samo pred svojimi lastnimi vrati, temveč tudi za Društvo narodov, ker je rekel naslednje: Govori se o Ženevi! Prazne nade! Ako se hoče ženevski svet podati v labirint tako zvanih manjšin, ne bo več našel nobenega izhoda. Ne morem pokazati napram italijansko-madžarski prijateljski pogodbi onega pretiranega respekta, da bi pri tej akciji italijanskega diktatorja ne bi prišel na misel manjšinski problem ubogo okrnjene Madžarske v relaciji do sosednjih držav. Glede usode naših ubogih izgubljenih madžarskih bratov se Mussolini najbrže ne bo postavil na našo stran.

Madžarska pošilja celo proteste

Atene, 6. marca h. Madžarski opravnik poslov v Atenah je izročil grški vladi protest svoje vlade proti načinu, kako je grški poslanik v Parizu Politis v razgovoru z urednikom »Matina« Sauerweinom kritiziral postopanje Društva narodov v monoštrski aferi. Madžarska vidi v tem razgovoru poslanika Politisa neprijateljski akt grške vlade. Grška vlada je odgovorila, da je Politis dal svoje izjave brez vednosti vlade. Na brzojavno vprašanje je Politis odgovoril svoji vladi, da je dal svoje izjave ne kot grški poslanik, temveč kot mednarodno priznan jurist.

V znamenju južne Tirolske

Dunaj, 6. marca. g. V okrajnem zastopstvu dunajskega okraja Margarethen se je sporočilo, da bo dunajska občina imenovala nekatere ceste in trge po krajih na Južnem Tirolskem.

Krščanski socijalni poslanec Kunschak je imel govor, v katerem je izjavil, da nihče ne more prepričati, da se Avstrijci ne bodo čutili z južnimi Tirolci solidarni. Tega ne bodo mogle izpremeniti nobene državne meje in noben govor italijanskega diktatorja. Kunschaf je izjavil, da je avstrijski parlament storil prav, da je apeliral na vest sveta. Končal je z besedami, da drevesa Mussolinija ne bodo zrastla v nebesa.

Življenjski ideali fašističnega učiteljstva

Rim, 6. marca o. Na današnji seji poslanske zbornice je minister Fedele podal ekspoze o šolski politiki fašistične vlade. Priznl je, da preživlja šolstvo zaradi fašističnih reform krizo in je povdarjal, da temeljitih reform ni mogoče izvesti v par letih. Odgovarjal je s tem nekaterim poslancem, ki so tekom proračunske razprave kritikovali šolsko reformo. V svojem govoru je minister Fedele dejal med drugim: Naslednje življenske ideale priporočam učiteljem in učiteljicam: **delati, trpeti, vežbati svoje moči, biti vešč v rabi pljuga in puške.**

Afera s pismom Zinovjeva

Nepričakovana razkritja bivšega glavnega urednika «Daily Maila»

London, 6. marca d. Bivši glavni urednik »Daily Maila« Marlowe razlaga v »Observerju«, kako je prišel do znanega pisma Zinovjeva, ki je povzročilo toliko pozornosti.

Marlowe izjavlja, da so Macdonald in oba državna tajnika Crowe in Gregory pismeno razpravljali, ali ne bi bilo primerno zaradi pisma Zinovjeva storiti diplomatske korake. Zunanje ministrstvo je dalo pismo reproducirati ter razdelilo reprodukcije na višje uradnike vojnega ministrstva, admiralitete in ministrstva za notranje zadeve. Obenem je pozvalo te uradnike, naj povedo svoje stališče, glede vsebine tega pisma, ki je kakor znano, vsebovalo navodila na krajevne skupine angleške komunistične stranke, glede propagande v vojski, mornarici in pri policiji.

Še isti dan sta dve osebi pokazali glavnemu uredniku »Daily Maila« prepise tega pisma ter sta namignili, da angleška vlada očividno nima poguma nastopiti proti Rusiji. Marlowe je takoj izjavil, da pomeni to pismo ali zmago ali poraz Macdonalda v ravnokar vršečem se volilnem boju. Ne da bi jima bil ponudil kak denar, mu je uspelo dobiti na razpolago dve reprodukciji tega pisma.

Marlowe je poslal reprodukcije tega pisma s spremnim pismom na druge londonske liste, ter je opozarjal, da bo »Daily Mail« objavila pismo, ako se vlada ne bo odločila nastopiti proti Rusiji. Listi so o tem obvestili Foreign Office in državni tajnik Crowe je nato dal Gregorju nalog, naj odpošlje načrt protesta, ki ga je Macdonald sicer videl, vendar pa še ne končnoveljavno odobril Rakovskemu. Gregory se je sicer branil, vendar pa se je moral pokoriti.

Marlowe izjavlja dalje, da je Macdonald, ko je na predvečer volitev videl, kake usodepolne posledice je imelo to pismo, trdil, da je Gregory zakrivil objavo pisma. Zato da je dobil od »Daily Maila« 5000 funtov. Macdonald pa je boteh proučitev pristnosti pisma toliko časa zavlačeval, dokler ne bodo volitve končane.

Iz nadaljnih izvajanj bivšega glavnega urednika »Daily Maila« se vidi, da nihče ni videl pisma Zinovjeva v izvirniku in da je moral biti napravljen nekje izven Foreign Officea. Izvajanja Marlowa so ovrgle trditve delavske stranke, da so uradniki Foreign Officea izrabili pismo Zinovjeva proti Macdonaldu. Izdajstvo proti Macdonaldu očividno ni bilo izvršeno od strani uradnikov njegovega ministrstva, temveč od strani vojaških in dvornih krogov, ki so že jeseni 1923. leta storili vse, da bi preprečili, da bi kralj po volilnem uspehu delavske stranke poveril sestavo vlade Macdonaldu. Zanimiva je trditev, da je Macdonald po svoji demisiji angažiral privatnega detektiva, ki je imel nalogo, da poizve ali je Gregory dejansko dobil od »Daily Maila« za pismo Zinovjeva 5000 funtov.

Bolgarija dobi mednarodno posojilo

Ženeva, 6. marca g. Posvetovanja finančnega odbora o bolgarskem posojilu bodo jutri končana. Posojilo bo znašalo 5 milijonov funtov. V vprašanju preosnovitve bolgarske Narodne banke v akcijsko banko, so se sporazumeli na kompromisen predlog, ki pač predvideva to preosnovitev, ki pa prepušča določitev termina za to preosnovitev bolgarski vladi.

Protifašistična manifestacija na Malti

Rim, 6. marca o. »Tevere« poroča, da so se na Malti vršile tekom zadnjih dni pusta velike protifašistične manifestacije. Neka oseba da je ob tej priliki žalila tudi italijansko zastavo. »Tevere«, sicer tako bojevit fašistični list, je k tej vesti napisal zelo umerjen komentar, v katerem izraža mnenje, da bi morali Angleži kaznovati krivce.

Francija in dolgovi caristične Rusije

Pariz, 6 marca s. Zbornica je danes dopoldne odobrila dne 3. februarja 1927 od ministrskega predsednika Poincaréja in od guvernerja Francoske banke podpisani dogovor, ki končnoveljavno ureja knjiženje francoskih državnih bonov, ki jih je Francoska banka dala za časa vojne za predujme carski ruski vladi. Vsota teh predujmov znaša po izvajanjih poročevalca 3.240 milijonov. Vsled rediskontacije in stroškov, ki so nastali zaradi te rediskontacije, je ta kapital, kakor je razvidno iz tedenskega izkaza Francoske banke od 10. marca 1927, narastel na 5.659 milijonov. Poincaré je proti odgoditvenem predlogu socijalistov stavil vprašanje zaupanja. Odgoditveni predlog je bil s 390 proti 130 glasovom odklonjen ter se je odobril dogovor.

Vojna nevarnost v Arabiji

London, 6. marca s. Kralj Hedžasa Ibn Saud se je pridružil vahabitskim plemenom, ki prodirajo v Transjordaniji, v Iraku in Koveitu. Z ozirom na to je položaj postal zelo resen. Niso izključene najtežje posledice za celo Arabijo. Ibn Saud je izjavil na zborovanju vodilnim šejkom, da jih bo podpiral v borbi proti nevernim vlastodržcem v Koveitu, Iraku in Transjordaniji. Izgleda, da je Ibn Saud storil ta korak zaradi tega, ker bi sicer obstojala nevarnost, da bi se plemena, ki so zaradi zadnjih letalskih napadov Angležev zelo razjarjena, obrnila proti njemu.

Bruhanje grškega ognjenika

Atene, 6. marca g. Zadnje dni so se opažali znaki, da bo vulkan Santorin zopet začel bruhati. In res je prišlo snoči do 12 erupcij. Ob strašnem bobnenju so bili vrženi iz žrela kamni in velike množine lave. 500 do 800 m visok dim kaže na zopetno delovanje vulkana. Med prebivalci otoka Santorina je izbruhnila pravcata panika. Vlada je bila naprošena, naj odpošlje na otok geološko preiskovalno komisijo. Že

Telefonska zveza s Sofijo

Bukarešta, 6. marca g. Med bolgarsko in romunsko vlado je bil sklenjen telefonski dogovor, po katerem bo Sofija dobila svojo prvo inozemsko telefonsko zvezo, in sicer s 1. aprilom.

Lavina zasula vojake

Bolcan, 6. marca g. V bližini Solde na Južnem Tirolskem je lavina zasula štiri vojake. Vodja patrulje je rešil sebe in še tri tovariše. En vojak pa je bil ubit.

Roparski napad na vlak

Veracruz, 6. marca (lo.) V bližini mesta Jalapa so napadli banditi vlak, ubili tri potnike, 10 ranili in oropali prtljažni voz. Roparji so zbežali.

Naši kraji in ljudje

Zadnja pot Franca Serafina Vilharja

Samo trije iz vse Slovenije! Samo trije, ki smo bili pooblaščeni, da reprezentiramo naša glasbeno-kulturna društva, Slovence sploh. Samo trije Slovenci smo korakali z vencem iz nageljnov, bršljana in belo-modro-rdečimi trakovi z napisom «Glasbena Matica» pred njegovo krsto do zadnjega njegovega zemeljskega doma. Prišedši v Zagreb, od leta 1891. Vilharjev stalni dom, smo se najprej napotili k njegovi vdovi. Žal, nje ni bilo doma. Njega so odpeljali v pokopališko mrtvašnico, ona pa je v svojem obupu tavala po mestu, iskajoč odgovora na vprašanje: «Ali je to zaslužil?...»

Kaj zaslužil? Zaslužil za vse svoje življensko delo, za «Mornarja», za «Nezakonsko mater», za nešteto svojih zborov s «Slovencem, Srbom in Hrvatom» vred, z «Lopudsko sirotico», s svojim najčistejše ljubezni polnim glasbenim delom, praktičnim jugoslovenskim udejstvovanjem, ali je zaslužil, da ga mesto Zagreb ne pokoplje, ne spremi k zadnjemu počitku med arkade, kjer počivajo menj zaslužni možje, kakor je on? Ali je zaslužil, da so se ga spomnili ob koncu njegovega življenjskega pota samo slučajno ljudje, kakor se spomnijo veterana, ki dandanes nima niti sil, niti sredstev več, da bi šel v ogenj za to, kar danes hočemo, ki pa je prelil vso svojo srčno kri za vse ono, kar smo hoteli včeraj?

Minila je njegova romantična doba. Doba, ki ne pozna niti lepote, samoprevare, niti lepote «modre cvetke», romantične dobrote za vse sladko in lepo, četudi neresnično. Prišla je doba krute, brezobzirne realne sedanjosti.

Vilhar, ki je bil vitez pretekle sanjarske patrijotične borbenosti in idealov polne dobe, je ostal osamljen, pozabljen Pozabljen kot komponist navduševalne trozvezniške «Slovenac, Srb, Hrvat», pozabljen kot komponist «Mornarja», pozabljen kot komponist neštetih glasbenih del. Predolgo je živel! Umetnost, — ne, ne umetnost, ampak dar božji je, umreti ob pravem času. A Vilhar je vedno mislil, da zamore še koristiti svojemu narodu! Med tem pa so prišli ljudje, ki so svojim ljudem rekli, da je danes sramota, ako še pojo Vilharja. Da, to so trdili včeraj v Zagrebu naši ljudje! Tako daleč je šlo to osebno nerazumljivo sovraštvo, da se ti ljudje niso sramovali ostati ob zadnji poti Vilharja doma.

Saj Vilhar za vse to ni vedel! Mirno, dostojanstveno je ležal kot premagovalec smrti v mrtvašnici Mirogoja. Šest sveč na desni, šest na levi. Trije, štirje venci, peščica ljudi, stari zagrebški »purgarji«, ki so ga poznali iz Gunduličeve ulice. Še več! Bil je tu Nikola Faller, predsednik HPD, Ante Dobronić, Dugan Lučić, Lhotka, rektor muz. akademije, višji kapelnik Muhvić, dr. Širola za Gl. zavod, Iv. Bach za gledališče, župnik dr. Sv. Ritig, O. Smodek za »Lisinskega« z deputacijo, Vidali, podpredsednik »Kola« gled. umetnik Nučič in voditelj pogreba naš predobri Janko Barle in še dvajset trideset ljudi.

Da, predolgo si živel Vilhar, tako dolgo, da so vsi drugi pozabili nanj. Neštetokrat so peli ob grobovih zaslužnih in nezaslužnih Vilharjeve nagrobnice. Samo njemu jih ni pel nihče. Brez zvenka in klenka smo ga spremili k njegovemu zemeljskemu domu. Povzdignil sem jaz edini svoj glas ob njegovem grobu in mu voščil v imenu Slovencev, slovenskih glasbenikov, Glasbene Matice, katere častni član je bil, v imenu pev. zbora Glas. M. v imenu Ork. dr. Gl. M., Filharmonije, konservatorija, Nove Muzike večen, miren počitek. Jaz, Pečenko in Grčar. Samo trije! Še manj pa je bilo tam s srcem in dušo onih, ki jim je Vilhar dal polovico svojega velikega srca. Jaz z dvema tovarišema sem rešil mučno minuto ob grobu velikega Vilharja.

Tako je bil pokopan še vsak glasbenik: Mozart, Haydn, Musorgskij, Beethoven, Paganini in sto drugih! Tak način poslednje poti je pravilo za vse velike glasbene ljudi, kakor kaže zgodovina. Morda velja to tudi za Vilharja. In če velja, tedaj bo Vilhar po svoji smrti šele vstal in kadar bo vstal, tedaj nas, ki smo stali v imenu naših slovenskih glasbenih zavodov ob njegovem grobu, ne bo treba biti sram. Pač pa bo sram onih, ki bi morali biti tam, a jih ni bilo.

V dežju in blatu smo ga spremili do njegovega zadnjega kota. V dežju in blatu je hodil vse svoje trudapolno, gladno življenje Gorje narodu, ki pozabi na svoje velike može! Vilhar je bil velik! Še večji bo, ko nas ne bo več!

Emil Adamič.

F. S. Vilhar in Betetto

Med največje triumfe Glasbene Matice pred vojno spada njen koncert 5. maja leta 1910. v zagrebškem Narodnem gledališču v prid Strossmayerjevemu spomeniku. Slavnosten, prisrčen sprejem na kolodvoru, zvečer pa razprodano gledališče s pravim zagrebškim sijajem. Tud za Zagreb svečanost prvega reda. Predigra Iva Vojnovića s Stroziievo in himnama za kulisami, potem pa Matičin zbor v narodnih nošah s Hubadom.

Ker je moral biti predsednik Štritof na odru, je poslal mene v častno ložo, kjer je sedel poleg dr Schwaba in Oskarja Deva skladatelj Vilhar in nestrpno pričakoval, kako bo Betetto, tedaj član dunajske opere, zapel njegovega »Mornarja«. Zastor se prične dvigati, komponist še naglo pomiga z roko hčerki v parterju in že sta bila na odru Betetto in ob klavirju njegov spremljevalec Lajovic, oba burno pozdravljena, saj sta bila tudi v Zagrebu že na glasu, še bolj pa je pozdrav veljal Vilharjevemu »Mornarju«, ki so ga vsi težko čakali, najbolj pa skladatelj. Lajovic udari in Betetto poje — Lajovčeve pesmi Spogledali smo se in se prestrašeno ozrli na skladatelja poleg nas. Kakor kip je strmel v daljavo, trepetale niso niti napete žile na obrazu, ki je iz njega izginjala kri. Tudi mi nismo sopli . . . le Devova roka je drhtela na mojem stolu. Lajovic in Betetto sta zmagovala in žela po vsaki pesmi večje odobravanje in ob odhodu z odra gromovit aplavz, ki ni ponehal tudi, ko je padel zastor. Še nismo našli tolažljive besede za Vilharja, ko se je med ploskanjem že spet dvignil zastor in sta ob burnih vzklikih umetnika zopet prišla na oder, kakor da se zahvalita Lajovic je spet sedel h klavirju in iz Betetta je zazvonilo: Nezvesta . . .

Vilharju so se udrle solze, vrglo ga je kvišku in nam okreg vratu. »Mornar« pa je plaval in podiral gledališče, solze so tekle njegovemu stvarniku po zamaknjenem licu in čuli smo samo ihtenje: »O, saj nisem vedel, da je tako, tako lep!« Planil je t» lože in že je na odru objemal in poljubljal Betetta. Solze in vihar — na odru in v avditoriju brez konca.

Pevec, ki je Tvoja umetnost poklonila najlepši trenutek umetniku-skladatelju, zapoj »Mornarja«!

A. G.

Operni tenorist Gospodinov

bo jutri na I. bolgarsko-jugoslovenskem večeru v «Unionu» pel bolgarske narodne pesmi

Slov. zdravniško društvo v Ljubljani

Dne 3. marca se je vršil redni občni zbor z bogatim dnevnim redom in zanimivimi poročili asistenta dr. Hebajna in šefzdravnika dr I. Zajca. Na nujni predlog predednika »Zdravniške zbornice« g. mestnega fizika dr. M. Rusa se je ustanovil za vse člane obvezen »pogrebni sklad«.

Izvoljen je bil nasiednji novi odbor: predsednik primarij dr Fr. Derganc; odborniki: častni predsednik zdravniške zbornice dr. V. Gregorič, oblastni odbornik dr. A. Brecelj, ravnatelj bolnice dr. Fr. Dolšak, docent dr. A. Košir, primarij dr. Fr. Minař, zas. zdr. dr. L. Šavnik, asist. dr. R. Blumauer, asist. dr. L. Kramarič, primarij dr. B. Dragaš, asist. dr. P. Pehani. Namestniki: šolski zdr. dr. Fr. Mis, blag. zdr. dr. I. Janežič, šefzdravnik OUZD dr. I. Zajec star., sekund. dr. A. Zorc, sekund. dr. S. Grum, zas. zdravnik dr. J. Jakša, asist dr. Vl. Guzelj, zobozdravnik dr. L. Brenčič, zas. zdr. dr. J. Arko, asistentka dr. Anca Krnvalinka. Disciplinsko sodišče: asist. dr. J. Hebain, blag. zdravnik dr. P. Krajec, zobozdravnik dr. C. Cirman. Namestniki: zas zdr. dr. I. Volavšek, zas. zdr. dr. I. Pintar, primarij dr. A. Kunst. Revizorja: sanit. polkovnik dr. R. Jug in zobozdravnik dr. A. Praunseis.

V programatičnih besedah je razvil novi predsednik g. primarij dr. Fr. Derganc delovni program za tekoče leto in bližnjo prihodnost. Čez tri leta bo slavilo društvo svojo 70letnico kot eno najstarejših zdravniških društev v srednji Evropi. Od več strani se je sprožila za proslavo ideja »Zdravstvenega doma«, ki bodi obenem »Zdravniški dom«, skupna streha vseh zdravniških organizacij in socialne medicine z ljudsko predavalnico in higijenskim muzejem, zlasti pa zadnje, mirno in udobno zavetišče onemoglih, nepremožnih zdravnikov. Socijalna kriza trka z materijalno bedo na vrata vseh stanov, le v strumni organizaciji najde vsak poedinec potrebno pomoč in zaščito. Društvo bo skrbelo tudi za izvršitev in izpopolnitev strokovne in splošne izobrazbe s predavanji o psihologiji, filozofiji, zgodovini medcine itd. Največjo pažnjo posveti društvo problemom socijalnega zavarovanja, 40letna praksa je odkrila škodljive izrastke za zavarovane delavce in zdravnike. Iz navedenih razlogov so se združili zdravniki vsega sveta v internacijonalno zvezo praktičnih zdravnikov v Parizu (APIM). Preko glav zdravnikov, glavnih sotrudnikov v socijalnem delu se ne sme več ukrepati o zadevah socijalnega zavarovanja.

Janko Klemenčič

najemnik restavracije «Trst» v Kočevju, ki je v ljubljanskem preiskovalnem zaporu zaradi suma dveh roparskih napadov na poštno ambulanco dolenjskega vlaka.

Porazna klasifikacija v ljubljanskih srednjih šolah

Klasifikacijska poročila II. tromesečja na ljubljanskih srednjih šolah nam kažejo, da je uspeh zelo slab, kajti od 3748 srednješolcev je padlo 1760 učencev, to je: 48 %. Naslednja preglednica nam kaže neuspehe posameznih zavodov:

Zavod	Število uč.	Padlo	%
I. drž. gimnazija	742	404	54
II. drž. gimnazija	916	465	51
III. drž. gimnazija	464	251	54
Realka	667	376	56
Žensko učiteljišče	227	45	19
Moško učiteljišče	183	58	32
Ženska realna gimnazija	549	161	29
Skupaj	3748	1760	47

Med padlimi je mnogo takih učencev, ki imajo samo iz enega predmeta nezadosten red. Večina teh bo z marljivostjo lahko popravila svoj tromesečni neuspeh do konca leta. Med padlimi pa je tudi 98 takih učencev in učenk, ki so bili od učiteljskih zborov kaznovani za svojo lenobo po paragrafu 47 disc. reda in so morali zapustiti predčasno svoje zavode. Ti nesrečneži imajo toliko nezadostnih, da ni nikakega upanja, da bi koncem leta izdelali. Ker pa kvarno vplivajo na svoje sošolce, zato morajo predčasno zapustiti svoje zavode. Ti učenci niso izključeni, ker imajo pravico polagati koncem leta iz vseh predmetov izpite na svojih zavodih. Med ostalimi padlimi pa je še prav veliko takih, ki imajo po 5 in še več nezadostnih — ali ker nimajo kvarnega vpliva na svoje sošolce, se proti njim ni postopalo po paragrafu 47. disc. r.

Najboljši uspeh kaže žensko učiteljišče, kjer jih je padlo samo 19 %. Med temi ima velika večina samo po eno nezadostno iz kakega tehničnega predmeta (ris., petje, violina). Drugi najboljši zavod je moško učiteljišče. Res je, da ima ženska realna gimnazija za 3 % manj padlih, a na moškem učiteljišču jih je največ padlo samo iz enega tehničnega predmeta.

Uspehi posameznih letnikov teh dveh zavodov so razvidni iz naslednje tabele:

	Število uč.	Izdelali	Padli	%
Žensko učiteljišče				
Razred I.a	35	32	3	8
Razred I.b	35	26	9	26
Razred II.a	35	32	3	8
Razred II.b	35	19	15	43
Razred III.	43	33	9	20
Razred IV.	44	35	6	14
Moško učiteljišče				
Razred I.	42	29	13	31
Razred II.	43	30	13	30
Razred III.	46	27	19	41
Razred IV.a	27	20	7	26
Razred IV.b	25	17	8	32

Kaj je vzrok, da sta ta dva zavoda napram drugim državnim zavodom toliko boljša, ni težko dognati. Za sprejem na zavod se javi vsako leto neprimerno več kandidatov in kandidatinj, kakor se jih more sprejeti, in sprejmejo se le najboljši. V I.a in II.a letniku ženskega učiteljišča je cvet odbranih kandidatinj in zato je samo 8 % padlih. V b oddelkih istih letnikov so naknadno sprejete kandidatinje s slabšo kvalifikacijo, zato tudi do 43 % padlih.

V Ljubljani študira srednješolska mladina v 89 razredih. Niti v enem razredu niso vsi učenci izdelali. Kakor kaže sledeča tabela, je samo v 2 razredih (ž. učit.) padlo manj kakor 10 %.

	I. II. III. gim. in Realka	Ž. r. gim.	M. učit.	Ž. učit.	Skupaj
0—10%				2	2
11—20%	1	3	—	1	5
21—30%	2	5	2	2	11
31—40%	8	5	2	—	15
41—50%	15	2	1	1	19
51—60%	21	—	—	—	21
61—70%	9	—	—	—	9
71—80%	6	—	—	—	6
81—90%	1	—	—	—	1
Skupaj	63	15	5	6	89

Največ razredov pa je takih, kjer jih je padlo 50 do 60 %, t. j. v 21 razredih. V enem razredu pa jih je padlo še več kakor 80 %, in ta srečni razred je V.a realke.

Tudi tem strahovitim neuspehom ni težko najti vzrokov. Duh časa — sport, kino, politika, odvaja mladino od učenja. Vse drvi za zabavo, mladina je lahkomiselna, zanikrna in lena. Nikdar niso imeli učenci na razpolago toliko učil kakor jih imajo danes, nikdar se niso učitelji toliko trudili z razlago kakor danes, a uspeh je od dne do dne slabši.

Pa uspehi bodo še slabši, ker profesorjev se loteva nervoznost, predvsem zaradi skrajno slabih gmotnih razmer, saj se jim vendar ne plačujejo niti zaslužene nadure. Zato se pa stanarina posameznim povišuje do takih vsot, da jim s svojo nadvse skromno plačo ne morejo kriti. Drug, nadvse tehtni vzrok neuspeha pa je ta, ker zidajo srednje šole na peščeni podlagi osnovne šole. Podlaga za uspešni študij na srednjih šolah je dobro znanje materinščine, gladko čitanje, dobro računanje in spretnost v pisanju. Tega pa učenci na današnji osnovni šoli ne dobe. Zato je uspeh na srednji šoli nemogoč.

Samo še danes
ob ½5., ¼7., ¾8. in ¼10. večer
„U 9“ Weddigen
Živi pokopani na dnu morja
Tel. 2730. KINO DVOR.

Morilec generala Kovačevića pred sodiščem

Pred sodiščem prve stopnje se je predvčerajšnjim v Stipu pričela obravnava proti morilcu generala Kovačevića. Obravnava bo trajala več dni. Obtoženih je 20 oseb, glavni obtoženec pa je Blagoje Kralev, edini izmed atentatorjev, ki je prišel policiji v roke. K obravnavi je prišla tudi vdova umorjenega generala. Prvi je govoril državni pravdnik, ki v svoji obtožbi najbolj obremenjuje Blagoja Kraleva, pa tudi ostale obtožence, da so kot člani makedonskega komiteja zakrivili hudodelstvo, kaznivo po členu 1., točki 5. in 6. zakona o zaščiti države. Blagoje Kralev je že na bolgarskem teritoriju pripravljal atentat na generala Kovačevića.

Izmed dokumentov, ki so bili prečitani, je najvažnejši akt komandanta bregalniške divizijske oblasti, glasom katerega je ministrstvo za notranje zadeve iz Sofije prejelo zaupno poročilo, da je bil atentat na generala Kovačevića pripravljen v Sofiji od strani makedonskega komiteja, ker je bil general velika ovira za njihovo rušilno akcijo. Obravnavi ni prisostvoval oče umorjenega generala, ki pa je pismeno zahteval strogo kazen za obtožence. Prečitala se je nato izjava Jordana Jevremovića, ki je edini bil navzoč v trenutku, ko je bil umorjen pokojni general. Jevremović se je s pokojnim generalom razgovarjal pred njegovim stanovanjem, ko sta nenadoma odjeknila dva revolverska strela in se je general smrtno zadet zrušil na tla.

Razprava prvega dne je podala velezanimive podrobnosti o organizaciji makedonstvujuščih, o njihovih voditeljih in — zaščitnikih. Obtoženci so priznali, da prejemajo od države podporo v denarju in materijalu. Podpirajo pa jih tudi — zunanji protektorji.

— Ali daje kaka zunanja država podporo? je bil vprašan atentator Blagoje Kralev.

— Pa to se razume! Italija in Turčija!...

— Mar res tudi Turčija?

— Prej že, zdaj ne vem. Toda Italija, ona to daje oficijelno. Ona daje tudi zeleno blago za obleke. Gjorgje Pop - Hristov stalno biva v Italiji, a Protogerov venomer zahaja tjakaj. Kadar Pop - Hristov pride v Sofijo, se venomer zglaša na italijanskem poslaništvu...

„Švejk na fronti“

Bombe smeha in krohota! Jutri premijera v kinu «Dvor».

Balalajke! Ogromen uspeh! Petje!
Publika je enoglasna v sodbi, da so
TLAČANI
najboljši rusko-nemški film te sezije.
V glavnih vlogah MONA MARIS, HEINRICH GEORGE, OSKAR HOMOLKA, MARRY HAHN in drugi zvezdniki «Ufe».
Vsakdo si naj ogleda ta divni spored! Predstve danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9.
Rezervirajte si takoj potrebne vstopnice!
Telefon 2124 ELITNI KINO MATICA

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Sreda, 7.: Zaprto.
Četrtek, 8.: «Sestrična iz Varšave». B.
Petek, 9.: «Danes bomo tiči». A.

Ljubljanska opera.

Sreda, 7.: «Zmagovalka oceana». A.
Četrtek, 8.: «Čarobna piščal». C.
Petek, 9.: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Sreda, 7.: Zaprto.
Četrtek, 8.: «Orlov». Abonma A. Kuponi.
Petek, 9.: Zaprto.
Sobota, 10.: «Dobri vojak Švejk». Kuponi.
Nedelja, 11. ob 3. popoldne: «Eva». Kuponi. Znižane cene. Zadnjič. — Ob 8. zvečer: «Pri treh mladenkah». Kuponi.

Celjsko mestno gledališče

Četrtek, 8. ob 8. zvečer: «Divji lovec».
Nedelja, 11. ob 4. popoldne: «Divji lovec». Ljudska predstava po znižanih cenah.

«Orlov» na mariborskem odru. Po daljšem času se zopet uprizori v četrtek 8. t. m. izredno simpatično sprejeta opereta »Orlov«, v kateri se je prav posebno izkazala gdč. Udovičeva. Abonma A.

Obsežno študijo o Levu Tolstem je spisala Milica Bogdanović. Knjiga je izšla minule dni v Zagrebu. Obsega čez 700 strani. To je brez dvoma največja študija iz ruske literature v jugoslovenski književnosti in sploh eden najobsežnejših spisov o jasnopoljanskem umetniku in mislecu. Tako se začenja tudi pri nas proslavljati letošnja stoletnica tega ruskega genija.

Gostovanje članov dunajskega Burgtheatra

Vrsto ansambelskih gostovanj, ki nam jih obeta gledališka uprava za poslednje štiri mesece letošnje sezone, je snoči otvorila trojica članov dunajskega Burgtheatra s Schönherrjevo tudi pri nas popularno dramo »Weibsteufel« (Vražja ženska). Ne glede na vse želje oziroma pritožbe, ki jih imamo o domačem odru, je treba pozdraviti idejo, da se nam pokaže na deskah našega odra snovanje in stremljenje tujih gledališč. S povsem gledališko-umetniškega stališča moramo toplo pozdraviti tudi dunajske umetnike. Viljudnost, s katero smo prikrivali tiho razočaranje ob nastopu neke druge igralske skupine, ki je prva po prevratu prinesla na slovenski oder nemško besedo, je to pot odveč. Pred seboj smo imeli resnične umetnike, nositelje odlične, z visokimi stremljenji prožete igralske kulture. Burgtheater, ki ima v sodobnem odrskem ustvarjanju naših sosedov vodilno mesto, je poslal med nas umetnike, ki so potrdili njegov sloves. Tako redki so v naši drami večeri, ki se jih spominjaš kot dogodka. Snoči je bil dogodek...

Sami bi si želeli kaj drugega kot je tolikokrat igrani Schönherrjev komad. Kaj novejšega, za sedanje stanje nemške drame značilnejšega. Toda gostje so hoteli povdariti, da se jim igralska dognanost in dovršenost vidi važnejša od repertoarja. In s te strani so si bili izbrali dober komad. Naturalistično zajeti siže so nam oživeli s takšno življensko silo, da so dosegli pred občinstvom uspeh, kakor ga naša drama ne beleži že od gostovanja Hudožestvenikov. Avditorij je bil tesno zlit z odrom. Dihali smo z njim. Schönherrjeva drama je bila tu podana tako polno, kakor je ne more dati noben naš oder. V nji je bil ves nacionalni kolorit, in v tem je mimo sijajne igre skrivnost uspeha.

Kaj bi pisali o toli znanih in priznanih umetnikih kot so ga Medelsky in gg. Huber in Marr? Ali jim je treba naše pohvale? Nočemo trditi, da bi nas zadovoljili bolj od nepozabnih Hudožestvenikov. V Rusih je bilo več čuvstvenosti; že sam jezik je obujal v nas druge strune. Toda v igri Dunajčanov je briljirala germanska izraznost, uglajenost in kultura. Kreacije dunajske trojice nam ostanejo še dolgo v spominu.

Gledališče je bilo natlačeno polno. Dolgotrajni aplavz je pričeval o sodbi občinstva. Na koncu so bili umetniki obdarovani s krasnim lovorjevim vencem, trobojnico in s cvetlicami. Presenečen ob tolikem navdušenju se je bil g. Marr s toplim nagovorom zahvalil za simpatije. Dejal je, da bodo na Dunaju zanosno pripovedovali o našem mestu na jugu, ki jih je toli simpatično sprejelo.

B.

Dopisi

SODRAŽICA. 16. t. m. odpotuje več članov sokolskega društva v Kanado. Vsi bratje in sestre jim želimo v tujini obilo sreče. — V ponedeljek 19. t. m. bo gostoval dramatični odsek Sokola iz Kočevja s tremi šaljivimi operetkami s spremljevanjem lastnega orkestra. Vse, ki hočejo biti dobre volje, vabimo, da se prireditve polnoštevilno udeleže.

ŠTORE PRI CELJU. Preteklo nedeljo je dramski odsek pevskega društva »Bodočnost« ponovil trodejansko »Stari grehi«. Režija je bila prav dobra in scenerija primerna. Igralci in igralke, ki so po večini komaj pričeli nastopati na gledališkem odru, so še dokaj dobro rešili svoje vloge. Med odmori je pridno sviral orkester iz Celja. Takisto kakor moralni je bil tudi materijalni uspeh zadovoljiv.

SEMIČ. Na občnem zboru sokolskega društva je bil izvoljen naslednji odbor: starosta Janko Ogulin, namestnik Franc Drganc, tajnik Anton Sever, blagajnik Ivan Riglar, načelnik Lojze Golobič, vaditelj Iv. Kralj; odborniki: Anton Nampeli, Ivan Golobič, Matija Brunskele, Martin Stezinar, Ivan Bukovec, Josip Vidmar, Ivan Doltar. Žal, da je društvo še vedno brez telovadnice! V tem oziru bo treba nekaj odločilnega ukreniti! — Občina je dosegla nov sejem za živino, ki se bo vršil vsako leto 15. marca. Ta uspeh je za našo siromašno občino zelo velikega pomena. Umestno bi bilo, da bi dobili še en sejem, ki naj bi se vršil meseca novembra. Če ga občina ne bi mogla doseči, naj bi se pa sejem, ki se vrši vsako leto 25. julija, prestavil na mesec november.

Danes zadnji dan

prodaje neobnovljenih srečk. Le malo jih je na razpolago in bodo gotovo že v dopoldanskih urah razprodane. Kdor se hoče v tem kolu poizkusiti s srečo, naj ne zamudi te prilike.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Domače vesti

• **Komandanta naših podmornic pri angleškem kralju.** Naši novi podmornici, ki ju je zgradila angleška ladjedelnica Armstrong d d. sta te dni pripluli v London Komandanta naših podmornic fregatni kapetan Janko Kršnjavi in poročnik bojnega broda 1. razreda Bogoslav Erny sta bila sprejeta v avdijenci pri Njeg. Veličanstvu angleškem kralju Juriju.

• **Promocija** Na vseučilišču v Gradcu je promovirala za doktorja medicine gdč. Ružica Manojlovićeva, hčerka iz veleugledne rodbine svečenika g. Milivoja Manojlovića in svakinja gospe Mire Manojlović-Lenassijeve iz Ljubljane Čestitamo!

• **Sprejem v našo državljansko zvezo.** Na predlog ministra za notranje zadeve je sprejet v našo državljansko zvezo dosedanji češkoslovaški državljan Viktor Lorenc, strojnik državnih železnic v Slovenskih Konjicah, rodom iz Zagreba.

• **Nova uprava ljubljanskega pododbora udruženja rezervnih častnikov.** Včeraj se je vršila seja novoizvoljene uprave ljubljan. pododbora udruženja rezervnih častnikov, na kateri se je uprava konstituirala. Za predsednika je bil izvoljen soglasno ing Ladislav Bevc, za I. podpredsednika dr. Janko Žirovnik, za II. podpredsednika Milan Sterlekar, za celjskega podpredsednika dr. Leopold Vičar, za predsednika nadzornega odbora Riko Jug, za podpredsednika Matko Brnčič, za tajnika Mihael Majcen, za blagajnika Aleksander Kuharič in za gospodarja France Ahčin. Uprava je sklenila storiti vse, da pride čim prej do lojalne poravnave sporov s središnjo upravo, ker se dobro zaveda, da mora vladati v organizaciji rezervnih častnikov popolna solidarnost in medsebojno zaupanje. Uprava ljubljanskega pododbora stoji slej ko prej na stališču, da imajo vsi rezervni častniki, kakor vsi državljani sploh, enake pravice in enake dolžnosti. V tem pogledu se bo morala središnja uprava nekoliko preorijentirati, kajti v 10. letu po ujedinjenju je že skrajni čas, da preneha delitev državljanov v dve kategoriji.

• **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrla po kratki in mučni bolezni gdč. Fani Jamnikova. Pogreb bo danes ob 17. uri iz mrtvašnice splošne bolnice. Pokojni blag spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

• **Iz zdravniške zbornice za Slovenijo.** Dr. Marija Fink, zdravnika ženske bolnice v Ljubljani, je bila vpisana v imenik zdravniške zbornice za Slovenijo.

• **Zdravniška lekarna v Dobrni pri Celju** se odda za dobo treh let, t. j. od leta 1928. do leta 1930. v najem. Lekarna ima tri prostore (lekarno, laboratorij in sobo za farmacevta). Na razpolago je tudi delen lekarniški inventar. Ponudbe naj se predložé najkasneje do konca marca upravi zdravilišča Dobrne, kjer so na vpogled tudi podrobni pogoji

• **Požar v Radečah pri Zidanem mostu.** V ponedeljek ob 3.30 uri je nastal na nepojasnjen način požar v praznem hlevu Podvinčeve tovarne za usnje. Požar bi bil lahko usodepoln, če ne bi požarna bramba ognja takoj lokalizirala. Ta požar je v sorazmerno kratkem času že drugi. Govore, da ga je zanetila ista zlobna roka kot prvega.

• **«Veterinarstvo».** Napisal prof vet. dr. Fr. I. Zavrnik, Založba Prestini, Zagreb 1928 Str. 54 Cena 10 Din. Ta brošura izpolnjuje v naši informativni književnosti višjega stila precejšnjo vrzel. V kondenzirani obliki podaja avtor sliko razvoja veterinarstva na svetu. Opisan je razvoj veterinarskih učilišč, kavzalna zveza posameznih predmetov, ki se predavajo na naši fakulteti. V drugem delu je opisan delokrog in udeistvovanje veterinarja (v praksi, upravi, sanitetti, sodniji, živinoreji in na narodnoprosvetnem polju). V tretjem delu se tretira o veterinarstvu v naši državi s pogledi v bodočnost in z njenimi potrebami. Tu so načeti mnogi važni in dalekosežni problemi, ki bi vsaki za sebe potrebovali obširnejših razprav in o katerem mora voditi račun vsak resnejši narodni gospodar. Brošura je pisana za vsakega Slovenca v lahko razumljivi ekavščini in se toplo priporoča sama po sebi.

• **Tat, ki krade samo v petek.** V albumu karlovške policije se nahaja slika čudnega tatu, ki se je specializiral na krajo majhnih predmetov. Je to starejši seljak, ki samo ob petkih prihaja v Karlovac ter krade manjše stvari sejmarjem, ki popivajo po gostilnah. Na policiji je tatvine priznal, zagovarja pa se, da krade le malenkosti.

• **Smrt v valovih Save.** Pri Zagrebu je predvčerajšnjim popoldne skočila v Savo Jagica Kren, žena sobnega slikarja. Kmalu je izginila v valovih in utonila. Stražnik, ki je usodni skok v Savo opazil, je hitel na pomoč, a žena je bila že mrtva, ko jo je potegnil iz vode. Po poizvedbah policije, so bile motiv samomora domače neprilike in velika beda.

Modne pletenine Moderni kostumi in kompleti po meri iz kasha volne.
Modna trgovina in strojno pletilstvo
F. M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ul 7.

Anton Bajec **Cvetličarna**
Ljubljana
Pod Trančo
vrtnarija, Tržaška cesta 34.
Telefon 32—22

• **Pri zaprtju, motenju prebave,** neenakomernem valovanju krvi, glavobolu, obči onemoglosti vzemi zjutraj na tešče čašo naravne grenčice »Franz-Josef«. Na klinikah za notranje bolezni so dognali, da je »Franz Josef« grenčica najboljše odvajalno sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

ITA — zobna pasta najboljša!

• **Sadno drevje,** pritlikave marelice, češnje, jablane, prunus triloba, lepotično grmičevje, divjo trto, vrtnice plezalke, nizke in visokodebelne nudim za pomladno saditev Naprava in negovanje privatnih vrtov. **Anton Ferant, trgovski vrtnar in drevesničar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.** 50

• **Gramofonisti!** Pravkar so dogotovljene plošče naših slovenskih umetnikov ge Lovšetove, ge. Thierry-Kavčnikove, gdč. Zikove, gg. Betetta in Šimenca, plošče s kupleji g Rogoza. V zalogi so tudi plošče zagrebških in beograjskih pevcev Samoprodaja za Slovenijo le Iv. Bonač, Ljubljana, Šelenburgova ulica 5. 506

Izvirne francoske pastilje
»VALDA«
zoper grlobol, hripavost, prehlad, nahod akutne in kronične bronhite katarje, hripo, influenco, naduho, zasoplenost
Prodajajo vse lekarne in drogerije.

• **Zločin ali nesreča na progi.** Ko je predvčerajšnjim opoldne brzovlak št. 404 iz Zagreba prispel na postajo Koprivnica, je strojevodja kakor običajno pregledal lokomotivo. Na svoje začudenje je na spodnjem delu opazil krvav klobuk in košček obleke Bilo mu je takoj jasno, da se je nekje na progi pripetila nesreča Železniškim čuvajem se je takoj telefonično naročilo, naj pregledajo progo. V bližini Lepavine so našli na progi grozno razmesarjeno truplo mladega dečka. Sodna komisija je dognala, da je ponesrečenec 14 letni Ljudevit Kujovec, ki je služil pri vrtnarju Milanu Milojeviču Neka oseba je bila takoj aretirana pod sumnjo da je v zvezi s tragično dečkovo usodo

najboljše, najtrajnejše zato najcenejše!

„Merkur"

št. 2.

vsebuje sledeča žrebanja:

2½% loterijske državne rente za vojno odškodnino od l. 1925 do incl. 1928
Drž. razredne loterije III. razred z dne 8. marca.
Ljubljanske srečke iz l. 1879.
Turške srečke.
Srečke italijanskega Rdečega križa.
Srbske tobačne srečke (restantna lista amortizacij).
Zadolžnice Hrv. Slav. Zemalj. Hipo - banke.
7% obveznice drž. Hipotekarne banke itd itd.

Naročnina:

Celoletno Din 60.—, polletno Din 30.—, četrtletno Din 15.—. Vsak naročnik je istočasno zavarovan brezplačno za slučaj smrti vsled nezgode za 10.000 Din. Celoletni naročniki dobe brezplačno 1 srečko »Jadranske straže«. — Naroča se edino pri upravi:

»MERKUR«, Ljubljana Kongresni trg 9. Čekovni račun št. 11.195.

Lepota je mladost.

Dokler izgledamo sveže in cvetoče, se veselimo mladosti. Zato moramo negovati kožo z najboljšim, kar nam nudi na tem polju kosmetika, namreč z nežnoduhtečo, snežno belo

Nivea-cremo.

• **Sprejem gojencev v podoficirsko šolo.** IV. pešadijska podoficirska šola »Kraljica Marija« v Zagrebu bo sprejela 1. maja večje število gojencev. Na sprejem v to lahko reflektirajo mladeniči v starosti od 17. do 21. leta, ki so dovolj olikani in ki znajo čitati in pisati. Vsa potrebna pojasnila za sprejem v navedeno šolo dajejo vse vojaške komande, orožniške postaje in županstva.

• **Pri delu se je zastrupil.** V Osjeku se je te dni na levi roki ranil 15 letni vajenec Franjo Rup. Ker mu je roka začela otekati, so Rupa oddali v bolnico, kjer pa je nesrečni vajenec vsled zastrupljenja umrl.

• **Zemlja zasula delavce.** V okolici Jajca v Bosni so bili prošlo sobto delavci zaposleni z odkopavanjem peska. Nenadoma pa se je zrušila močna plast zemlje ter zasula delavca Omera Bačića in Meko Hadžića Šele po napornem delu se je njunim tovarišem posrečilo, odkopati iz ruševin mrtva trupla ponesrečencev.

Iz Ljubljane

u— **Združenje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana** vabi na predavanje, ki se bo vršilo v petek, 9. t. m. ob 20. v lastnem družabnem lokalu na Kongresnem trgu št. 1. (II. nadstropje). Predaval bo inženjer Janko Mačkovšek o temi: Razvojne tendence Ljubljane in veza njenega centra z nastajajočim severnim delom.« Vabljeni so člani in vsi, ki se zanimajo.

u— **Občni zbor naprednega političnega in gospodarskega društva za šentpeterski in kolodvorski okraj** se bo vršil v petek, 23. marca ob 20. zvečer v gostilni g. Bončarja na Sv. Petra cesti. Dnevni red običajen. Člane in somišljenike vabi k polni udeležbi — Odbor.

u— **Bratje!** Zopet je posegla neizprosna smrt v naše vrste ter nam ugrabila dolgoletnega, zvestega člana brata Arturja Jakšeta. Na poslednji poti ga spremimo v čim večjem številu! Zbirališče članstva danes ob 14. uri pred mrtvašnico deželne bolnice. Kroj civilen z znakom. Zdravo! — Odbor Ljubljanskega Sokola.

u— **V društvu »Soča« v Ljubljani** bo predavala 10. t. m. ga. prof. dr. Angela Piskernikova o lepi in poučni temi iz prirodopisja »Rastlinstvo v vodi in ob vodi«. Po predavanju prosta zabava s petjem. Vabljeni člani in prijatelji društva. Začetek ob 20.30 uri. Vstop prost.

u— **Predavanje v Radio klubu.** V četrtek ob 20.30 bo v klubovih prostorih na velesejmu predaval g. Jakopič o »Ekonomični sestavi in uporabi radio aparatov«. Kdor želi sestaviti dober in cenen prejemni aparat naj pride k predavanju, vabljeni pa so tudi vsi člani kluba in amaterji.

u— **Československa obec v Lubljani.** Školni vybor Československé obce vzdává timto srdečné své díky všem, kdož svoji účasti i dobročinosti se o uspeh školni oslavy narozenin našeho presidenta dr. Masaryka přičinili; zvlášte dekuje panu restavrateru Krapežovi za jeho ochotu a laskavost i bezplatné propujčení mistnosti a zustává mu do budoucnosti za tuto laskavost trvale vdečem. — Druhá pohádkova hodinka koná se ve čtvrtek, dne 8. t. m. ob ³/₄5. hod. odpoledne v české škole. — Minule se deti pekne pobavily, pošlete je tedy opet! Sprava školy.

u— **Vsa čast in priznanje gre sekciji Saveza finančne kontrole v Ljubljani,** ki je pokrenila med svojimi člani energično akcijo za zbiranje prispevkov za spomenik kralju Petru I. v Ljubljani. Sekcija je zbrala za spomenik 5300 Din. Toliko so prispevali za spomenik člani sekcije, ki žive v mnogo slabših razmerah, nego pretežna večina onih pri katerih je naletel odbor za postavitev spomenika s svojimi okrožnicami in prošnjami na gluha ušesa. Pri tej priliki ponovno opozarjamo našo javnost, da se bliža 10-letnica ujedinjenja, ki jo lahko proslavimo Slovenci na najsvečanejši način s tem, da postavimo v svoji prestolnici spomenik pionirju naše svobode.

u— **Društvo »Treznost«** ima danes 7. t. m. ob 18.30 svoj redni sestanek na moškem učiteljišču Dnevni red: 1.) »Naš najhujši sovražnik«, predavanje br. predsednika R. Horvata; 2) slučajnosti. Vstop je dovoljen poleg članov (ic) tudi vsakemu drugemu.

u— **Edinost-Ljubljana.** V četrtek ob 20. redni članski sestanek s predavanjem v društvenih prostorih. Tajnik.

u— **Ruska Matica.** V nedeljo, 18. t. m. se bo v prostorih ruske akademske menze (Št. Peterska vojašnica) ob 14. uri v primeru nesklepčnosti pa ob 15. uri vršil letni občni zbor. Dnevni red: odborovo in blagajnikovo poročilo, poročilo nadzorništva, podelitev absolutorija odboru, načrt nadaljnega delovanja, volitev predsednika, podpredsednika, blagajnika, tajnika, članov odbora in nadzorstvenega sveta, predsednika in članov razsodišča.

u— **JAD »Triglav«** vabi svoje člane na sestanek danes ob 20. v »Akad. kolegiju. Dnevni red: Triglavanski ples v Mariboru. — Odbor.

u— **V gostilni okraden.** Monter Ivan Narobe ter njegov znanec B. oba iz Šmartna pod Šmarno goro sta se mudila pred par dnevi proti večeru v neki gostilni v Dravljah. Ko sta se slednjič odpravila k odhodu in se je B. odpeljal s kolesom že naprej je Narobe nenadoma opazil, da mu je zmanjkala iz žepa listnica z 1450 Din gotovine in raznimi legitimacijami. Ker pa je menil, da je le B. napravil malce nerodno šalo, se je odpeljal za njim ter ga vprašal, kje ima listnico. Ta pa je odločno zanikal vsako manipulacijo z njegovo listnico, vsled česar se je Narobe odpeljal nazaj v gostilno, kjer pa so mu tudi povedali, da niso videli njegove listnice. Šele tedaj se je Narobe zavedel, da mu je listnico nekdo ukradel ter je prijavil zadevo stražniku.

u— **Pravljice za deco.** Mesto pripovedovanja pravljic bo predstava »Mladega poeta«, humorističnega igrokaza s petjem spisala Marija Grošljeva. Vršila se bo danes ob 17. uri v beli dvorani Uniona, I. nadstr. vhod s Frančiškanske ulice. — TKD »Atena«. 513

u— **Plesna vaja družabnega odseka trgovskih nameščencev** bo drevi ob 20. v zeleni dvorani hotela Union zaradi v četrtek vršečega se koncerta.

u— **Sokol Šiška priredi** 18. t. m. družabni večer v salonu ge. Keršič. Godba Drav divizije, petje, komični nastopi. Vstop prost. 515

u— **Dva obupana zaljubljenca.** V torek okrog 2. zjutraj se je zopet skušalo na Viču obesiti neko 16 letno dekle. Pa jo je še pravočasno rešil njen fant, ki je sprva tudi nameraval ž njo vred oditi v smrt, a se je na to premislil.

u— **Berndorf pribor** pri: F. Čuden, Prešernova ulica 1.

Jutri! *Prvič v Ljubljani!*

Strojne puške

nabite z dovtipi in komiko Hašekovega Dobrega vojaka

„Švejka na fronti"

Jutri premijera v kinu «Dvor»

u— **Preprečen požar.** V noči na 6. t. m. okrog 1.30 je pričel v hiši št. 12 v Frankopanski ulici v stanovanju lastnice Marije Bizovičarjeve nenadoma tleti neki tram v zidu poleg štedilnika. Bizovičarjeva je hitela prestrašena na cesto, kjer je na ogenj opozorila stražnika, ki je obvestil gasilsko postajo. Gasilci so se takoj podvizali do ogrožene hiše z motorno brizgalno ter ogenj tekom četrt ure pogasili. Škoda zaradi ognja je malenkostna.

u— **Drobna policijska kronika.** Ljubljančani so bili že od nekdaj bojeviti ljudje. Razvnameio se prav radi pri sladkem vincu, zadnje čase pa posebno pri nekoliko trpkem Dalmatincu. Kronika beleži danes tri pretepe, ki so se razvili deloma v lokalih, končali pa na ulici. Aretiran je bil ponoči drzen kolesarski tat, že dolgo zasledovani Pavel Kogoj, dalje neki Lojze zaradi javnega pohujšanja in Janez Fajfer zaradi beračenja. Prijavljeni so bili še naslednji dogodki: 1 poškodba tuje lastnine, 1 izgred, 1 prestopek kaljenja nočnega miru, 1 prestopek nedostojnega vedenja in 9 prestopkov cestnega policijskega reda.

Iz Maribora

a— **Veliki župan odpotoval v Beograd.** Včeraj je službeno odpotoval v Beograd veliki župan mariborske oblasti g. dr. Schaubach. Zastopa ga dvorni svetnik g. dr. Stare.

a— **Generalni varuh za mesto Maribor** g. dr. Jos. Kronvogel uraduje vsak dan od 10. do 12. ure na okrajnem sodišču, soba št. 8. Prizadete stranke se v tem času lahko osebno zglasio pri njem v zadevi alimentacij itd.

a— **Ljudska univerza v Mariboru.** V petek ob 20. v veliki kazinski dvorani bo predaval dobro znani predavatelj in komik Alojzij Stadlmay o vedno aktualni temi: Humor v ljubezni in zakonu. Obeta se velezabaven večer! Izbral si je najbolj humoristične pripovedke svetovne literature o tem predmetu in neprekosljiva je komika, s katero nam jih pripoveduje. Kdor se hoče prav iz srca nasmejati naj ne zamudi tega izredno zabavnega večera. V ponedeljek: Odlični slovenski zgodovinar vseučil. prof. dr. Hauptmann: Italija in srednja Evropa.

a— **Strel v roko.** Učenec I. meščanske šole Maks Breznik je postal žrtev zlobnega ali neprevidnega človeka. Ko je šel zvečer po Ptujski cesti na Tezno po mleko, mu je nekdo s flobertom prestrelil desno roko. Ranjeni deček se zdravi v bolnici.

Iz Celja

e— **Proračunski provizorij za mesto Celje** je z 29. febr potekel. Ker proračunski provizorij za mesec marec še ni potrjen in rednega proračuna za l. 1928. finančno ministrstvo tudi še ni potrjenega vrnilo, se nahaja celjsko mestno gospodarstvo izza 1. marca t. l. v stanju ex-lex.

e— **Z velikim slavospevom** poveličuje »Slovenec« klerikalnega celjskega oblastnega poslanca g. prof. A. Cestnika, ki je baje dosegel, da se je v oblastni proračun vstavilo nekaj številk za celjske kulturne institucije ter 850.000 Din za izolirnico v celjski javni bolnici, ki pa ni namenjena samo za Celje mesto, ampak za vse okraje, ki težijo v Celje. Klerikalci smatrajo za potrebno, da obešajo malenkostne stvari na veliki zvonec samo zaradi tega, da bi maskirali ogromne nove davščine, ki jih bo treba v bodoče plačevati oblastni samoupravi in ki jih bo moralo z drugimi mesti trpeti tudi Celje, in sicer v visoki meri, kakor podeželski kraji. Ako pade sedaj z oblastne poize kaka drobtina na Celje, ta ne predstavlja niti majcene kosmine dobrote od onih ogromnih davščin s katerimi obkiada klerikalni režim naša mesta, ker ni hotel, niti ni znal izposlovati, da bi bila država odstopila oblastnim odborom sorazmerni del dohodkov za one zadeve, ki jih bo upravljala in oskrbovala odslej oblastna skupščina.

e— **Mestno gledališče.** Opozarjamo na jutrišnjo uprizoritev Finžgarjeve narodne igre s petjem »Divji lovec«. — Za prihodnjo premijero se pripravlja igra v 14 slikah »Dobri vojak Švejk«, ki je bila nedavno stavljena na repertoar mariborskega gledališča.

Porota

Maribor, 6. marca.

Drugi porotni dan je v znamenju velikega pohlepa po denarju in lahkomiselnosti.

Poneverbe

je obtožen 20-letni zasebni uradnik Helmut Golob, ki je uslužben pri trgovcu Schmidtu v Gosposki ulici Opravljal je pisarniška dela ter je imel večkrat v rokah velike svote poslovnega denarja Za tvrdko je denar večkrat dvigal v bankah, večkrat pa je tudi plačeval carino in drugo. Denar ga je vedno bolj mikal in začel je razmišljati na priložnost poneverbe in bega. Lani 4. novembra je vedel, da bo drugi dan pri podružnici Narodne banke dvignil za tvrdko večjo svoto.

Kake tri tedne poprej je pa o poneverbi že govoril s svojim prijateljem, 23-letnim Karlom Harnerjem. Razmišljala sta o begu v Avstrijo, iz Avstrije pa naprej, če mogoče — naravnost v Ameriko. Harner, ki še ni imel potnega lista, si ga je v to svrho oskrbel. Dne 4. novembra sta se zopet sestala in Golob je naročil Harnerju, naj ga drugi dan čaka pred Narodno banko. Rečeno — storjeno. Golob je dvignil v banki za tvrdko 147.725 dinarjev. Odšla sta na Harnerjevo stanovanje, kjer je Golob Harnerju izročil šop bankovcev, v kuverti pa še posebej 8000 dinarjev za neko gospo. Beg je bil dogovorjen tako, da se Golob odpelje naprej z avtomobilom preko meje ter v Gradcu v nekem hotelu počaka na Harnerja, ki naj bi potoval z železnico.

Golob je res odpotoval, Harner si je pa premislil ter se je mesto na sever odpravil na jug. Tudi v kuverti pripravljenega denarja ni izročil. Harner je poprej celo skušal od Goloba izvabiti ves denar, češ, da bi bil pri njem bolj na varnem. Golob se pa ni dal pregovoriti in je večino denarja odnesel s seboj v vrečici pod obleko, v listnici pa 1200 šilingov, katere si je oskrbel v neki mariborski menjalnici. Najprej so aretirali Goloba v Grazu, Harnerja pa dan pozneje doma. Imela sta še okrog 130.000 dinarjev, tako da je tvrdka oškodovana za okroglo 18.000 dinarjev.

Golob je bil obsojen na 18 mesecev, Harner pa na leto dni težke ječe.

Požig v Limbušu

je zagrešil 33-letni posestnik in trgovec Adolf Vogrinec iz Limbuša pri Mariboru, da bi oškodoval zavarovalno družbo »Jugoslavija« za zavarovalnino. Vogrinec se je novembra 1924 preselil iz Kamnice v Limbuš po izmenjavi posestva. Kmalu po preselitvi je zvišal zavarovalnino hiše od 15 na 20, zavarovalnino gospodarskega poslopja pa od 20 na 50 tisoč dinarjev. Koncem septembra prošlega leta je izbruhnil v gospodarskem poslopju požar in zavarovalna družba je izplačala Vogrincu nekaj nad 31.000 dinarjev zavarovalnine. Deset dni pozneje je pa gorelo drugič v Limbušu in sicer pri posestniku Janku, kjer je imel Vogrinec shranjeno svoje seno. Ljudje so se čudili: »40 let ni pri nas gorelo, sedaj pa kar dvakrat zaporedoma!«

Po prvem požaru so sosedje Vogrincu darovali mnogo lesa, drugi požar se jim je pa zdel že sumljiv. Lani 9. oktobra je pa pri Vogrincu že tretjič gorelo. Ta požar je upepelil streho gospodarskega poslopja ter je močno ogrožal več sosedov. Tokrat prebivalci Limbuša niso več dvomili o nastanku požara in nekdo je Vogrincu to tudi pred pričami očital. Orožništvo je začelo poizvedovati in par dni po požaru je bil Vogrinec aretiran.

Do aretacije so dovedle naslednje okolščine: Tri dni pred požarom je dobil najbližji Vogrinčev sosed Gartner nemško pismo brez podpisa, v katerem je stalo, da bo v kratkem zopet gorelo pri sosedu Vogrincu ter da bo zletela v zrak hiša trgovca Turnška, ker sta oba osovražena, ko nočeta dajati blaga na upanje. Gartner je s tem pismom razburjen obiskal soseda Vogrinca, ki je pa ostal popolnoma miren. Odklonil je celo Gartnerjev predlog, da bi si skupaj najela stražarja, ki bi pazil na poslopja. O pismu je bil obveščen tudi občinski urad in orožništvo. Pismo je bilo pisano v precej dobrem jeziku in s spretnim rokopisom. Orožniki so našli v Vogrinčevi trgovini pisemski papir iste vrste, v njegovih trgovskih knjigah pa isti rokopis. Vogrinčeva žena je sicer trdila, da je neki tujec kupil več takega pisemskega papirja, a v Limbušu pa ni nihče opazil kakega tujca. Vogrinčevi ženi so narekovali besede, kakršne so bile v pismu na Gartnerja, — in izvedenci iz Maribora in Ljubljane so mnenja, da je to ena in ista pisava. Zelo sumljiv je tudi izbruh zadnjega požara. Goreti je začelo okrog 2. ure popoldne in prvi dim se je videl v sredini strehe na slemenu. Če bi bil požigalec neznan tujec, kakor trdi Vogrinec, potem bi zanetil ogenj gotovo nekje ob straneh poslopja, ker ne bi imel časa, plezati na skedenj ali na hlev.

Razprava je bila zaključena šele nekaj pred 20. uro zvečer in so porotniki edino jim stavljeno vprašanje na požig po parminutnem posvetovanju soglasno zanikali, nakar je bil Vogrinec oproščen krivde in kazni ter takoj izpuščen na svobodo.

*

Celje, 6. marca.

Kradla sta kakor sraki

Zaradi tatvine stojita pred porotnim sodiščem 22-letni čevljarski pomočnik France Gaber in 19-letni njegov brat milarski vajenec Ivan Gaber. Obtožnica jima očita najrazličnejše tatvine, ki sta jih izvršila deloma skupno, deloma vsak zase.

Obdolžena brata sta vživala doma v Trnovljah kljub revščini staršev dobro vzgojo. Starejšega sina so dali izučiti čevljarske obrti, mlajši Ivan pa je obiskoval celo celjsko meščansko šolo Dasi so se starši s težkim trudom prizadevali obema sinoma pripraviti primerno eksistenco, sta brata že v zgodnji mladosti zabredla na stranpota. Začela sta z malimi tatvinami na škodo součencev ter končno dobila pri tem poslu že tako prakso, kakor jo izkazujejo le premeteni poklicni tati. Kradla sta vsakomur in povsod, kjer se je le nudila prilika. Obširna obtožnica ju obtožuje zaradi 16 popolnoma dognanih tatvin. Dasi sta tekom dveh let izvršila najdrznejše vlome in tatvine, jima oblasti dolgo niso mogle priti na sled. Na domu sta imela pravcato skladišče nakradenih stvari. Šele, ko je Ivan Gaber ukradel neki pisalni stroj, je hišna preiskava odkrila tudi vse doslej nepojasnjene izvršene tatvine. Tako je Ivan Gaber leta 1926 kot milarski praktikant izmaknil svojemu gospodarju Ivanu Čaterju v Bukovem žlaku v pisarni ročno blagajno ter mu odnesel še razne druge stvari. Vlomil je v družbi brata z vitrihom.

Februarja istega leta sta obdolžena brata navrtala vrata pisarne Blaža Sodina na Spodnji Hudinji ter mu odnesla gotovine 300 Din. Ivan Gaber je celo stopil pri Sodinu meseca julija v službo ter mu izmaknil marsikaj. Na velikonočni ponedeljek 1926 sta brata Gaber vlomila z vitrihom v spalnico Ane Terglavove v Bukovem žlaku ter odnesla med drugim železno blagajno z zneskom 6000 Din. Pri tej priliki se je sumilo po nedolžnem neko drugo osebo. Meseca januarja 1926 so odkrili razne tatvine v delih

meščanski šoli v Celju. Neznan tat je kradel učencem, učiteljem in zavodu samemu. Vršile so se preiskave, a tatu ni bilo mogoče izslediti. Šele hišna preiskava na domu obtoženca je pokazala, da je kradel na zavodu iz fizikalnega kabineta in pri drugih prilikah takratni učenec zavoda, današnji obdolženec Ivan Gaber.

Pri Rozaliji Koštomajevi v Bukovem žlaku sta se brata Gaber vtihotapila zvečer v stransko izbo ter se skrila pod mizo. Ko so se vlegli domači k počitku, sta zlezla pod streho ter ukradla poleg drugega precejšnjo količino slanine.

Ivan Gaber nekatere tatvine zanikuje ter jih vali na brata Franca. Sicer pa oba večino tatvin priznata ter niti ne vesta več, odkod izvirajo ukradene stvari, ki so jih našli pri hišni preiskavi.

Ciganova tatvina

Pred porotnim sodiščem se mora danes zagovarjati zaradi večje tatvine 21-letni Ludovik Kovačević, samski cigan, pristojen v Ivanec na Hrvatskem.

V noči na 13. aprila 1927 je okrog 6 moških oseb vlomilo v trgovino Adolfa Ogrizeka v Zgornji Erjavici pri Rogatcu. Tatovi so s pomočjo lesenega droga izruvali okensko omrežje ter skozi odprtino znosili veliko zalogo raznega blaga na svoje tri vozove, s katerimi so nato pobegnili na Hrvatsko. Hkrati so vlomili v zaklenjeno pisalno mizico ter odnesli 4130 Din gotovine. Oškodovani Adolf Ogrizek cenij škodo na svoji trgovski zalogi na najmanj 41.000 Din.

S sodelovanjem logarja Andrije Kustrbanje se je posrečilo orožnikom že tri dni nato v Vinici izslediti večje cigansko taborišče v gozdu Lukovica ter aretirati od njih tri moške, in sicer Ivana Kovačevića st., Ivana Kovačevića ml. ter Štefana Kovačevića, o katerih se je izvedelo, da so razprodajali po bližnjih vaseh razno manufakturno blago. Pri natančni preiskavi taborišča samega so našli orožniki v neki z listjem pokriti sveži jami zakopanega nekaj manufakturnega blaga ter s treni naboji nabito vojaško puško karabinko. Aretirani ciganj so orožnikom priznali izvršeni vlom v neko trgovino v bližini Rogatca, nadalje, da izvira zaplenjeno blago iz dotične tatvine ter so navedli še tri sokrivce. Neki Rupert Kokoš je bil baje oborožen z najdeno vojaško puško ter odločen ustreliti vsakega, ki bi jih motil pri tatvini.

Aretirani trije ciganj so bili začasno zaprti v občinskem zaporu v Vinici, iz katerega so nasilno pobegnili v noči na 18. aprila skoraj gotovo na ta način, da so jim pri tem pomagali njihovi ciganski tovariši. — Ko so meseca decembra 1927 prijeli Štefana Kovačevića st. in njegovega sina Ludovika Kovačevića in ju zasliševali zaradi suma več tatvin in ropov, je obdolženčev oče izjavil, da on pri tatvini v Ogrizkovo trgovino ni sodeloval, da pa more več o tem izpovedati njegov sin Ludovik, ki je bil takrat navzoč. Ko je bil obdolženi Ludovik Kovačević o tem zaslišan na policiji v Zagrebu, je priznal svojo soudeležbo in krivdo ter je navedel tudi svoje tatinske tovariše. Znal je celo točno povedati, kateri kosi najdenega blaga so izvirali iz tatvine pri Adolfu Ogrizeku. Obdolženec sedaj vse, kar je bil prej izpovedal, prav po cigansko zanikuje in celo trdi, da na policiji v Zagrebu ni bil niti zaslišan.

Porotnemu sodišču je predsedoval deželni sodni svetnik Levičnik, votanta sta bila viš. dež. sod. svet. dr. Flerin in sod. svet. dr. Lenard. Obtožnico je zastopal drž. pravd. dr. Albin Juhart.

Porotna razprava proti Francu Gabru je bila izločena, ker se nahaja obtoženec začasno pri vojakih. Porotniki so stavljeno vprašanje glede hudodelstva tatvine pri Ivanu Gabru potrdili, nakar je bil obsojen na 18 mesecev ječe.

Cigan Kovačević je tudi pri današnji porotni razpravi vse zanikal, kar navaja obtožnica in kar je sam priznal pri zaslišanju v Zagrebu in pozneje v preiskovalnem zaporu. Porotniki so na vprašanje hudodelstva tatvine odgovorili s 6 da in 6 ne in je bil Kovačević oproščen.

Složno delo v ljubljanskem občinskem svetu

Nevarna kriza mestne stavbne akcije

Obligacijsko posojilo komisarijata je končalo z neuspehom. — Najeti bo treba novo, po možnosti inozemsko posojilo. — Skoro vsi številni predlogi so bili sprejeti soglasno.

Ljubljana, 6. marca.

Današnjo redno sejo ljubljanskega občinskega sveta je otvoril župan dr. Puc in imenoval za overovatelja zapisnika obč. svetnika Bevca in Miklošiča. Nato je sporočil, da je ob svoji 60letnici gosp. Alojzij Vodnik daroval 10.000 Din za mestne reveže. Razen tega je občina prejela za mestne reveže tudi več drugih manjših darov.

Polom obligacijskega posojila

Glavni del seje je izpolnila razprava o obligacijskem posojilu in o stanovanjski akciji. Predsednik revizijske komisije dr. Gregorič je najprej poročal o stanju obligacijskega posojila, ki ga je vladni komisar razpisal v višini 30 milijonov Din. S pomočjo tega posojila je občina pričela graditi lani 14 zasilnih hiš v Koleziji, poslopje Delavske zbornice, hišo na Poljanski cesti in vile za topničarsko vojašnico. V vseh teh zgradbah bi bilo 498 oseb. Ako se računa povprečno za vsako sobo stanovanja le po 225 Din na mesec, **bi znašala najemnina 1 milijon 344.600 Din na leto**, brez najemnine za uradne in druge poslovne prostore v poslopju Delavske zbornice. To bi **odgovarjalo kalkulaciji za pokritje anuitete v znesku 1.500.000 Din.** Po računih mestnega gradbenega urada utegnejo znašati gradbeni stroški 32.460.000 Din, k čimer pa je treba še prišteti kupnino za stavbišča, ureditev vrtov pri posameznih hišah, eventualno prekoračenje proračuna itd. v znesku 2 milijona 540.000 Din, **tako da bi znašala skupna stavbna glavnica 35.000.000 Din.**

Doslej se je prodalo obligacij za 11.163.800 Din, tako da primanjkuje še 23.836.200 Din. Vplačali so med drugim ministrstvo za socijalno politiko 3,435.900 Din, Mestna hranilnica 2,000.000 Din, mestna občina (pokojninski fond mestnih nameščencev) 2 milijona 900.000 Din, liferanti 334.900 Din, razni zasebniki pa 2,493.000 Din. Poročilo ugotavlja nadalje, **da je zanimanje za podpisovanje 6% obligacijskega posojila zadnji čas v javnosti popolnoma ponehalo**, čeprav je čas, ko bo dosegla stanovanjska beda najhujšo stopnjo, tik pred durmi. Mestno knjigovodstvo je mnenja, da bi se dalo vnovčiti s primernim pozivom in s primerno agitacijo še za kakih 9 milijonov Din zadolžnic, dočim bi se obveznice za ostalih 10 milijonov Din morale dati v lombard, za nadaljnjih 5 milijonov Din pa najeti posebno posojilo.

Na račun gradbenih stroškov se je do danes izplačalo za zasilne hiše v Koleziji 2 milijona 249.284.91 Din, za hišo Delavske zbornice 2,792.622.23 Din, za vile za topničarsko vojašnico 4,097.753.10 Din, za hišo na Poljanski cesti 1,012.456.19 Din, skupaj 10,152.656.43 Din. **Zaklad obligacijskega posojila razpolaga danes le še z okroglo 1 milijonom Din gotovine, ki je naložena v Mestni hranilnici.** Ker se bo v najkrajšem času pričela zopet stavbna sezija in ker se morajo pričeta stavbna dela, ki so že oddana, brezpogojno nadaljevati, **je vprašanje obligacijskega posojila danes najbolj pereče vprašanje v upravi mestne občine ljubljanske.**

Predsednik revizijske komisije dr. Gregorič dostavlja k poročilu, da je bil vladni komisar, ki je zasnoval obligacijsko posojilo, pač optimist in da ni računal **z realnimi prozaičnimi številkami, ki prihajajo pri vsaki taki finančni transakciji v poštev.** Mislil je, da mu bo mogoče z občinskim aparatom in z navadnim proglasom privabiti subskribente in tako pribraniti eventualne zelo visoke provizijske stroške, ki so neizogibni, ako vzame akcijo kak bančni konzorcij v roke. **Toda občinski aparat je umevno odpovedal in od septembra 1927 naprej je vprašanje oddaje tega posojila na mrtvi točki. Vsa zadeva je počivala, sedaj je postalo to vprašanje akutno, ker bo morala občina napram liferantom saldirati svoje obveznosti, za kar pa nima nobenih sredstev.** Potrebni so dalekosežni sklepi v tem pogledu, da ne bo trpel ugled občine.

Predsednik revizijske komisije je zaključil svoje poročilo z ugotovitvijo, da so bile tehnične priprave in tudi vsi proračuni za stanovanjsko akcijo le aproksimativni. **Gradbena akcija se je pričela z nezadostnimi sredstvi, ko je bila komaj tretjina obligacijskega posojila podpisana in nadaljnja denarna sredstva še ne zagotovljena.** Optimizem glede podpisovanja posojila se ni obnesel, aproksimativni proračuni so prinesli presenečenje, da se bo vsota 30 milijonov izdatno prekoračila in da bo treba za to prekoračenje iskati novega kritja. **Razen tega je nastalo še presenečenje glede terena na Poljanskem nasipu, kjer si inženjerji niso bili edini, kako globoko in kako močno je treba stavbo fundirati,** zaradi česar so se vršili ponovni komisijonalni ogledi na licu mesta, ki so povzročili, da se je delo zakasnilo in da ni prišla stavba ob Poljanskem nasipu že l. 1927. pod streho, kakor je bilo projektirano, temveč se bo to zgodilo šele prihodnje leto. Sedaj gre za to, da se občini da toliko kredita na razpolago, da ne zastane gradbeni program. Nadaljnja akcija se bo mogla ugodno rešiti le, ako se bomo vsi z združenimi močmi lotili dela in ga postavili na realno podlago, kar je pri takih finančnih transakcijah neobhodno potrebno.

Novo posojilo za izhod iz zagate

Nato je predsednik finančnega odseka Ivan Tavčar poročal, da je mestna občina glede obligacijskega posojila v skrajno težkem položaju. Posojila, določeno na 30 milijonov dinarjev za stavbno akcijo, se je vplačalo le nekaj nad 10 milijonov in manjka še 24 milijonov Din, ker so dela proračunana na 35 milijonov. **Za izvršena dela bo morala občina v najkrajšem času tekom enega ali dveh mesecev plačati 12 milijonov, ostalih 12 milijonov pa kasneje.**

Občina se nahaja v velikih plačilnih težkočah in ni pričakovati, da bi mogla manjkajoči znesek spraviti skupaj v potrebnem času. Potrebno bo, da se obligacijsko posojilo skuša lombardirati pri ljubljanskih denarnih zavodih, **najeti pa bo treba tudi posojilo 15 milijonov Din za kritje nastalih obveznosti.** Finančni odsek je prišel do sklepa, da je **sanacija mogoča le z najetjem inozemskega posojila.** V svrho ureditve celega vprašanja predlaga finančni odsek, **naj mestna občina pospeši prodajo obligacijskega posojila ter poveri to prodajo sindikatu denarnih zavodov. Subskripcija naj se zaključi s 15. avgustom 1928.** župan pa pooblasti, da začne neobvezna pogajanja za najetje inozemskega posojila.

V debati je obč. svet. dr. **Lemež** predvsem povdarjal, da proti obligacijskemu posojilu principijelno ni mogoče govoriti. Govoriti se da le o tem, da se je akcija s posojilom započela prepozno, ker se nahajamo sedaj v najbolj kritičnem času glede na stanovanjsko bedo. Amortizacija posojila je določena na 15 let, kar je vsekakor prekratko; nameravane najemnine so tudi mnogo previsoke. Značilno je, da ni med subskribenti nobenega velikega denarnega zavoda. Zato stavi dodatni predlog, naj se naroči županu, naj stopi v stik z vsemi denarnimi zavodi, da prevzamejo gotovo vsoto obligacijskega posojila. Župan naj o svoji intervenciji poroča občinskemu svetu.

Obč. svetnik **Gustinčič** je naglašal, da bodo posojilo plačale predvsem široke množice z davkom na alkohol, z vodarino in gostaščino. Za amortizacijo je treba vsekakor postaviti mnogo daljši rok. Zagovarja znižanje najemnin v mestnih hišah.

Obč. svetnik **Jarc** je polemiziral z izvajanji inž. Gustinčiča, češ, da hoče igrati vlogo dunajskega Breitnerja. Socijalisti in komunisti se zavzemajo za velike stanovanjske hiše, ker vedo, da v njih najbolje uspeva njihova akcija. Zagovarja zidanje majhnih rodbinskih hiš.

Obč. svetnik **Likar** je odgovarjal prof. Jarcu. Ljudje nočejo dati posojila za 6 %, če se jim denar drugod dražje obrestuje. Prav zato se je posojilo tudi končalo z neuspehom, ker je bila občina navezana samo na milost.

Obč. svetnik dr. **Bohinjec** je povdarjal potrebo soglasja vsega obč. sveta v reševanju stanovanjskega vprašanja. Pridružuje se mnenju, da bi občina v svoji stanovanjski akciji ne smela iskati dobička, ampak skušala dobiti pokritje za primanjkljaj drugod. Žalostno je dejstvo, da denarni zavodi, ki jih je toliko v Ljubljani, niso pokazali nobenega zanimanja za stanovanjsko akcijo mestne občine, ki jo je treba poživiti.

Obč. svetnik **Tavčar** je v zaključnem govoru opozarjal, da se je akcija z obligacijskim posojilom začela brez smotrenega stavbnega programa. Misel je bila dobra, izvedena pa je bila brez dvoma pomanjkljivo. Pokazali so se nedostatki, ki povzročajo občini velike finančne težkoče. Zato se moralo vsi brez razlike lotiti dela, da se obvaruje mestna občina ogromne škode. Proračun stanovanjske hiše na Ahacljevi cesti ni bil prekoračen, temveč se je zvišal zato, ker je bila zgrajena po novem, razširjenem načrtu in ne po prvotnem manjšem. Isto velja za mestno klavnico. Nasprotno pa se je pri stanovanjski akciji iz obligacijskega posojila proračun po prvotnem načrtu dejansko prekoračil za 5 milijonov dinarjev in danes je še povsem negotovo, če ne bo znašalo to prekoračenje celo 10 milijonov.

Pri glasovanju so bili vsi predlogi fin. odseka sprejeti soglasno; le za prvi predlog, naj se poveri prodaja obligacijskega posojila sindikatu denarnih zavodov, socijalisti in komunisti niso glasovali.

Razni finančni sklepi

Sprejeti so bili nato številni predlogi finančnega odseka, med drugim:

Podaljša se najemninska pogodba za Souvanovo hišo na Cankarjevem nabrežju št. 3, ki je namenjena za deložirance. Občinskih doklad se oproste do 31. decembra 1931 tudi one hiše, za katere je bilo izdano stavbno dovoljenje l. 1927., čeprav so se začele graditi že l. 1926. Narodnemu gledališču se odpiše 25.555 Din dolga za elektriko in 2799 Din za vodo. Stavbni zadrugi Hera v likvidaciji se dovoli posojilo 30.000 Din.

Predlogi drugih odsekov

Poročevalec personalno - pravnega odseka obč. svet. **Urbančič** je nato poročal o raznih prošnjah za sprejem v občinsko zvezo. Pod pogojem, da dobe naše državljanstvo, so bili sprejeti v občinsko zvezo: Peter Košir, Josip Šček, Ignacij in Frančiška Treven, Albina Foerster, Elizabeta Müller, Karolina Černič. V domovinsko zvezo so bile sprejete tudi druge osebe, ki bivajo v ljubljanski občini že nad 10 let.

V **mestni posredovalni urad** so bili na predlog odseka izvoljeni dosedanji funkcijonarji: dvorni svetnik Fran Andolšek (predsednik), Rudolf Hrovat, Matko Kante, Valentin Vončina in kot namestnik Leopold Furlan.

V **načelstvo bolniške blagajne** mestnih uslužbencev so bili na podlagi sporazuma izvoljeni občinski svetniki: Urbančič, Pišek, Likar, Rutar in Golmayer.

V **šolski odbor za obrtno - nadaljevalne šole** so bili izvoljeni občinski svetniki: Likozar, dr. Rožič, inž. Gustinčič.

Na predlog **gradbenega odseka** je bil odobren nakup nekaterih stavbnih in drugih parcel; izdano je bilo uporabno dovoljenje za mestne hiše v Koleziji. Podaljšajo in izboljšajo se nekateri cestni kanali in ugodi nekaterim prizivom zaradi odklonitve uporabnih dovoljenj.

Samostojni predlogi

Pristojnim odsekom se odkažejo samostojni predlogi obč. svet. Musarja glede odprave nedostatkov v mestni klavnici; inž. Gustinčiča o uporabi kaldrmine za stanovanjsko hišo za carinike; dr. Lemeža glede ureditve službenega razmerja mestnih delavcev; obč. svet. Ambrožiča glede odkupa Tomažičevega vrta za regulacijo Gledališke ulice in cela vrsta drugih predlogov, nanašajočih se večinoma na tlakovanje in regulacijo raznih ulic.

Pred zaključkom seje je obč. svet. Likar predlagal, naj se razveljavijo volitve v upravne odbore in odseke, ki se niso izvršile na podlagi proporca, ter skliče v svrho ponovne volitve teh odsekov in upravnih odborov, med njimi tudi upravnega odbora Mestne hranilnice, izredna seja občinskega sveta.

Župan **dr. Puc** je izjavil, da je sicer pravilno, ako se popravi razmerje, vendar pa opozarja, da nikakor ne gre, da bi odlagali člani odsekov svoja mesta, predno poteče njihova funkcijska doba, ker bi na ta način imeli neprestane volitve. Zato izjavlja, da za enkrat ne more staviti predloga gosp. Likarja na dnevni red.

Nato je župan zaključil javno sejo, kateri je sledila tajna.

Topovi
največjih kalibrov
. . . Noll. Lamač, Ondrakova, Pištek, Nedošinska . . .
v nadvse duhovitem in veselem filmu
Dobri vojak
„Švejk na fronti"

Varujte se prehlajenja!
Otroke obvarujejo nalezljivih bolezni vratu in grla okusne
ANACOT-PASTILE
DR. WANDER

Iz Kranja

r— *Ljudska knjižnica* v Narodnem domu poziva vse izposojevalce, da prinesejo v pregled v nedeljo ob uradnih urah izposojene knjige seboj radi revizije.

r— *Ponavljanje igre «Cigani».* Domači gledališki oder ponovi jutri ob 20. in v nedeljo ob pol 17. popoldne v Narodnem domu šaloigro «Cigani», ki je dosegla pretekli petek izreden uspeh. Igra g. Jele Vajta v vlogi sodnega sluge ostane vsakomur nepozabna. Pevske točke so pomnožene.

Iz Trbovelj

t— *Smrtna kosa.* V Hrastniku je umrl za jetiko v 29. letu starosti čevljarski mojster g. Josip Guček. Pogreb bo danes popoldne na farno pokopališče v Trbovlje. — V Kobilji bedri pri Hrastniku je umrla za jetiko 22 letna rudarjeva žena Berta Jeričeva, rojena Šantej. Pogreb bo danes na dolsko pokopališče.

t— *Uredni dan okrajnega sodišča* se bo vršil v Trbovljah 10. t. m., v Hrastniku pa 24. t. m.

Gospodarstvo

K otvoritvi konkurza A. Kajfež, Kočevje

»Slovenec« odgovarja v svoji številki od 4. t. m. na našo tozadevno notico od 3. t. m. z zelo netočnim pojasnilom, ki je brezpogojno potrebno popravka. Po zanesljivih informacijah našega zaupnika bilanca tvrdke A. Kajfež ni samo v ravnotežju, nasprotno presegajo aktive vse njegove pasive, tako da je po tej bilanci pri zelo nizkih in prav nič optimističnih ocenitvah industrijskih objektov, najrazličnejšega bogatega inventarja, nadalje hiš, stavbišč, gozdov, njiv, raznih zalog ter veleposestva, podan še precejšen presežek njegove čiste imovine. Popolnoma prosto izmišljena je »Slovenčeva« postavka glede delnic Merkantilne banke v Kočevju z zneskom 4 milijonov dinarjev, ko je vendar splošno znano, da je imel ta zavod v celoti le 3 milijone dinarjev delniške glavnice. Bilanca tvrdke Kajfež izkazuje v dobro na delnicah Merkantilne banke v Kočevju 1.230.000 Din in niti prebite pare več. Med vrednostnimi papirji pa se nahajajo delnice »Tekstilane«, tovarne sukna d. d. v Kočevju, ki je imela ponudbo, na podlagi katere bi lahko oddala svoje obrate v najem zelo resnemu interesentu za letno čisto najemnino od 1,250.000 Din pri delniški glavnici 6 milijonov dinarjev. To podjetje, ki je zahtevalo zlasti od g. A. Kajfeža težke finančne in druge žrtve, gotovo ne more biti slabo, ako so tudi danes še na razpolago tako visoki najemninski ponudniki. Sicer pa ne bi bilo po mnenju našega zaupnika potrebno izgubljati besed tudi pri delnicah Merkantilne banke, ako bi se izvajala likvidacija iste in tvrdke A. Kajfež v Kočevju v smislu sklenjenih konzorcijalnih dogovorov. Gozdna posestva so si ocenili konzortisti sami, sicer pa se nam zatrjuje, da ima tvrdka A. Kajfež v svojih knjigah knjižena ta posestva s povsem drugim manjšim zneskom, kakor so si ga izračunali gospodje konzortisti.

Ako bi se izvedlo konkurzno postopanje je res računati na izgubo, ki bi se po naših informacijah zaradi medsebojnih odškodninskih zahtevkov za nekatere konzortiste še povečala. Konkurz nad tvrdko A. Kajfež so predlagali nekateri konzortisti, dasi so sami lahko vsak čas brez konkurza absolutni gospodarji nad tvrdko. Konzorcijonalni dogovor, ki je še danes v polni veljavi, izključuje vsako sodno intervencijo, tako glede Merkantilne banke, kakor tudi tvrdke A. Kajfež. Samovoljni prelom upniškega konzorcijonalnega dogovora je za dogovornike — predlagatelje konkurza pri danem položaju vsekakor nevarno dejanje z dalekosežnimi posledicami.

Glede političnega ozadja tega konkurza nam sporoča naš informator, da so za ta konkurz navdušeni samo pripadniki ene stranke, ki dajejo svojemu veselju obilo duška tudi po javnih lokalih. Sicer pa vlada zaradi tega konkurza po mestu in okolici, zlasti med kočevskim delavstvom, zelo velika potrtost. Ako se bodo obrati ustavili, bo ostalo samo pri lesni industriji nad 120 ljudi brez dela.

= **Devizni in efektni promet zagrebške borze v l. 1927.** Devizni promet na zagrebški borzi kaže za preteklo leto občutno nazadovanje. **Skupni promet v devizah je znašal 2960.8 milijona Din** napram 3555 milijonov Din v l. 1926. in 4059.2 milijona Din v l. 1926. Napram l. 1926. je torej promet nazadoval za 594 milijonov Din napram l. 1925. pa za 1098 milijonov Din. Nazadovanje prometa v preteklem letu je deloma pripisati nazadovanju zunanje trgovine, deloma pa ustanovitvi devizne borze v Ljubljani (1. julija 1927), ki je imela v drugi polovici preteklega leta 389.8 milijona Din prometa. **Efektni promet zagrebške borze je v preteklem letu dosegel 256.5 milijona Din** napram 253.4 milijona Din v l. 1926. in 333.2 milijona Din v l. 1925. V primeri z l. 1926. se je torej efektni promet nekoliko dvignil, kar je najbrž pripisati večjemu prometu v Vojni škodi.

= **Vinski sejem in razstava vina, konjaka in žganja iz vse države v Beogradu.** Srpsko poljoprivredno društvo bo v času od 22. do 25. aprila priredilo v svojem domu v Beogradu (Nemanjina ulica 11) veliki vinski sejem in razstavo vina, konjaka in žganja iz vse države. Kot poverjenika za Slovenijo je Srpsko poljoprivredno društvo v Beogradu imenovalo kletarskega nadzornika v Mariboru gosp. Zabavnika. Dogovorno z ravnateljstvom Vinarske in sadjarske šole in Vinarskega društva v Mariboru se bodo zbirale pošiljke (vina, konjaka, žganja, šampanjca in desertnih vin), namenjene iz Slovenije, za to razstavo na Vinarski in sadjarski šoli, odkoder bodo skupno poslane v Beograd. Imenovani poverjenik je poslal producentom okrožnico, v kateri prosi, da se udeležijo te prireditve, ki je važna za prospeh vinske produkcije in trgovine. Vsak producent se naj udeleži razstave, če ne z 8 steklenicami vsaj z dvema steklenicama vsake vrste vina. Prijavne pole je treba izpolnjene poslati najkasneje do 20. t. m. Predpisano število steklenic vina za sejem ali razstavo pa je franko oddati ali odposlati najpozneje do 5. aprila.

= **Turško - bolgarska trgovinska pogodba.** Po prebližno dve leti trajajočih pogajanjih je bila nedavno med Bolgarijo in Turčijo sklenjena trgovinska pogodba. To je prva trgovinska pogodba, ki jo je sklenila Bolgarija po vojni. V tej pogodbi, ki je bila sklenjena na podlagi klavzule o največjih ugodnostih, je Turčija dala Bolgariji večje koncesije tako za uvoz sladkorja, tekstilnih izdelkov, mlečnih proizvodov itd. Značilno je, da je Bolgariji prej uspelo skleniti trgovinsko pogodbo s Turčijo, kakor naši državi. Želeti bi bilo, da se tudi pri nas pospešijo trgovinska pogajanja s Turčijo, ki more postati važno tržišče za veliko število naših proizvodov. Na drugi strani pa bi bil tudi čas, da pristopimo končno vendar k ureditvi trgovinskih odnošajev z Bolgarijo, s katero bi mogli razviti živahen trgovinski promet.

= **Konkurz** je razglašen o imovini Stanka Glaviča, trgovca v Lublani, Celovška cesta 85 (prvi zbor upnikov 17. t. m., oglasitveni rok do 14. aprila in ugotovitveni narok 28 aprila) ter o imovini Lote Trautmanove, trgovke v Murski Soboti (prvi zbor upnikov 10. t. m., oglasitveni rok do 12. aprila, ugotovitveni narok 26 aprila).

= **Občni zbori.** Trgovsko industrijska delniška družba «Merkur» v Ljubljani bo imela svoj redni občni zbor 21. t. m. v posvetovalnici tiskarne «Merkur» v Ljubljani; Združene opekarne, d. d. v Ljubljani, pa 22. t. m. v prostorih podružnice Jadransko-podunavske banke v Ljubljani.

= **Znižanje diskonta v Italiji.** Banka d'Italia je znižala diskontno obrestno mero od 7 na 6.5 %. Ta ukrep, ki je prišel nepričakovano, predstavlja koncesijo industriji, ki je glede na nazadovanje privatnega diskonta zahtevala znižanje oficijelnega diskontnega stavka.

Borze

6. marca.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet slab. Deviza na Berlin se je okrepila na 13.60, deviza na Dunaj pa na 8.0168. V ostalih devizah so tečaji ostali v glavnem nespremenjeni. Zaključki so bili samo v devizah na Curih, Dunaj, Prago, London in Berlin, v katerih je krila potrebo Narodna banka.

Na zagrebškem efektnem tržišču je bila **Vojna škoda čvrstejša.** Tečaji so se ponovno dvignili za 3—4 točke. Pri precej živahnem prometu se je promptna trgovala po 450, kasa po 450 in za marc po 451. Investicijsko se je trgovalo po 90.5 — 91, agrarne obveznice pa so bile zaključene po 58. V bančnih vrednotah je bila tendenca mirna. Tečaji so ostali v glavnem nespremenjeni. Tudi v industrijskih papirjih ni bilo večjega prometa. Zaključki so bili v Gutmannu po 225, v Vevčah po 140 in v Unionu (Osijek) po 270. Slavonija notira nižje pri 13 — 13.5.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.89, Berlin 13.585 — 13.615 (13.60), Bruselj 0 — 7.99, Budimpešta 0 — 9.95, Curih 1093.5—1096.5 (1095), Dunaj 8.0018 — 8.0318 (8.0168), London 277.15 — 277.95 (277.55), Newyork 0 — 56.86, Pariz 0 — 223.84, Praga 168.2 do 169 (168.6), Trst 0 — 300.37.

Zagreb. Dunaj 8.0018 — 8.0318, Berlin 13.585 — 13.615, Budimpešta 9.935 — 9.965, Milan 299.205 — 301.205, London 277.15 do 277.95, Newyork 56.76 — 56.96, Pariz 222.72 do 224.72, Praga 178.2 — 169, Curih 1093.5 do 1096.5.

Trst. Beograd 33.175 — 33.475, Dunaj 264 — 270, Praga 56 — 56.30, Pariz 74.35 do 74.65, London 92.32 — 92.52, Newyork 18.89 — 18.95, Curih 363.5 — 365.5; dinarji 33.15 — 33.65.

Curih. Beograd 9.1325, Berlin 124.20, Newyork 519.45, London 25.345, Pariz 20.438, Milan 27.40, Praga 15.395, Budimpešta 90.85, Bukarešta 3.19, Sofija 3.755, Varšava 58.20, Dunaj 73.175.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.095, v Berlinu 7.353.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 135 — 0, Prištediona 880 — 0, Kreditni zavod 155 — 0, Vevče 135 — 0, Kranjska industrijska 320 — 0, Ruše 260 do 280, Stavbna 56 — 0, Šešir 125 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 449.5 — 450, kasa 449 — 450, za marc 451 do 452, za april 455 — 456.5, za december 477.5 — 478.5, investicijsko 90.5 — 91.5, agrarne 57.5 — 58; bančne: Hipo 65 — 0, Poljo 18 — 18.25, Kreditna 90 — 92, Prištediona 880 — 887, Etno 202 — 207, Srpska 142.5 — 146, Ljubljanska kreditna 135 — 0, Zemaljska Sarajevo 145 — 150, Narodna 6300 — 6500, Jugo 96.25 — 96.5; industrijske: Gutmann 225 — 235, Slaveks 112 — 117.5, Slavonija 13 — 13.5, Drava 520 — 0, Vevče 140 — 145, Dubrovačka 420 do 440, Trbovlje 510—525, Tvornica vagonov 53 — 54, Šećerana Osijek 530 — 540, Union 260 — 270, Union Našice 1760 — 1820.

Beograd. Vojna škoda 448 — 448.5, za marc 451.5 — 452, za april 455 — 456.25, investicijsko 91.5 — 92, agrarne 57 — 58.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (6. t. m.) Les: Tendenca čvrstejša. Zaključenih je bilo 8 vagonov, in sicer 4 vagoni desk smreka, jelka, 24 mm, III., fco vagon meja po 440, 2 vagona desk, smreka, jelka, 48 mm III., fco vagon meja po 445 in 2 vagona bukovih plohov, parjenih, ostrorobih, paralelnih, očeljenih, I., II., 27—100 mm, fco vagon meja po 1000. Deželni pridelki: Tendenca nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Cene pšenici, turščici in moki so nekoliko popustile. Nudi se pšenica (78-79 kg, 2 %, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna po 385 — 387.5, slavonska, promptna po 380 — 382.5; turšica (slov. postaja, navadna tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna po 290 — 292.5, za marc po 295 — 297.5, za april po 300 do 302.5, za maj po 305 — 307.5, činkvantin po 305 — 312.5; moka: «0g». fco Ljubljana, plač. po prejemu po 525 — 530.

Novosadska blagovna borza (6. t. m.) Tendenca stalna. Pšenica: baška, 77-78 kg 335 — 340; sremska, 77-78 kg 335 — 340; gornjebanaška, 78-79 kg 330 — 335; promet 2 vagona. Rž: baška, 72 kg 310 — 313. Oves: baški, sremski in banaški 250 do 260. Ječmen: baški, 66 kg 295 — 305; promet 1 vagon. Turščica: baška, sremska in banaška 245 — 250; baška in sremska, za marc - april 255 — 260; baška, za april - maj 257.5 — 262.5; promet 40 vagonov. Moka: baška «0g» in «0gg» 465 do 475; «2» 445 — 455; «5» 425 — 435; «6» 370 do 380; «7» 300 — 310; «8» 220 — 230; promet 5 vagonov.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (5. t. m.) Pod utisom inozemskih notacij je bila tendenca na dunajski borzi čvrsta. Ker so se zboljšale oddajne možnosti za moko, je bil tudi promet živahnejši. Povpraševanje je bilo tudi za slabejše vrste. Zlasti čvrsta je tendenca za rž, ki notira za 75 grošev višje. V turščici kupčija popolnoma miruje, dočim je v ovsu tendenca nekoliko čvrstejša. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 40.50 — 41.50, madžarska Tisa (81-82 kg) 46 — 46.50; rž: marchfeldska 41.75 do 42.25, madžarska 40.50 — 40.75; turščica: 33 — 33.75; oves: domači 34.5—35.25, madžarski 35.5—36.

Dunajski goveji sejem (5. t. m.) Dogon 3118 komadov, od tega 256 iz Jugoslavije. Pri zelo slabem prometu se je prvovrstno blago trgovalo po nespremenjenih cenah, ostale vrste pa so se pocenile za 5 grošev, biki pa za 10 grošev. Za kg žive teže notirajo: voli I. 1.55 — 1.85 (izjemno 1.90 do 2.05), II. 1.20 — 1.50, III 0.90 — 1.15, biki 1.05 — 1.40, krave 0.80 — 1.45 in slaba živina 0.65 — 0.85.

Vreme

Tržaška vremenska napoved za sredo: Slabotni vetrovi iz drugega kvadranta, nebo oblačno,: temperatura od 9 do 11 stopinj; morje mirno.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Najbrže oblačno, nekoliko topleje, zmerni vetrovi.

Iz življenja in sveta

Obletnica rojstva predsednika T. G. Masaryka

Danes praznuje prijateljska češkoslovaška republika 78. rojstni dan svojega vrhovnega poglavarja in ustvaritelja češkoslovaške narodne države. Slavljenec se je rodil 7. marca l. 1850. v Hodoninu na Moravskem kot sin siromašne

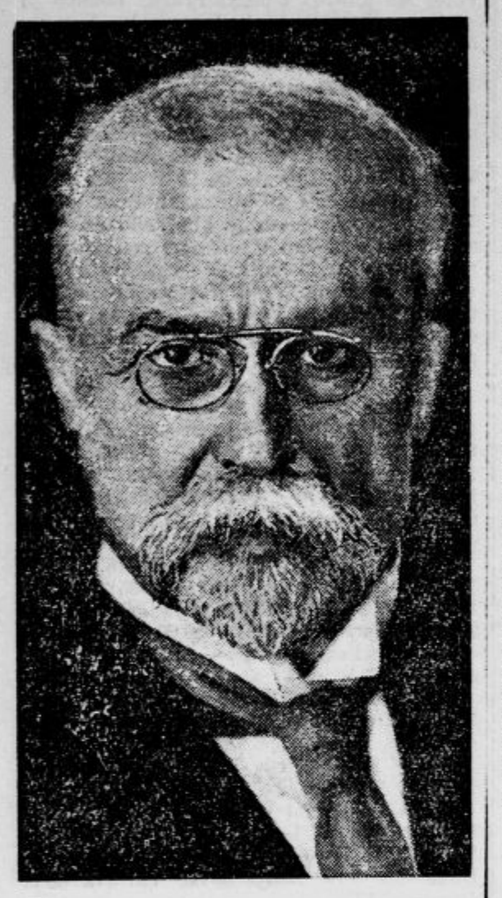

evangeljske moravsko-slovaške rodbine. Roditelji so ga prvotno dali učit obrti, deček pa se je sam vpisal najprej v realko v Hustopeči, kasneje pa je privatno študiral na neki dunajski gimnaziji in si je potrebna sredstva za življenje in za študije zaslužil z instrukcijami. Kot 26 leten mladenič je promoviral na dunajski filozofski fakulteti in je leta 1879. postal docent istega vseučilišča, dokler ga niso poklicali na praško vseučilišče kot rednega profesorja.

Z isto intenzivnostjo kakor svojega naučnega dela se je lotil dela na socijalnem, publicističnem in političnem polju. Osnoval je češko realistično stranko, ki ga je l. 1907. izvolila v avstrijski parlament, kjer se je krepko zavzemal za pravice avstrijskih Slovanov. Za časa jugoslovenskih veleizdajniških procesov je ostro nastopil proti falsifikatom grofa Forgacha in je njegov nastop razkril vso pokvarjenost avstrijske diplomacije v borbi proti Srbiji.

Politično delo predsednika Masaryka je doseglo vrhunec, ko je za časa svetovne vojne pobegnil iz Avstrije in stopil na čelo češkoslovaškemu gibanju za osvoboditev izpod avstrijskega jarma. V tem propagandnem delu je bil v stalnih stikih z jugoslovenskim emigrantskim odborom in obe propagandi, češkoslovaška in jugoslovenska, sta se medsebojno podpirali. Pri tem je imel popoln uspeh in je bil izvoljen za predsednika nove republike 14. novembra 1918.; dva meseca kasneje se je vrnil v domovino in od tedaj aktivno vodi državno upravo.

Rojstni dan predsednika ni državni praznik; v vsej državi teče življenje normalno, kakor ob ostalih delavnikih, vendar ves češkoslovaški narod nenavadno ljubi in spoštuje svojega predsednika. Na ta dan dobiva predsednik na tisoče čestitk, vsa gledališča prirejajo slavnostne predstave, v vojski in v šolah se predava o življenju in delu predsednika Masaryka, ki je enako priljubljen tudi pri narodnostnih manjšinah češkoslovaške države. Na ta dan se posebno čuti, da predsednik ni samo vodja države, marveč je pravi duhovni vodja naroda.

Slavljenec je duševno in telesno popolnoma svež in čil, boder in energičen in kaže kljub visoki starosti živ interes za notranje in zunanje politično življenje. Suverenu prijateljske države kličemo: Še na mnoga leta!

Umor pariškega draguljarja

Na cesti Pariz-Belle Croix je neki voznik naletel na položgano truplo in se je le s pomočjo tvrdkine znamke na suknji mrliča moglo ugotoviti, da gre za nedavno pogrešanega trgovca z dragulji Gastona Truphema. Trgovec je bil znan kot zelo točen in redoljuben, zato bi policija iz izpovedb številnih prič takoj dognala, kaj se je godilo kritičnega dne z umorjenim draguljarjem. Trupheme je ob 10. uri dvignil v Banque Parisienne 35.000 frankov, da plača neko obveznost trgovcu z dragulji Sesslerju, ki ga pa ni našel doma, zato je naročil, da se ob dveh popoldne vrne. Odslej manjka vsak podatek o njem in tudi priče si nasprotujejo v svojih izpovedbah. Policija je postala pozorna na neko izpovedbo, ki je javljala, da so na mestu zločina opazili v kritičnem času rumen avto, ki se je oddaljil z največjo hitrostjo. Preiskava na licu mesta je našla prazno posodo za bencin, s katerim je zločinec polil truplo, da ga sežge. Iz tega in iz raznih drugih detajlov sklepa policija, da zločina ni zagrešil kak poklicni morilec, ki bi v tem primeru postopal previdneje in bi skušal zabrisati sledove. Osumljen je neki stalni obiskovalec borze draguljev, ki se od dneva zločina ni več pokazal na borzi. Poleg omenjenih 35.000 frankov je imel umorjeni pri sebi še nekaj diamantov in drugih dragocenosti v skupni vrednosti do 200.000 frankov. Policija je mnenja, da je zločin delo človeka, ki je imel stalne poslovne zveze z umorjenim in zaslišuje lastnike rumenih avtomobilov. V tem pravcu doslej ni imela uspeha.

Glozelska zadeva oživljena

Francoska prehistorična družba je vložila tožbo proti neznanim goljufom, ki da so zakopali glozelske najdenine v glozelsko zemljo. Policija je izvršila nato nenadno preiskavo v hiši kmeta Fradina, na čigar zemljišču so izkopali prve predmete. V Fradinovem hlevu so našli v neki razpoki zida sedem majhnih tablic z napisi, kakršne so izkopali ob začetku glozelske afere na njegovem polju. Toda Fradin pravi, da ni o teh tablicah ni vedel in da gre očitno za zlobno dejanje antiglozelovcev, ki bi hoteli na takšen način podreti domnevo, da gre pri glozelskih najdeninah za prave najdenine. Še pred nekaj dnevi je napodil Fradin mlajši neke sumljive elemente, ki so se hoteli vtihotapiti v hlev. Vodja glozelovcev dr. Morlet objavlja odprto pismo, v katerem pravi, da so delovali člani mednarodne komisije za proučevanje glozelskih izkopin z neobičajno frivolnostjo. Na kraju, kjer so našli prve izkopine, so zakopali v zemljo sedem železnih odmaškov, najbrže z namenom, da bi jih nekega dne zopet odkopali in jih uporabili za dokaz proti pristnosti njegovih in Fradinovih izkopin.

Policijski komisar Hennet,
ki je vodil preiskavo na Fradinovem domu.

Avto v podobi smotke,
ki ga je vozil pri zadnjih tekmah v Dayton Beachu ameriški avtomobilist Frank Lockhart in je dosegel ž njim 375 km na uro. Ob koncu vožnje je zavozil v morje in se poškodoval. Lockhart je ostal živ.

Predrzna tatvina dragocenih starih slik

Berlinski policiji se je posrečilo razkriti tatvino slik velike umetniške vrednosti. Iz grajske kapele v Kadolzburgu pri Fürthu na Bavarskem sta nenadoma izginili dve stari altarni krili s slikami sv. Barbare, sv. Margarete, Matere božje in Odrešenika, ki so bile šele nedavno odkrite in se pripisujejo slikarju petnajstega in šestnajstega stoletja Luki Cranachu starejšemu. Njih vrednost znaša več sto tisoč mark. Policija je napravila preiskavo pri raznih berlinskih in monakovskih trgovcih z umetninami in je dognala, da je na tatvini soudeležen znani berlinski trgovec in poznavalec umetnin Friderik Lippmann, sin ustanovitelja berlinskega bakroreznega kabineta tajnega svetnika Lippmanna. Aretacija mlajšega Lippmanna, ki je član najodličnejše družbe, je naravno izzvala velikansko senzacijo v nemški javnosti. Lippmann je svojo udeležbo na zločinu že priznal in se zdi, da je žrtev svojih bolezenskih nagnenj, ki so jih izkoriščali razni temni elementi. Vsled tega je Lippmann, ki je po očetu podedoval veliko premoženj, zašel zadnje čase v denarne stiske. Tako je moral svojemu prijatelju Meyerju izplačati 100.000 mark, nekemu Schmidtu pa 10.000 mark. Pri tej priliki sta Meyer in Schmidt pripovedovala o Cranachovih slikah in se ponudila, da izvedeta tatvino slik, ki jih bo Lippmann kot veleugleden trgovec brez nevarnosti lahko prodal.

V to svrho sta najela dva poklicna vlomilca, enega specijalista za vlome iz Berlina in enega zločinca iz Fürtha, ki so mu razmere na gradu Kadolzburgu dobro znane. Dasi je bilo zločincema med vožnjo ukradeno vlomilsko orodje, sta vendar v teku osmih minut vlomila četvero vrata in se polastila dragocenih slik. Vlom sta izvedla tako mojstrsko, da ni tega opazil nihče, dasi je v gradu nastanjeno sodišče in orožniška postaja. Ukradene slike sta odpeljala k Lippmannu, kjer jih je policija zaplenila in vrnila pravemu lastniku. Policija je zaprla štiri udeležence tatvine, berlinski specijalist pa je izginil in ga še iščejo.

Palača, ki bi bila kmalu zletela v zrak

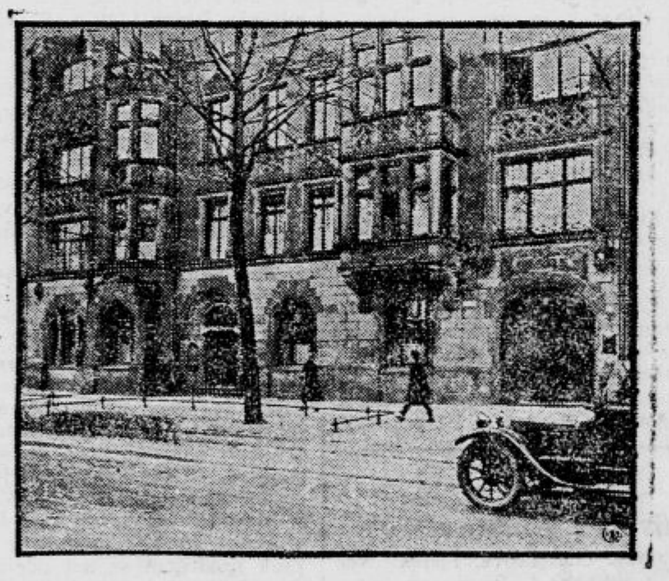

Kakor smo že kratko javili, je neki farmer Langkopp iz bivše Nemške jugovzhodne Afrike poskusil atentat na palačo državnega urada za odškodnine. Po golem slučaju se razstrelilna snov, ki jo je Langkopp pripravil, da razruši ta urad, ni vnela. Atentator je ob izbruhu vojne dal nemškim afriškim četam na razpolago ves svoj imetek in se je sam udeležil vojne kot dobrovoljec. Po vojni mu je angleška okupacijska oblast zaplenila vse nepremično imetje in bi ga glasom določil mirovne pogodbe morala nemška država odškodovati za zaplenjeno posestvo. Kljub ponovnim urgencam je odškodninski urad Langkoppu doslej izplačal samo posamezne neznatne zneske. Mož se je ogorčen zatekel k temu skrajnemu koraku, da da duška obči nevolji tistih, ki pričakujejo od države odškodnino. Na srečo mu gorostasni naklep ni uspel.

Pogorišče tovarne za pisalne stroje
ulici des Pyrenées v Parizu, ki je te dni zgorela.

Prekooceansko poštno letalo izginilo

Prvo letalo nove poštne linije med Francijo in Južno Ameriko, ki je odletelo prošli petek iz Casablance, je brez sledu izginilo. Iz Dakarja na zahodni afriški obali javljajo, da poštno letalo ni prispelo v Dakar, odkoder bi se moralo vzdigniti na prekooceanski polet. Ne izključujejo možnosti, da je bil pilot prisiljen pristati na kakem samotnem mestu. Iz Casablance so odšli letalci, da poiščejo svojega tovariša. Doslej še ni javljen rezultat teh poizvedovalnih ekspedicij.

× *Kositer škoduje vitaminom.* Štokholmski profesor von Buler je ugotovil, da se vitamini takšnih hranil, ki jih čuvajo v kositrnih škatlah ali kuhajo v pokositrenih posodah, uničijo. Najbolj se prilega takšnim svrham aluminij, a ta mora biti čist in prost vsake železne primesi, kajti tudi železo uničuje že v najmanjših količinah vitamine.

× *Šteje 96 let in samo 24 rojstnih dni.* V Berlinu je praznoval neki 96 letni Adolf Winkler svoj 24. rojstni dan. Stvar je popolnoma v redu. Winkled se je rodil 29. febr. 1832., torej na prestopni dan. Ker se vrača ta dan vsaka štiri leta, je mogel navzlic svoji visoki starosti rojstvovati šele v štiri in dvajsetič.

× *Krematorij v Salzburgu.* Finančni odsek salzburškega mestnega sveta je sprejel na svoji zadnji seji predlog za osnovanje krematorija na mestnem pokopališču. Za sprejetje so glasovali socijalisti in velenemci, proti pa krščanski socijalci.

Sport

Jugoslavija : Turčija

Turški savez je sporočil našemu savezu, da sprejme vse njegove pogoje za odigranje nogometne tekme med našo in turško reprezentanco. Tekma se bo vršila o Veliki noči, in sicer v Zagrebu ali v Beogradu.

Turčija je tudi predlagala, naj bi se ta tekma vršila dvakrat na leto, in sicer enkrat v naši državi, enkrat pa v Carigradu. JNS je baje pripravljen sprejeti tudi ta predlog.

Službeno iz LLAP. Seja upravnega odbora bo v četrtek 8. t. m. ob 19.30 v posebni sobi kavarne «Evropa». — Tajnik.

SK Ilirija — nogometna sekcija. — V tekočem tednu se trenira v Kolizeju in sicer skupina I v torek in petek, skupina II v sredo — vedno od 18. ure dalje. — V nedeljo sta na programu prvenstveni tekmi I. moštva in rezerve s SK Hermesom. — Posečajte trening redno! Vsak igralec I. moštva mora absolvirati brezpogojno najmanj dva treninga v tednu. — Načelnik.

Službeno iz LNP. Redna tedenska seja poslovnega odbora se vrši danes, v sredo, ob 20.30 v kavarni «Evropa». — Tajnik II.

SK Ilirija, nogometna sekcija. — Seja sekcijskega načelstva se vrši v četrtek, 8 t. m. ob 20. v kavarni «Evropa». — Načelnik.

Prihodnje domače nogometne tekme. Prihodnjo nedeljo se prično v Ljubljani pomladanske prvenstvene tekme. V I. kolu igrajo Hermes : Ilirija in Slavija : Primorje, in sicer s I. moštvi in rezervami. — V Mariboru je na programu semifinale za prehodni pokal LNPa Maribor : Rapid, prvenstveno tekmovanje pa se nadaljuje s tekmo Svoboda : Ptuj v Ptuju. — Rapid je prejel za nedeljo tudi ponudbo GAKa za gostovanje v Gradcu; ako bo ponudbo sprejel, bo pokalni semifinale skoro gotovo odgoden na drug termin.

Koturaški Savez SHS (Pododbor Ljubljana mesto). Z razpisom z dne 31. jan. t. l. št. U 1899/III je veliki župan ljubljanske oblasti potrdil pravila «Pododbora Ljubljana mesto». Na ustanovnem občnem zboru dne 4. t. m. se je izvolil sledeči odbor: Predsednik Zalokar Rudolf (motokolesarska Ilirija), podpredsednik Riko Vospernik (Primorje), I. tajnik Stanko Jurij (kol. društvo Sora), II. tajnik Smigovec Stanko (Disk), blagajnik Breuil Erik (Primorje), tehnični referent Ogrin Franc (motokolesarska Ilirija), namestnik Kosmatin Ivan (Primorje). Delegat Saveza je obenem predsednik Pododbora. Glede dirkalnega programa za leto 1928 se sklene upoštevati in odobriti edino le strogo sportne prireditve ter se bo Pododbor Ljubljana mesto ravnal točno po sportnem koledarju, katerega bo Koturaški Savez določil na občnem zboru dne 18 marca t. l. Določeni termini izbirnih dirk za olimpijado in za državno prvenstvo se bodo razdelili v izvršitev posameznim klubom, včlanjenim v Pododboru. Sklene se predlagati Savezu, da razpiše semifinalne in finalne tekme po vzorcu olimpijskih dirk z posameznim, izžrebanim startom. Upoštevajoč dejstvo, da imamo v Sloveniji za večje tekme v Jugoslaviji najboljše in tudi terensko vsakemu strogo sportnemu razpisu najbolj ustrezajoče ter vsem saveznim klubom glede oddaljenosti najugodneje ležeče ceste, sklene Pododbor predlagati Savezu, da se semifinalne in finalne dirke za državno prvenstvo in za izbirne olimpijske dirke razpišejo na eni krožni progi na Dolenjskem, z startom in ciljem v Novem mestu. Motokolesarska Ilirija praznuje letos 15-letnico ustanovitve kluba ter prosi Pododbor za termin v avgustu v svrho prireditve mednarodne kolesarske dirke. — Vsled preurejenih pravil je Koturaški Savez SHS decentraliziral svoj delokrog ter zagotovil posameznim pododborom popolno avtonomijo in enakopravno sodelovanje v upravi in vodstvu Saveza.

Šah

Damski gambitni turnir. V Ljubljanskem šahovskem klubu se je včeraj dokončal prvi tematurnir in sicer damsko gambitni. Ker se ta gambit sedaj največ igra in se more le v resni partiji spoznati številne varijante, je odbor razpisal zlasti za novejše člane ta turnir. Udeležilo se ga je 10 članov. Končni rezultat je sledeči: Prvo mesto je dosegel Ladislav Hren 7½ točke, kar znači za mladega in ambicijoznega igralca zelo lep uspeh; 2. in 3. mesto si delita Pavel Bezraukov in Šojat Ivan s 6½; ti so prejeli tudi nagrade. Potem slede: R. Kolčič, 6 točk, Žemva, Kalčič F., ki so v tem turnirju malo popustili; Turgenjev, Lenarčič in Kladnik.

Glavni turnir. Včeraj je prišel glavni turnir, ki se ga letos udeležuje 6 igralcev prvega razreda in se bo igral v 2 rundah. Izžrebani so bili sledeče. 1. Breskvar S. 2. Gabrovšek L. 3. M. Vidmar. 4. Bredo N. 5. Volkar A. 6. Furlani Ljudmil. Izid 1. kola je sledeči: Furlani je porazil Breskvarja, Gabrovšek Volkarja, dočim je bila partija Vidmar—Bredo preložena. — Igra se v torkih in petkih.

Turnir na Dunaju

Sedma runda šahovskega turnirja na Dunaju je prinesla nekatere interesantne partije. Spielmann se je proti Wolfu branil francosko; partija se je končala remis. Sicilijansko igro Lichtenstein—Beutum je le-ta izgubil. Müller je porazil Glaßa, Döry pa je v časovni zadregi izgubil proti Beckerju. Partije Grünfeld—Tartakover, Réti—Kmoch in Takacs—Igel so se končale remis. — Stanje po 7. kolu: Na prvem mestu so Réti, Tartakover, Lichtenstein in Becker s 5 točkami, njim slede Spielmann 4½, Igel 3 (1), Müller 3, Grünfeld 2½ (2), Takacs, Wolf 2½ (1), Döry, Kmoch 2½, Beutum 1½ (1), Glaß 1½.

Naši onstran granic

Izzvan incident

V nedeljo, dne 4. t. m. popoldne so vasovali domači fantje v Breznici pri Idriji (tik jugoslovenske meje), kakor običajno v neki hiši. Kar vstopijo okrog 19. ure trije ital. finančni stražniki v hišo in zahtevajo hišnega gospodarja, ki slučajno ni bil doma, v namenu, da bi ga aretirali. Vzrok aretacije je popolnoma neznan. Ko so jim domači dopovedali, da gospodarja ni doma, so financarji napovedali aretacijo njegovi ženi. Ker pa ima ista tri mesece starega otroka, so domačini prosili finančne stražnike, naj jo puste in naj nikar ne vlačijo slabotne ženice po temi in snegu, ampak naj store svojo dolžnost in naj poiščejo gospodarja. Nato so stražniki brutalno navalili na enega izmed domačih fantov, istočasno streljali v sobi in ga ranili v levo roko. Pri tem so fantje v opravičeni jezi navalili na financarje, dva izmed njih razorožili, pretepli in pognali v beg, a tretji je junaško pobegnil skozi zaprto okno. Na vasi je pričela borba z orožjem, nakar so italijanski stražniki pobegnili. Fantje so potem pribežali z razbito italijansko puško in financarskim klobukom čez mejo v Žiri, kjer jih je prijela naša finančna patrulja. Ranjenca so takoj odpeljali k zdravniku v Gorenjo vas, ki ga je obvezal in vsled najdenega drobca v rani se je konstatiralo, da so italijanski financarji streljali z dum-dum kroglami.

Na Breznico je prišla drugo jutro italijanska eskorta, broječa 35 mož s kapetanom, poročnikom, maršalom in še nekaj fašistov, ki so aretirali in odgnali okrog 20 moških in 5 žensk v Idrijo. Ti ljudje so pri tem incidentu popolnoma nedolžni.

p— *Artur Jakše †.* Danes popoldne bo pokopan v Ljubljani bančni uradnik gosp. Artur Jakše. Pred vojno je služboval dolgo vrsto let v Gorici pri Trgovsko-obrtni zadrugi in podružnici Ljubljanske kreditne banke. Pokojnik je dobro znan Goričanom, ki so ljubili lepo petje in radi prihajali k često sijajnim koncertom Pevskega in glasbenega društva v Gorici, pri katerih je vedno briljiral Jakšetov bas. S pravo vnemo se je oklepal društva, ki je lepo napredovalo, da je moglo prirediti celo opereto, v kateri je tudi on nastopil s polnim uspehom. Goričani se ga spominjajo s hvaležnostjo in mu žele mirnega počitka pri Ljubljanskem Sv. Križu.

p— *Slovenskim učiteljem na razpoloženju so ustavili plače* koncem februarja. Ko so vprašali na pristojnem mestu, kaj je z njihovimi plačami, so jim surovo odgovorili, da naj lepo tiho čakajo in da bi morali prav za prav vrniti vse, kar so dobili ko so bili postavljeni na razpoloženje. Mesečne plače ne bodo dobivali več, dali jim bodo, pa bog zna kedaj, malo pokojnino ali odpravnino po službeni dobi.

p— *Neprestano so za petami* vsakemu bolj znanemu Slovencu detektivi in fašisti. Posebno v mestih. Ako se orožniku, miličniku ali katermu koli fašistu zljubi spraviti Slovenca v zapor, je to kaj lahko in hitro delo. Tako ni Slovenec nikjer varen pred aretacijo. Tajnik Zveze prosvetnih društev v Gorici je šel zvečer lepo mirno domov. Brez vsakega vzroka so ga prijeli in vtaknili v zapor. Drugo jutro so ga izpustili. Mussolini trdi, da postopa Italija z drugorodci kavalirsko.

p— *Svobodno industrijsko cono* bi radi dosegli tržaški pristaniščniki. Baje so ji naklonjeni v ministrstvih financ in narodnega gospodarstva, tako da se sme pričakovati dekreta, ki bo raztegnil na Trst dobroto, dovoljeno Neaplju in Benetkam z zakonom o industrijskih pristaniščih? Trst se ne more več zanesti na trgovino in tranzit, zato polaga največje zaupanje na razvoj industrije... Ko bo v Benetkah dogotovljeno industrijsko pristanišče (Marghera), bodo Benetke drugo italijansko pristanišče. To boli Tržačane če bolj pa Rečane. Vsi hočejo imeti industrijo: v Benetkah, v Trstu in na Reki. Dobijo jo Benetke. Le če bi kaj preostalo, bi odpadlo to na Trst in Reko. Pa preostanka ne bo nobenega. Industrijska cona v Benetkah je velika.

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek Jutra, Ljubljana Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vse pristojbine je vpošteti obenem z naročilom, sicer se oglasi ne probijajo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občestva, vsaka beseda 50 par — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja vsaka beseda Din 1·— Najmanjši znesek Din 10·— Pristojbina za šifro Din 5·

Obrt

Popravila klobukov
za dame in gospode sprejema modni salon Stuchly, Maske v Ljubljani. 7441

Fr. Fujan, krovec
Ljubljana, Gaijevica št. 9, pri dolenjskem kolodvoru. 6972

Fine moške obleke
izdelujem po 150 Din v Ljubljani, Ilzanska cesta 32 7610

Knjige

Mayerhoferjev priročnik
upravnega prava, po možnosti zadnjo izdajo ter

Röll, komentar
in judikaturo železniškemu obratnemu pravilniku. — Zadnjo izdajo, kupim. Ponudbe s točnimi navedbami in ceno na naslov doktor V. Knaflič, odvetnik, Ljubljana, Miklošičeva cesta 16. 7439

Zaslužek

Zastopnike
sa prodajo drž. sreč na obroke. Sijajni brezkonkurenčni zaslužek; lahko poslovanje. — Razen izdatne provizije še posebna nagrada za gotovo količino sreč. Prijavite se takoj na Bančno poslovalnico Berjak, Maribor, Gosposka ulica 25. 6628

Zastopniki (ce)!
Ce obiskujete privatne odjemalce (tudi na deželi) zamorete s prodajo malih cenenih novosti (vsakdo je takoj kupec) v resnici z lahkoto do 200 Din dnevno zaslužiti. Potrebna kavcija 2—300 Din. — Podrobnosti vsaki dan od 2.—6. ure. — Kemične novosti! — Val. Kovač, Beethovnova ul. 4. 7311

2 potnika (ci)
za obisk privatnih strank, sprejmem takoj proti proviziji. — Potrebno 300 Din kavcije ali garancija. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dober zaslužek 86». 7586

Pletilja
dobro izurjena v vsakem delu, ki bi me naučila pleti na stroj «Ideal». Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 7573

Šivilja
gre šivat na dom perilo po zelo nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7564

Boljša šivilja
se priporoča za obleke in perilo na dom ali po hišah. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7590

Šivilja
za perilo in obleke, gre po nizki ceni na dom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 7588

Postrežnica
išče zaposlenja dopoldne in popoldne. Naslov v oglas. oddelku «Jutra» 7323

12.000 Din mesečno
lahko vsak zasluži s prodajo državnih vrednostnih papirjev na obroke. Ponudbe z znamko na Komanditno društvo «Slavija» — Mojstrana. 7612

Služba dobi

Vpokojenec
avtoriziran finančne stroke, spreten v pisavi in računstvu, dobi službo na opekarni «Emona», Brdo-Vič. Dobi službeno stanovanje, obstoječe iz 1 sobe in kuhinje, ako hoče dobi tudi njivo za obdelovanje. Plača po dogovoru. Nastop službe 1. aprila t. l. Lastnoročno pisane ponudbe s točnim podpisom družinskih razmer je poslati do 20. marca na opekarno «Emona», Ljubljana, Dunajska cesta 23. 7551

Kroj. pomočnika
za veliko delo sprejme takoj Martin Briel, Trbovlje II — 328. 7619

Dobrega žagarja
išče za takoj Franc Kovač, Zagorje ob Savi 7527

Kroj. pomočnika
za veliko delo sprejme takoj «Elite» Prešernova ul. 9 7440

Posredovalnica za službe PAVLA OGRINC Ljubljana Sv. Petra cesta 33
preskrbi najboljšo privatno in hotelsko služinčad za Ljubljano in izven ter oddaja službe kuharicam, natakaricam, blagajničarkam, sobaricam, služkinjam itd. 4595

Anton Mušič
oglasite se na Dolenjski c. št. 23. 7595

Potnika
za luksuzne čevlje za Slovenijo sprejmemo. Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Vesten sotrudnik 14». 7888

Iščemo damo
ki bi v svrho propagande obiskovala stranke, ne da bi prodajala. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zgovorna». 7517

Vajenca
takoj sprejme za pekovsko obrt Ferdo Tušar, pek v Sp. Šiški. Hrana in stanovanje v hiši. 7623

Izučenemu špeceristu
mlajšemu agilnemu prodajalcu z dobro predizobrazbo, ki je vešč več jezikov, se nudi, če je sposoben za potovanje dobra bodočnost. Obširne, lastnoročno pisane ponudbe s prepisi spričeval je poslati pod „Stremljiv 500/28—18" na INTERREKLAM d. d. Zagreb, Marovska 28.
— 3579-a —

Mlajši uradnik
neoženjen, z dobro trgovsko predizobrazbo ki je tudi sposoben za potovanje in popolno obvladuje slovenski in nemški jezik, naj pošlje lastnoročno pisano ponudbo s prepisi spričeval od „Eksistenca 202/28—1" na INTERREKLAM d. d., Zagreb, Marovska ulica štv. 28.
— 3583-a —

Pouk

Šoferska šola
daje pouk in izobražuje praktično in teoretično kandidate za samostojne soferje. Pouk je temeljit in uspeh siguren. Kandidate sprejemamo vsak dan. Prospekti gratis. Natančne informacije v avto šoli Zagreb, Kaptol 15, telefon 11-95 220

Matematiko
poučujem in pripravljam tudi za maturo. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Instruktor-filozof». 7437

Dame in deklice
sprejmem na češko konverzacijo. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 7608

Službe išče

Boljša modistinja
želi kjerkoli službe. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 7492

Gospa
pridna in poštena, ki zna kuhati nekoliko šivati in sploh razume vsa gospodinjska dela, želi službo gospodinje ali oskrbnice — Cenjene dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Skrbna gospodinja». 7491

Bivši trgovec
pošten in soliden, prosi za službo skladiščnika, pomočnika ali poslovodje. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vesten» 7490

Prodajalka
želi premeniti službo. — Ponudbe na Anico Mikulič, Dobrna pri Celju. 7464

Mesar. pomočnik
in prekajevalec, želi službo za takoj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 7404

Trg. pomočnik
mlajši, izurjen v špecerijski in manufakturni stroki, želi službe. Nastopi lahko 15. marca ali poznejše. — Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Priden in pošten» 7196

Pletilja
želi službo. Naslov v ogl. oddelku «Jutra» 7443

Elektromonter
želi službo. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «31/1928». 7576

Vrtnarska dela
sprejmem. Preskrbim tudi dovoz zemlje najceneje. — Grem tudi za hišnika. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Delo». 7591

Pošteno dekle
želi službe pri boljši družini na deželi, na Štajerskem ali Dolenjskem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 7593

Motorna vozila

Avto
poltovorni, 24 PS, v dobrem stanju, nosilnost 800 do 1000 kg, radi pomanjkanja prostora poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7392

Tovorni avtomobili
3—5toneski, poznane nemške znamke, popolnoma nove, radi prevzemanja od likvidacijske mase drugega podjetja, prodaja 40 odstotkov ceneje izpod tvorniške cene Lampert in drug, Ljubljana, Dunajska cesta 7366

«Jugomot»
Jugoslov. motorne delavnice. Tržaška cesta št. 4. — Mehanika in strojno ključavničarstvo. 7172

Avto
«Peugeot», malo rabljen, poceni prodam ali zamenjam za motorno kolo s prikolico. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Ugodna kupčija». 7520

Prodam

Vrvarske izdelke
najboljše kvalitete kupite najceneje direktno v največji vrvarni Jugoslavije Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. 261

Najboljši premog
Cebin, Wolfova ulica 1/II 244

Ure, zlatnino
srebrnino in lepa krstna darila nudi najceneje A. Fuchs, zlatar, Ljubljana, Selenburgova ulica štev. 6 10

Obednico
sestoječo iz 14 komadov, prodam. Informacije v trgovini «Riba». 7518

Otroški voziček
visok, bel, dobro ohranjen naprodaj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 7510

Plinski motor
(sesani plin) 20 HP, v dobrem stanju prodam. Na ogled v obratu pri Antonu Susteršiču, Brezmik št. 2, pošta Dragatuš pri Črnomlju. 7504

2 kosilna stroja
«Diring», v popolnoma dobrem stanju, po jako ugodni ceni, nujno radi selitve prodam. Kupci oglasite se takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7493

Trgovino
z železnino in barvami — v našem največjem morskem kopališču prodam iz proste roke. Zasiguran obstanek. Možnost lepega zaslužka. Potreben kapital cca 120—150.000 Din. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7289

Hrastove odpadke
od žage, za kurjavo, z žico v snope povezane, po 1250 in nevezane po 1100 Din za desetitonski vagon franko Črnomelj nudi parna žaga «Zora», d. z o. z., Črnomelj 4641

Važno za dame
«SANTELA», higijenska sol za izpiranje, leči brzo «Beli cvet» (Fluss). — Priznana specijaliteta po 30 Din v vseh lekarnah in drogerijah. 7201

Črn kovčeg
lep, za avto, ugodno prodam. Velikosti 40 krat 40 krat 55. Viktor Jaro, Maribor-Lajteršberg 7479

Motor na petrolej
4—6 HP, angleške znamke, dobro ohranjen, prodam po ugodni ceni. G. Dittrich, Murska Sobota. 7567

Lepe stelaže
s steklom, za trgovino (razen špecerijske) poceni naprodaj v gostilni Tratnik — Trbovlje. 7575

Krožno žago
bencinski motor za 6 HP, lahko uporabite za žaganje drv, mlatenje, rezanje sena itd., prodam. Stroj se nahaja v Zagrebu. Lastnik Ivan Meteljko, Trbovlje-Retje 121 7553

Radio aparat
štiricevni, Reinartz, kompleten, ugodno prodam. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Reinartz». 7604

Železno blagajno
Wieser & Comp. tipe, 68 × 90 cm železni del velikosti in godbeni avtomat tvornice Ig. Klepetař, Praga, visok 2.65, širok 1.50 m, v dobrem stanju, prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7618

Pohištvo
za sobo, kuhinjo in spalnico, skoraj novo, takoj prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 7613

Hrastove palice
27 × 27 mm, od 1—1.60 m dolge, za vrtne ograje, vinograde ali metlišča po 50—70 para komad nudi parna žaga «Zora», d. z o. z. v Črnomlju. 4642

Pridelki

Ajdovo moko
po 5 Din in činkvantin zdrob po 4 Din, prvovrstne izdelke, pošilja od 25 kg naprej Pavel Sedej, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko 58

8000 kg sena
proda po dogovoru Jože Košir, Gojzd, Križe na Gorenjskem. 7505

Kupim

Hlode
bukove in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana 252

«Odol» prazne steklenice
kupuje drogerija Anton Kanc sinova, Židovska ul. št. 1. 282

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah **Černe — juvelir**
Ljubljana, Wolfova ulica 3 88

Vagonete
rabljene tračnice, traverze, stare neuporabljive stroje, železo in litvine kupuje po najvišjih cenah «Calina», kom. društvo, Zagreb — Mandalićina 1-b. 53

Tračnice
vagonete, stroje, rabljene in pokvarjene, kakor tudi vse vrste stare kovine kupuje v vsaki količini «Ferrometal», kd, Zagreb, Slovenska ulica 12. 44

Mostno tehtnico
kupi Ivan Šiška, tovarnar, Ljubljana, Metelkova ul. 4 7556

Kopalno peč
dobro ohranjeno, kupim. — Ponudbe naslovite: Celje-Gaberje 21. 7503

Srebrne krone
zlatnike in različno zlato kupi F. Čuden, Prešernova ulica 1. 4202

10—12 palm
(Phoenix, Areca, Caryota), zdravih, odraslih, kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Ljubitelj narave». 7583

Šivalni stroj
(Endelmaschine) — dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dobro ohranjen 5». 7594

Steklenice
1½litrske, kupim. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 7624

Vnajem

Več avtogaraž
odda takoj v najem Jugoauto, Ljubljana, Dunajska cesta 36. Telefon št. 2236 7558

Gostilničarji, pozor
2 dobro vpeljani gostilni oddam, event. eno prodam takoj. Več se izve: Ljubljana 7, Kobaridska ul. 4 7370

Trgovina
v centru Maribora, dva velika lokala, visoka, s 4 izložbami, skladiščem in kletjo, en lokal pripraven za vinotoč, s posebnim vhodom, oddam proti odplačilu trgovskega inventarja in špecerije. Naslov v ogl. odd. «Jutra». 7478

Trgovino
z mešanim blagom, na prometnem kraju v okolici Ljubljane oddam takoj brezplačno v najem tistemu, ki prevzame inventar in blago po fakturnih cenah. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7585

Pekarno
odda takoj v najem proti primerni odškodnini Anton Bobek, Lukavica pri Domžalah 7569

Trgovino
galanterijske ali špecerijske stroke kupim, oziroma vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «M. K. 17». 7579

Pekarijo
oddam na račun treznemu reflektantu s 15. aprilom. Potreben kapital 4—5000 Din. Najraje samcu. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 7574

Kmetski mlin
v dobrem stanju vzamem v najem kje na Dolenjskem. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Mlin 1014». 7587

Trgovski lokal
velik, prazen, oddam v najem. Reflektanti ga lahko preuredi po svoji lastni želji, ker je uporabljiv za vsako stroko. Ponudbe pod «Promet siguren» na ogl. oddelek «Jutra». 7597

Gostilno
v najživahnejšem trgovskem okraju, z več sobami, dobro obiskana le od boljše publike, s krasnim stanovanjem oddam v najem z vsem inventarjem. Vprašanja pod «Po želji takoj» na oglasni oddelek «Jutra» 7598

Gostilno
in restavracijo oddam takoj v zakup. Gostilna 20 minut od ljubljanske glavne pošte oddaljena, na najbolj prometni glavni cesti. Krasen obsežen vrt za goste, 2 prostora za balinanje, 2 velika salona za goste in prosta stanovanja. Minimalna najemnina. Informacije daje Posestna posredovalnica v Ljubljani, Dunajska cesta štev. 7. 7605

Posli

Parcele
vogalne, z materijalom zemlji, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 7

Trgovsko hišo
večjo, na prometnem c. v Ljubljane, s 3 lokali katerih enem se nahaja bro idoča trgovina, v gem velika boljša gost. in tretji lokal je pra pripraven za vsako obr prodam za 700.000 Din. Resne ponudbe na og. oddelek «Jutra» pod šifro «Redka priložnost». 7.

Lepo posestvo
15 minut od postaje Loče pri Poljčanah, 12 oralov zemljišča, njive, travniki gozd, sadonosnik in vinograd prodam radi družinskih razmer. Lepa solnčna lega in skupno Hiša s 4 sobami in 2 kletmi, zidano, kakor tudi hlev z gospodarskim poslopjem, vse z opeko krito, v dobrem stanju. Cena 70.000 Din. Polovico kupnine plačati takoj pri pogodbi, ostanek po dogovoru. Ivan Mlakar, Sp. Laze, p. Loče pri Poljčanah. 7549

Lokali

Lokal
v sredini mesta želim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Priporočljiva firma». 7058

Lokal
primeren za trgovca ali obrtnika oddam takoj na prometnem kraju. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 7607

Stanovanja

Dvoje stanovanj
po 3 sobe, s kuhinjo in pritiklinami, eno s kopalnico oddam, eno s 1 majem, drugo s 1. avgustom t. l. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7369

Stanovanje
ob in pritiklin želim s majem ali avgustom v ini mesta. Ponudbe na sni oddelek «Jutra» pod odrasle osebe». 7565

Stanovanje
sob, s pritiklinami in alnico želi mirna stran- s 1. majem v sredini ta. Ponudbe na oglasni elek «Jutra» pod šifro 0—1200». 7535

Stanovanje
kuhinje in shrambe oddam. Naslov pove ni oddelek «Jutra» 7606

G. Th. Roman:

Prestrašen se je Debelinko ozrl; čudna žival, kakršne še ni bil videl, je molila glavo iz kupa zemlje. «Jazbec sem, ime mi je Hudogriz. Slišal sem te, da jočeš, pa sem prišel pogledat, kaj je. Nu, stopi bliže!» Po vseh štirih je zlezel Debelinko v rov. Pri jazbecu je bilo toplo in udobno in Debelinko se je kmalu udomačil.

«Kaj pa je to?» je vprašal jazbeca, ki je čital svoj časopis ter pokazal s prstom na veliko cev, ki je visela izpod stropa in je imela na koncu daljnogled. — «O, to je moj periskop.» je rekel Hudogriz. «Podnevi vidim skozi to cev, kdo se klati okoli moje hiše; zakaj sovražnikov imam da nikoli tega!»

Ponoči je spal malček v votlini, ki je bila napravljena v zidu enega izmed dolgih rovov. «Vzemi svečo.» je dejal, «tebi je tod vse tuje.» Sredi noči je zbudilo Debelinka rahlo stokanje in vzdihovanje. Pomel si je oči, zlezel iz postelje in se splazil s svečo v roki tja, odkoder je čul glasove.

Sobe

Gospodična
urednica, želi opremljeno sobo v bližini kavarne Evropa. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «F. C. U.» 7299

Solnčno sobico
v mestu, čedno opremljeno, prijazno, takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7485

Opremljeno sobo
oddam solidnemu gospodu v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7584

Prazno sobo
veliko, s posebnim vhodom oddam takoj 1—2 gospodičnama ali zakoncema brez otrok, tik opere. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7543

Preprosto sobo
tudi prazno, s štedilnikom želim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Privatnik». 7578

Opremljeno sobo
s souporabo klavirja takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7589

Oficir
želi sobo, event. s kosilom, v bližini bivše domobranske vojašnice. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «April». 7495

Kapital

Tihega družabnika
sprejmem za dobro vpeljano detajlno trgovino, s kapitalom od 100—150.000 Din. Prednost imajo neoženjeni. Samo resne ponudbe prosim čimpreje pod «Trgovski prijatelj» na oglas. oddelek «Jutra». 7609

Trgovina
železnine na prometnem kraju sprejme sodelujočega družabnika, ozir. kupca. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Srečno 1928». 7620

Dopisi

Rado
Hitro piši, veselejem blizu! Marica. 7501

«Cvetoča pomlad»
poštno ležeče Ptuj, pošta ne sprejme. Prosim drugi naslov. «312». 7577

Hiromant
pove prošlost, sedanjost in bodočnost. Ostane vključno do 13. t. m. Sprejema od 10.—12. in od 3.—6. ure. V. Timofejev, Ljubljana, hotel Lloyd, soba štev. 10 7571

Železniški uradnik
35 let star, želi poznanja z gospodično od 25—30 let staro, dobro ženo. Le resne dopise s sliko na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Družinska sreča». 7566

«Maci»
odgovori, čakam. Naslov isti. 7615

Oficir
želi simpatično muzikalično damo do 30 let, ki ima svoj klavir in stanovanje, radi skupne zabave. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Razočaran». 7582

Atiček!
Kako Ti gre samemu? — Potrpi — pridem kmalu. — Mamička. 7601

Izjava
Podpisani obžalujem razširjanje žaljivih vesti o gospe Mariji Hvalec in gosp. Ant. Štern ml., in se jima zahvaljujem, da ukineta proti meni sodnijsko postopanje. Roguška Slatina, dne 28. februarja 1928. — Ferd. Mlinarič, kroj. mojster. 7603

Bajazzo
dvigni pismo! Pisatelj išče živih snovi. Dopise na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Pisatelj». 7570

Pozor!
Javljam vsem, da nisem plačnica za dolgove kogarkoli, ki bi jih delal na moj račun ali na moje posestvo. — Vel. Lašče, 6. marca 1928. — Hočevar Marija. 7611

Osamljena dama
na deželi, želi veselega dopisovanja v svrho zabave z inteligentnimi gospodi. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Saturn». 7548

Ženitve

Mlad rudar
v Franciji, 25 let star, želi dopisovati s 17—24 let staro gospodično v svrho poznejše ženitve. Gospodične s posestvom imajo prednost — kar pa ni pogoj. — Ponudbe, če mogoče s sliko, katero vrnem, na naslov: Prezeli Valentin, Bois Mauzil se Modollo, Villars — Loire, France. 7580

Živali

Svilenega pinčerja
(Malteser) lepega, zdravega, čistokrvnega, do 2 leti starega psa samca, bele barve, kupim. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» do 12. marca 1928 pod «Malteser — svileni pinčer». 7572

Glasba

Pianino
dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Lep pianino». 7622

Pianino
skoraj nov, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7621

Razno

Gillette
Mem ter druge britve sprejema v elektr. brušenje in manikirne aparate v popravilo drogerija Kane sinova, Židovska ulica. 7555-a

Trgovec
želi manufakturno blago v komisijo, in prosi resne veletrgovine za tozadevne ponudbe. Naslov v oglas. oddelku «Jutra» pod šifro «Manufaktura». 7568

D.M.C.
Največje skladišče
AVRAM KAJON
Sarajevo — Prestolonaslednika Petra ulica 26

Gardian, Sisak 54. Hrv.
priporoča kot stara izdelovalnica svoje najboljše tamburice vseh vrst. Cenik na razpolago 184-a

JE IZŠEL!

Loterijske 2½% državne rente za vojno odškodnino.
Srečke srbskega rdečega križa.
Duhanske srečke iz leta 1888.
Drž. razredne loterije II. razreda, 4% agr. oblik bos. - herc. leta 1921., 30god.
5% založnice ter 33letni 4½% založnice Zemaljske banke za Bosno in Hercegovino.
Komunalnih oblik.
Zemaljske banke za Bosno in Hercegovino.
Posojila mesta Splita, Reke in Zadra.
Žrebanje raznih komunalnih zadolžnic Hr. Slov. Hipot. v Zagrebu.
Srečke madž. Rdečega križa brezobrestnih premijskih obligacij madž. Hipotekarne banke.

Poskusna številka zastonj!

Predplačilo za celo leto Din 60, polletno Din 30, četrtletno Din 20. — Pisma in denarna nakazila na upravo: »Vjesnik sreće« v Zagrebu Preradovićeva ul. 5, tel. 1-88.

Kontoristinjo
zmožno samostojne slovenske in nemške korespondence, ter vseh pisarniških del in prvovrstno
trgovsko uslužbenko(ca)
v modni in galanterijski stroki
sprejmem takoj.
Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Veletrgovina"

Vlahov ELIXIR

ki krepi in zdravi želodec, je edino
R. Vlahov
odlikovan na vseh svetovnih izložbah
Ime VLAHOV z našo etiketo je zaščiteno po vseh državah sveta.
Čuvajte se ponarejanj!
Tvornica ustanovljena leta 1861.

LJUBLJANSKI ZVON je izdal
JUBILEJNI ZBORNIK
za petdesetletnico OTONA ŽUPANČIČA
Uredil Fr. Albrecht. 121 strani in 8 slik v bakrotisku.
Zbornik obsega 10 člankov, ki so jih spisali Fr. Albrecht, B. Borko, Iv. Rozman, Jos. Vidmar, Miran Jarc, Ivan Lah, Janko Glaser, A. Debeljak in Janko Slebinger in ki osvetljuje z raznih strani pesnikovo življenje in delovanje. Pridejana so zanimiva pisma Dragotina Ketteja, Ivana Cankarja in Jos. Murna Župančiču — Slike kažejo pesnika, njegove starše, ženo, družino, rojstni kraj in rojstno hišo.
Knjiga velja broširana Din 42.—, v platno vezana Din 56.—, poštnina Din 3.—. — Naroča se v
KNJIGARNI TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI
Prešernova ulica 54, ali njeni podružnici v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

Zane Grey: 70

Železna cesta

Roman

»Sram me je,« je odgovoril Neale. »Toda bil sem nekoliko vročekrven . . . in bojim se, da je še vedno tako.«

»To nič ne de. Kdor ne ume biti vročekrven, tistega je vražje malo prida. In zdaj nam povejte, kaj je bilo.«

Neale je pogledal svoje papirje in nato starejšino. »Na primer tisto zastran Blaka in Coffeeja,« je rekel Lodge.

»Bojim se, gospoda, da sem tudi v tem primeru izgubil glavo.«

»Zagovarjajte se, prosim,« je dejal Warburton. »Da vidimo, ali je bilo vaše ravnanje pravilno.«

Ko je Neale končal, je Warburton počasi vstal s svojega sedeža. Stisnil je pest in bagrena rdečica mu je pobarvala lice. »Lodge, ali ste čuli?«

»Da. Zame to ni nepričakovano,« je odgovoril vodja z enim svojih redkih nasmeškov. On se ni mogel več jeziti. Konec, krona vsega, je že vstajal pred njim. Samo on je bil menda prav spoznal značaj tega velikega dela. In njegov nasmeh je bil žalosten in zmagoslaven obenem.

Warburton se je pomiril. Rdečica na njegovem obrazu je izginila. Pogledal je Neala.

»Ali morete, mladi človek, postaviti v tej greznici trpežne stebre?«

»Da. Saj jih gradimo na trdnem skalnem temelju,« je odgovoril Neale.

»Na skalnem temelju!« je ponovil, mereč Neala s svojim resnim pogledom. Nato se je obrnil k Lodgeu. »Ali še pomnite tistega norega rdečelasega cowboya, ko je rekel: ‚Mislim, da je to vse! . . .' — Nikoli ga ne pozabim . . . Lodge pokličiva Leeja in njegovega prijatelja senatorja Dunna, da končamo to stvar. Mislim, da bo to vse!«

»Hvala Bogu!« je s poudarkom odgovoril šef. Poklical je strežaja, in ko se ta ni odzval, je sam vstal s sedeža in je stopil v sosednji voz.

Zmeda in razburjenje sta se polastili Nealovega srca. Lee, Allison Lee! Kar zdrznil se je ob tem imenu. In nato, ko se je vodja z nekaj gospodi v frakih vrnil v voz, je Neale v bledih črtah enega teh gospodov res našel oddaljeno podobnost z devojko, ki jo je ljubil.

Nič niso pozdravili drug drugega. V tem položaju so bile vse ceremonije odveč. Warburton, ki ni bil videti ne posebno hladnokrven ne bogvekaj razburjen, je obletel može z očmi.

»Mr. Lee, kot ravnatelj železniške družbe vam moram povedati da so vaše tekoče gospod na temelju poročil našega tukajšnjega inženjerja razveljavljene in se nikakor ne morejo podaljšati.«

Obraz moža, ki mu je bilo ime Allison Lee, se je spačil in prebledel od nenadnega gneva. Njegove oči so škrlatno vzplapolale sredi bledega obličja

In Neale, ki je videl v teh očeh lepoto in ogenj Alličinih oči, je v tem trenutku spoznal, da je resnično njen oče.

»Warburton, premislite si to stvar. Moj vpliv je velik —«

»Vrag naj vzame vaš vpliv!« je odvrnil Warburton, ki ga je minevalo potrpljenje. »Gradbeniki, ravnatelji in lastniki U. P. R. sede v tem vozu. Razumete? Ali mar želite, da nazovem otroka s pravim imenom?«

»Svoj nalog sem dobil od kongresa. To bom—«

»Od kongresa ali dugod, pri tej železnici ne boste gradili ni pednja več,« je zagrmel Warburton. Odločen, srdit in neomajen je stal pred njim. »Zaradi svojih — nu, recimo, zaradi svojih zvez — ne drezajte v osje gnezdo!«

»Ta mlečnozobi inženjer ki je preko noči zaigral velikega gospoda!« je z besno togoto udarilo iz Leeja. »Da se me drzne obtoževati!«

»Mr. Lee, inženjer Neale, ni niti enkrat izrekel vašega imena,« je odvrnil ravnatelj.

Lee se je skušal obrzdati. »Warburton, izpametujte se. Kako morete izigravati zoper mene tega človeka, tovariša klatežev in desparandov! To je nezmiselno, nemogoče —«

Warburton je vzdignil roko in Lee je umolknil. V tej kretnji se je razodel Nealu globlji pomen, ki mu je do dna presunil dušo. Trenutek se je bližal; bežni nasmeh na ustnicah generala Lodgea mu je iznova potrdil, da je prišel. Dih mu je zastal in stara muka je vztrepetala v njegovih prsih.

»Mr. Lee in senator Dunn, dovolita mi, prosim, da vama pojasnim položaj in končam ta mučni razgovor,« je z zvonkim glasom rekel Warburton. »Kakor hitro bo položen poslednji prag — in do tega ni več dolgo — bo Mr. Neale vrhovni inženjer progovnega nadzorstva na Zvezni pacifiški železnici.«

* *

Tako so bile Nealove pravljične sanje izpremenjene v resničnost. Da ni bilo spomina, ki mu je zagrenjeval sleherno uro življenja, bi bila čaša njegove radosti zvrhoma polna.

Nastanil se je v Bentonu in dnevi so mu minevali ob dolgih pojezdih ob progi na iztok in na zapad; zakaj zdaj je nosil na ramenih veliko odogovornost, za katero je bil že dolgo jačil vse svoje moči — odgovornost za to, da je bila železnica v rednem stanju.

Živinorejci! Trgovci! Posestniki!

Čitali ste včeraj in čitali boste jutri, kako obvarujete svojo živino, govedo, konje in prašiče pred obolenjem in kako jo ozdravite, če oboli z

„ALMAFLOROM"

najboljšim, najhitrejšim in najzanesljivejšim sodobnim in v stotisočerih primerih preizkušenim preparatom — Naši preparate «ALMAFLOR» za govedo, «ALMAFLOR» za konje, «LA FLEUR» za govedo, «HALF» za prašiče in «URINOT» za govedo in konje uporabljajo danes že vsi živinorejci v Evropi. — Na tisoče je priporočil. Čitajte samo sledeča:

Preizkusil sem v mnogih slučajih Vaš prašek proti napenjanju in proti koliki in sem v najkrajšem času ugotovil najlepše uspehe celo v najtežjih slučajih. Dalje sem ugotovil, da deluje ti praški pri trajnem uporabljanju tudi kot izvrstno varovalno sredstvo proti obolenju. Pri redni uporabi se niti pri konjih, ki so zelo močno podvrženi koliki ta nevarna bolezen nič več ne pojavlja. Vsled tega bom priporočal iz lastne izkušnje to izborno sredstvo vsem konjerejcem in posestnikom konj.

Z odličnim spoštovanjem

A. URBAN BARON, kapetan v p.

Preizkusil sem v lastnem gospodarstvu v dveh slučajih Vaše zdravilo »HALF« proti svinjski vročici in sem ugotovil, da deluje izredno učinkovito. Pošljite mi takoj še 24 zavojev, ker mi je zaloga že pošla.

MATIJA SCHIEFER, trgovec v Sv. Petru n. R.

Naše preparate mora imeti v zalogi vsak moderen trgovec! Kdor jih še nima, naj jih nemudoma naroči! Edina zaloga za Jugoslavijo:

„Govedomedika"

Jugoslovanska razpošiljalnica preparatov za govedo, konje in prašiče iz lekarne «Pri sv. Antonu», MARIBOR, Kopališka ulica 11.

Zastopnike

za prodajo ratne štete iščemo

Dajemo visoko provizijo ter fiksne plače. Ozirajmo se le na inteligentne ter resne reflektante.

Ponudbe naslovi tvrdka

M. S. Serdarušić, Beograd.

„KASHA"

letošnja moda za plašče in kostume

A. & E. Skubernè

Ljubljana

Mestni trg štev. 10

Prostovoljna javna dražba

mlina z vodno močjo, 2 gospodarskih poslopij v Beričevem št. 45 pri Ljubljani „Ciuhov mlin" in 50 zemljiških parcel (njiv, travnikov, pašnikov) se vrši dne

20. in 21. marca 1928 ob 9. uri dop.

v Beričevem št. 45. Parcele bodo **naprodaj** tudi posamezno.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri okrajnem sodišču v Ljubljani soba št 37 in pri odvetniku dr. Grablovicu, Tavčarjeva ulica 11.

Okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek VIII.,
dne 29 februarja 1928.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

ZAHVALA.

Za vse iskreno sočutje in za pregorke tolažilne besede ob prebridkem udarcu, ki nas je zadel z nenadno smrtjo našega tako vroče ljubljenega soproga, očeta, brata

profesor a Adolfa Robide

zahvaljujemo vse kar najlepše, ko je bilo poleg vdanosti v nam neumljivo božjo voljo njih toplo sočutje naša edina opora in tolažba ob tej pregrenki preskušnji. Zlasti bodi naša zahvala g. Jos. Maziju, direktorju drž. realke, g. prof. F. Jeranu, predsedniku profesorskega društva — obema za tople poslovilne besede ob grobu, g. Jos. Christofu, ravnatelju zavoda, rodbini ravn. Polčevi, pevcem Sattnerjevega zbora, vsemu profesorskemu zboru z dijaki realke, darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so predragega spremili na zadnji poti.

Slovesni rekvijem se bo pel v četrtek, dne 8. marca t. l. ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 6. marca 1928.

Žalujoča rodbina Robidova.

ODVETNIK

dr. ALBIN KANDARE

naznanja

da se je preselil iz Bleiweisove c. 18

v Tavčarjevo ulico št. 11

(pritličje desno)

Zahtevajte brezplačni **CENOVNIK** s 1000 slikami!

Din 49·-

ura na sidro (ankerica) nekoliko boljše izvršitve 65.—

3-letno jamstvo

3-letno jamstvo

Din 64·-

Pošiljam po povzetju, za neodgovarjajoče vrnem denar.

A. Kiffmann, Maribor št. 36-b.

Pri švicarski tvornici ur. Lastno izdelovanje okrovij in sestavljanje ur (remontaža)

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem trgovino perila (lastnega izdelka), mešano in galanterijsko blago od ge. Jozefe Pann, Kralja Petra c. 10, prevzela in preselila isto **v Gosposko ulico štev. 30.**

Cenj. odjemalcem se vljudno priporočam

s spoštovanjem

Marija Skrbinšek, Celje, Gosposka ul. 30

Advokat

dr. Beno Sabothy

v Kranju

sprejme v službo izvežbano

odvetniško uradnico

eventuelno

solicitatorja

in izurjeno strojepisko.

VELIKO IZBIRO

izbranih vrst

VINA

po najugodnejši ceni

domači PELINKOVAC domači

nudi Vam

PIVNIČARSTVO »OPSKRBA« D. D.

Zagreb, Frankopanska ul. 12.

Ako potrebujete izvolite ogledati naše kleti in pokusiti vrste brez obveze za kupčijo

STROJNIKA

z večletno prakso, ki bi mogel prevzeti službo strojnika na parni žagi in je popolnoma izvežban v vseh strojnih, električnih in strugarskih poslih ter bi mogel službo takoj nastopiti, sprejmemo. Prednost imajo neoženjeni, marljivi in popolnoma zanesljivi mojstri. Ponudbe z referencami in s prepisi spričeval pismeno ali osebno na Parno žago **Drago Pavloviča,** Grdanovac pri Doberlinu v Bosni.

Blago za ženske obleke

svileno, volneno in polnno, zadnje novosti — češkega izvora — Velika izbira, znano solidne cene

R. MIKLAUC

Pri Škofji, Ljubljana

Hranilnica in posojilnica v Smarju pri Jelšah

ima svoj

redni občni zbor

v soboto, dne 24. marca 1928. ob 16. uri popoldne v lastni pisarni

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Letni račun 1928.
3. Čitanje revizijskega poročila Zadružne zveze ter ukrepi vsled istega.
4. Dodelitev čistega dobička rezervnemu fondu.
5. Slučajnosti.

Ob neskleपčnosti se bo vršil drug občni zbor eno uro kasneje z istim dnevnim redom v istem prostoru ob vsakem številu udeležencev.

Načelnik: **H. Šumer.**

Premogovnik

za rjavi premog, 4600 kalorij v bližini železnic

naprodaj

Naslov:

Uprava premogovnika „Stanovsko"

pošta Poljčane (Slovenija).

†

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena sestra, teta in svakinja, gospodična

Fani Jamnik

včeraj dne 5. t. m. po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo dne 7. marca 1928 ob 5 uri pop. iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 6. marca 1928.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod

Svežega čajnega masla

kupim vsako količino. Ponudbe z oznako najnižje cene na

ŽELJKO RICHTER, Zagreb,

Tkalčičeva ulica 1.

Lep naj bo Vaš dom.

Slikarije in pleskanje naj Vam vedno preskrbi **Ivan Košak, Bleiweisova cesta št. 15.** Slikarstvo in pleskarstvo. Najmodernejši vzorci!

NAJCENEJŠA „ZABAVA"

so lepe povesti.

Naročite:

TOLSTOJ: **Rodbinska sreča.** Roman. — Broš Din 26.—, vez Din 34.—.

MEŠKO: **Kam plovemo.** Roman. — Broš Din 34.—, vez Din 44.—.

KERSNIK J.: **Testament.** Povest. — Broš Din 18.—, vez Din 26.—.

KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE v Ljubljani in Mariboru.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.